

T.C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı

Tarih Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

**TARİHİ FİLMLER VE GERÇEKLIK
(ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ)**

Fatma AKTAŞ

ORCID: 0000-0001-9336-1726

Danışman

Prof. Dr. Mehmet İPCİOĞLU

ORCID: 000-0002-3306-6028

Konya – 2022

ÖN SÖZ (TEŞEKKÜR)

Tarihi filmler aracılığı ile tarih derslerinin etkili ve verimli geçmesini sağlamak öğrencilerin derse olan ilgisini canlı tutmak için çeşitli yöntem ve tekniklerden faydalanılmaktadır. Çoğunlukla soyut kavramların yer aldığı tarih dersinde öğretmenler, öğrencilerin derse yönelik algısını ve dikkatini çekmek için görsel ve işitsel materyaller kullanmaktadır. Özellikle günümüzde çekimi artan tarihi filmler, tarih dersinin önemli bir aracı olmuştur. Bu araçla öğrenciler gerçeklik-kurgusal gerçeklik arasındaki bağlantıyı fark ederek dersi farklı açıdan öğrenme yetileri ortaya çıkarmıştır. Böylelikle öğrenciler, öğrenmede aktif olarak üst düzey düşünme becerileri gelişmektedir.

Bu çalışmada öğretmen ve öğrencilere yönelik yapılan anketler sonucu ulaşılan sonuçların analizleri saptanarak tarihi filmlerin gerçeklik ve kurgu arasındaki doğruluğuna ulaşılacak amaçlanmıştır. Ulaşılan sonuçlarla tarihi filmlerin gerçeklik açısından değerlendirilmesiyle derslerdeki etkisi ortaya konulmak istenmiştir.

Bu süreçte bana yol gösteren ve yolumu aydınlatan, daima vakit ayırıp desteğini esirgemeyerek her fırsatta yardımcı olan danışman hocam Prof. Dr. Mehmet İPÇİOĞLU'na sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Destek ve yardımlarını esirgemeyen hocalarım Prof. Dr. Cemal GÜVEN'e ve Doç Dr. Tuba Cevriye ÖZKARAL'a ayrıca çalışmama destek olan ailem ve arkadaşlarıma içtenlikle teşekkür ederim.

Fatma AKTAŞ

Ocak 2022

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ (TEŞEKKÜR).....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU	vii
BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ	viii
ÖZET	xv
ABSTRACT	xvi
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Varsayımlar	5
1.5. Sınırlılıklar	5
1.6. Tanımlar.....	5
BÖLÜM 2.....	6
2. ALAN YAZIN.....	6
2.1. Sinema ve Filmlerin Ortaya Çıkışı	6
2.1.1. Türk Sinemasında Tarihi Filmler	8
2.1.2. Ertem Eğilmez Filmlerinde Tarihi Detaylar	12
2.2. Sinema- Tarih ve Gerçeklik.....	14
2.3. Örnekler Üzerinden Tarihi Filmlerin Değerlendirilmesi	18
2.3.1. Son Umut.....	18
2.3.2. Ayla	18
2.3.3. Direniş Karatay	19
2.3.4. Çiçero.....	20
2.3.5. Türk İşi Dondurma	21
2.3.6. Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu.....	21
2.4. Görsel ve İşitsel Nesnelerin Tarih Öğretiminde Kullanımı.....	22
2.5. Tarih Derslerinde Tarihi Film Kullanımı	23
2.6. İlgili Araştırmalar	25
2.6.1. Makaleler	25
2.6.2. Yüksek Lisans Tezleri	28
2.6.3. Doktora Tezleri.....	29
3. YÖNTEM.....	30
3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu	30
3.3. Veri Toplama Araç ve/veya Teknikleri	31
3.4. Verilerin Toplanması	32

3.5.	Verilerin Analizi	32
4.	BULGULAR	34
4.1.	Tarihi Filmler ve Gerçeklik Hakkında Öğretmen Yanıtları.....	34
4.1.1.	“Derslerimde Tarihi Film Kullanırım.” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları	34
4.1.2.	“Tarihi Filmleri Hem Ders İçi Hem Ders Dışı Etkinlik Olarak Kullanırım.” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları	35
4.1.3.	“Tarihi Filmleri Derslerimde Dikkat Çekme Unsuru Olarak Kullanırım” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları	36
4.1.4.	“Tarihi Filmler Ders Müfredatına Uygundur” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları.....	37
4.1.5.	“Tarihi Filmler Tarih Dersini Sevdirmede Önemli Bir Araçtır” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları.....	38
4.1.6.	“Tarihi Filmler Dersi Etkin ve Verimli Hale Getirir” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları.....	39
4.1.7.	“Tarihi Filmler Gerçeği Yansıtır” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları.....	40
4.1.8.	“Tarihi Filmleri Bir Tarihçi Bakış Açısıyla İzlerim” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları.....	41
4.1.9.	“Tarihi Filmler Öğrencilerin Tarih Bilinci Geliştirmesinde Önemli Bir Araçtır” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları	42
4.1.10.	“Tarihi Film Kullanacağımda Öğrenci Seviyesine Uygunluğuna Dikkat Ederim” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları.....	43
4.1.11.	“Tarihi Filmler Milli Duygularımıza Hitap Eder” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları.....	44
4.1.12.	“Tarihi Filmler ile Öğrencilerde Tarihe Karşı Duyarlılık Artar” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları.....	45
4.1.13.	“Öğrenciler Genellikle Tarihi Filmler Hakkında Sorular Sorar” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları	46
4.1.14.	“Tarihi Filmlerde Genellikle Siyasi-İdeolojik Vurgu Yapılır” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları.....	47
4.1.15.	“Tarihi Filmlerde Kullanılan Mekânlar Tarihsel Yapıyı Tam Anlamıyla Canlandırır” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları	48
4.1.16.	“Tarihi Filmlerde Dönemin Siyasi-Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Yapısı Yansıtılır” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları	49
4.1.17.	“Tarihi Filmler Topluma Yön Verir” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları	50
4.1.18.	“"Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" Filmlerindeki Tarihi Detaylar Dikkatimi Çeker” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları	51
4.1.19.	“"Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" Filmlerindeki Güldürüden Çok Tarihi Detaylar Beni Etkiler” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları	52
4.1.20.	“"Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" Filmlerinde Fes Kullanılması, Kadınların Giyim Kuşam ve Takıları, Ordu Kıyafetleri Gibi Unsurlar O Dönemi Bire Bir Yansıtır” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları.....	53
4.1.21.	“"Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" Filmlerinde Yansıtılan Karakterler Tarihten Esinlenerek Uyarlanmıştır” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları.....	54

4.1.22.	“Günümüzde Çekilen Tarihi Filmlerden En Beğendiğiniz Film Hangisidir?” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları.....	55
4.1.23.	“Günümüzde Çekilen Tarihi Filmlerin En Gerçekçi Olanı Hangisidir?” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları	57
4.1.24.	“Öğrencilere Tavsiye Ettiğiniz veya Derste Kullandığınız Tarihi Film?” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları	58
4.1.25.	“En Çok Eleştirdiğiniz Film Hangisidir?” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları	59
4.1.26.	“Bir Film Çekmek İsteseydiniz Bu Film Hangi Dönem Hakkında Olurdu?” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları	60
4.2.	Tarihi Filmler ve Gerçeklik Hakkında Öğrenci Yanıtları	61
4.2.1.	“Tarihi Film İzlemekten Hoşlanırım” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları..	61
4.2.2.	“Tarihi Film İzlenmesinin Tarih Dersine Karşı İlgimi Artırır” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları	62
4.2.3.	“Tarihi Filmler Geçmiş Güne Yansıtır” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları.....	63
4.2.4.	“Tarihi Film İzleyince Hangi Dönemi Anlattığını Hemen Araştırırım” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları	64
4.2.5.	“Tarihi Filmler Tüm Anlamıyla Gerçeği Yansıtır” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları.....	65
4.2.6.	“Tarihi Filmlerde En Çok Savaş Sahneleri Dikkatimi Çeker” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları	66
4.2.7.	“Tarihi Filmler Tarih Dersini Daha Somut Hale Getirir” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları.....	67
4.2.8.	“Tarihi Filmlerdeki Karakterlerin Hepsisi Tarihe Uygundur” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları.....	68
4.2.9.	“Tarihi Filmlerin O Dönemin Sosyo-Kültürel Yapısını Tüm Gerçekliğiyle Yansıtır” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları.....	69
4.2.10.	“Tarihi Filmler Hakkında Aile- Arkadaş Arasında Doğruluğunu Tartışırım” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları	70
4.2.11.	““Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" Filmlerinde Tarihi Detayları Fark Ederim” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları.....	72
4.2.12.	““Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" Filmlerindeki Tarihi Sahneler Dikkatimi Çeker” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları.....	73
4.2.13.	““Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" Filmlerinde Dönemin Yapısını, Kıyafetlerden (Fes, Takı vb.), Diyaloglardan, Askerlik Durumlarının Farkından Anlarım” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları	74
4.2.14.	“Son Dönemde En Beğendiğiniz Tarihi Film?” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları	75
4.2.15.	“Günümüzde Çekilen Filmler Arasında En Gerçeğe Yakın Tarihi Film?” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları	76
4.2.16.	“Bir Tarihi Filmde Oynama İmkânınız Olsaydı Hangi Karakteri Canlandırmak İsterdiniz?” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları	77
4.2.17.	“Bir Tarihi Film Çekme İmkânınız Olsaydı Hangi Dönemi Anlatmak İsterdiniz?” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları.....	78

5.	TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	80
5.1.	Tartışma	80
5.2.	Sonuç.....	83
5.3.	Öneriler	86
	KAYNAKLAR.....	88
	EKLER.....	93

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Tarihi Filmler ve Gerçeklik (Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri) başlıklı tez çalışmamın toplam **120** sayfalık kısmına ilişkin, 18/02/2022 tarihinde tez danışmanım tarafından **Turnitin** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı **%13** olarak belirlenmiştir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez çalışması orijinallik raporu sayfası hariç
2. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç
3. Önsöz hariç
4. İçindekiler hariç
5. Simgeler ve kısaltmalar hariç
6. Kaynaklar hariç
7. Alıntılar dahil
8. 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Necmettin Erbakan Üniversitesi Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve tez çalışmamın, bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranının (%30) altında olduğunu ve intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

18/02/2022

Fatma AKTAŞ

Prof. Dr. Mehmet İPÇİOĞLU

BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ

Bu tezin tamamının kendi çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar tüm aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez hazırlama kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını ve bu kaynakların kaynaklar listesine eklendiğini beyan ederim.

18/02/2022

Fatma AKTAŞ

Kısaltmalar

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

Çev.: Çeviren

Ed.: Editör

Akt.: Aktaran

vb.: ve benzeri

%: Yüzde

f: Frekans

TABLÖLAR LİSTESİ

TABLO 2.1. 2000'Lİ YILLARDAN SONRA YAPILMIŞ TARİHİ FİMLER	17
TABLO 3.1. ARAŞTIRMANIN ÖĞRETMEN KATILIMCILARINA AİT KİŞİSEL BİLGİLER	30
TABLO 3.2. ARAŞTIRMANIN ÖĞRENCİ KATILIMCILARINA AİT KİŞİSEL BİLGİLER.....	31
TABLO 4.1. DERSLERİNDE TARİHİ FİLM KULLANIP KULLANMAMALARINA DAİR ÖĞRETMEN YANITLARI.....	34
TABLO 4.2. TARİHİ FİMLERİ HEM DERS İÇİ HEM DERS DIŞI ETKİNLİK OLARAK KULLANIP KULLANMAMALARINA DAİR ÖĞRETMEN YANITLARI	35
TABLO 4.3. ÖĞRETMENLERİN TARİHİ FİMLERİ DERSLERİNDE DİKKAT ÇEKME UNSURU OLARAK KULLANIP KULLANMADIKLARINA DAİR YANITLARI	36
GRAFİK 4.4. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN TARİHİ FİMLERİN DERS MÜFREDATINA UYGUNLUĞUNA DAİR SORUYA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	37
TABLO 4.5. ÖĞRETMENLERİN TARİHİ FİMLERİ TARİH DERSİNİ SEVDİRMEDE ÖNEMLİ BİR ARAÇ OLARAK GÖRÜP GÖRMEDİKLERİNE DAİR YANITLARI	38
TABLO 4.6. TARİHİ FİMLERİN DERSİ ETKİN VE VERİMLİ HALE GETİRİP GETİRMEDİĞİ HAKKINDA ÖĞRETMEN YANITLARI	39
TABLO 4.7. ÖĞRETMENLERİN TARİHİ FİMLERİN GERÇEĞİ YANSITIP YANSITMADIĞI HAKKINDAKİ YANITLARI... ..	40
TABLO 4.8. ÖĞRETMENLERİN TARİHİ FİMLERİ BİR TARİHÇİ BAKIŞ AÇISIYLA İZLEYİP İZLEMEDİKLERİNE DAİR YANITLARI	41
TABLO 4.9. ÖĞRETMENLERİN TARİHİ FİMLER ÖĞRENCİLERİN TARİH BİLİNCİ GELİŞTİRMESİNDE ÖNEMLİ BİR ARAÇ OLUP OLMADIĞI HAKKINDAKİ YANITLARI	42
TABLO 4.11. ÖĞRETMENLERİN TARİHİ FİMLERİN MİLLİ DUYGULARIMIZA HİTAP ETMESİ HAKKINDAKİ YANITLARI	44
TABLO 4.12. ÖĞRETMENLERİN TARİHİ FİMLER İLE ÖĞRENCİLERDE TARİHE KARŞI DUYARLILIĞIN ARTIP ARTMADIĞI HAKKINDAKİ YANITLARI.....	45
TABLO 4.13. ÖĞRENCİLERİNİN GENELLİKLE TARİHİ FİMLER HAKKINDA SORULAR SORMASINA DAİR ÖĞRETMEN YANITLARI	46
TABLO 4.14. ÖĞRETMENLERİN TARİHİ FİMLERDE GENELLİKLE SİYASİ-İDEOLOJİK VURGU YAPILIP YAPILMADIĞI HAKKINDAKİ YANITLARI.....	47
TABLO 4.15. ÖĞRETMENLERİN TARİHİ FİMLERDE KULLANILAN MEKÂNLAR TARİHSEL YAPIYI TAM ANLAMIMYLA CANLANDIRIR İFADESİNE YÖNELİK YANITLARI	48
TABLO 4.16. ÖĞRETMENLERİN TARİHİ FİMLERDE DÖNEMİN SİYASİ-EKONOMİK VE SOSYO-KÜLTÜREL YAPISININ YANSITILIP YANSITILMADIĞINA DAİR YANITLARI	49
TABLO 4.17. ÖĞRETMENLERİN TARİHİ FİMLERİN TOPLUMA YÖN VERİP VERMEDİĞİ HAKKINDA YANITLARI	50
TABLO 4.18. ÖĞRETMENLERİN "SÜT KARDEŞLER", "ŞABAN OĞLU ŞABAN" VE "TOSUN PAŞA" FİMLERİNDEKİ TARİHİ DETAYLARIN DİKKATLERİNİ ÇEKİP ÇEKMEDİĞİNE DAİR YANITLARI	51
TABLO 4.19. ÖĞRETMENLERİN "SÜT KARDEŞLER", "ŞABAN OĞLU ŞABAN" VE "TOSUN PAŞA" FİMLERİNDEKİ GÜLDÜRÜDEN ÇOK TARİHİ DETAYLARIN KENDİLERİNİ ETKİLEYİP ETKİLEMEDİĞİ HAKKINDAKİ YANITLARI. 52	

TABLO 4.20. ÖĞRETMENLERİN "SÜT KARDEŞLER", "ŞABAN OĞLU ŞABAN" VE "TOSUN PAŞA" FİMLERİNDE FES KULLANILMASI, KADINLARIN GİYİM KUŞAM VE TAKILARI, ORDU KIYAFETLERİ GİBİ UNSURLAR O DÖNEMİ BİRE BİR YANSITIP YANSITMADIĞINA DAİR YANITLARI	53
TABLO 4.21. ÖĞRETMENLERİN "SÜT KARDEŞLER", "ŞABAN OĞLU ŞABAN" VE "TOSUN PAŞA" FİMLERİNDE YANSITILAN KARAKTERLERİN TARİHTEN ESİNLENEREK UYARLANIP UYARLANMADIĞINA DAİR YANITLARI 54	
TABLO 4.22. ÖĞRETMENLERİN GÜNÜMÜZDE ÇEKİLEN FİMLERDEN EN BEĞENDİKLERİ FİMLERE DAİR YANITLARI	55
TABLO 4.23. ÖĞRETMENLERİN GÜNÜMÜZDE ÇEKİLEN TARİHİ FİMLERİN EN GERÇEKÇİ OLANINA DAİR YANITLARI	57
TABLO 4.24. ÖĞRETMENLERİN ÖĞRENCİLERİNE TAVSİYE ETTİKLERİ VEYA DERSLERİNDE KULLANDIKLARI FİMLERE DAİR YANITLARI.....	58
TABLO 4.25. ÖĞRETMENLERİN EN ÇOK ELEŞTİRDİĞİ FİMLERE DAİR YANITLARI.....	59
TABLO 4.26. ÖĞRETMENLERİN ÇEKMEK İSTEDİKLERİ TARİHİ FİLM DÖNEMİNE DAİR YANITLARI	60
TABLO 4.27. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİLM İZLEMekten HOŞLANMALARI HAKKINDAKİ YANITLARI.....	61
TABLO 4.28. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİLM İZLEMESİNİN TARİH DERSİNE OLAN İLGİLERİNİN ARTIP ARTMADIĞI HAKKINDAKİ YANITLARI.....	62
TABLO 4.29. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİMLERİN GEÇMİŞİ GÜNÜMÜZE YANSITIP YANSITMADIĞI HAKKINDAKİ YANITLARI	63
TABLO 4.30. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİLM İZLEYİNCE HANGİ DÖNEMİ ANLATTIĞINI HEMEN ARAŞTIRIP ARAŞTIRMADIKLARINA DAİR YANITLARI.....	64
TABLO 4.31. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİMLERİN TÜM ANLAMIYLA GERÇEĞİ YANSITIP YANSITMADIĞINA DAİR YANITLARI	65
TABLO 4.32. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİMLERDE EN ÇOK SAVAŞ SAHNELERİNE DİKKAT EDİP ETMEDİKLERİ HAKKINDAKİ YANITLARI.....	66
TABLO 4.33. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİMLER TARİH DERSİNİ DAHA SOMUT HALE GETİRİP GETİRMEDİĞİ HAKKINDAKİ YANITLARI.....	67
TABLO 4.34. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİMLERDEKİ KARAKTERLERİN HEPSİNİN TARİHE UYGUN OLUP OLMADIĞI HAKKINDAKİ YANITLARI.....	68
TABLO 4.35. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİMLERİN O DÖNEMİN SOSYO-KÜLTÜREL YAPISINI TÜM GERÇEKLİĞİYLE YANSITIP YANSITMADIĞI HAKKINDAKİ YANITLARI	69
TABLO 4.36. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİMLER HAKKINDA AİLE- ARKADAŞ ARASINDA DOĞRULUĞUNU TARTIŞIP TARTIŞMAMALARI HAKKINDAKİ YANITLARI	70
TABLO 4.37. ÖĞRENCİLERİN "SÜT KARDEŞLER", "ŞABAN OĞLU ŞABAN" VE "TOSUN PAŞA" FİMLERİNDE TARİHİ DETAYLARI FARK ETMELERİ HAKKINDAKİ YANITLARI	72
TABLO 4.38. ÖĞRENCİLERİN SÜT KARDEŞLER", "ŞABAN OĞLU ŞABAN" VE "TOSUN PAŞA" FİMLERİNDEKİ TARİHİ SAHNELERİN DİKKATLERİNİ ÇEKİP ÇEKMEDİĞİ HAKKINDAKİ YANITLARI	73

TABLO 4.39. ÖĞRENCİLERİN "SÜT KARDEŞLER", "ŞABAN OĞLU ŞABAN" VE "TOSUN PAŞA" FİLMLERİNDE DÖNEMİN YAPISINI, KIYAFETLERDEN (FES, TAKI VB.), DİYALOGLARDAN, ASKERLİK DURUMLARININ FARKINDAN ANLAMALARI HAKKINDAKİ YANITLARI	74
TABLO 4.40. ÖĞRENCİLERİN SON DÖNEMDE EN BEĞENDİKLERİ TARİHİ FİMLER HAKKINDAKİ YANITLARI	75
TABLO 4.41. ÖĞRENCİLERİN GÜNÜMÜZDE ÇEKİLEN FİMLER ARASINDA EN GERÇEĞE YAKIN TARİHİ FİMLER HAKKINDAKİ YANITLARI.....	76
TABLO 4.42. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİLMDE CANLANDIRMAK İSTEDİKLERİ KARAKTERLERE İLİŞKİN YANITLARI .	77
TABLO 4.43. ÖĞRENCİLERİN BİR TARİHİ FİLM ÇEKME İMKANI OLSAYDI HANGİ DÖNEMİ ANLATMAK İSTEDİKLERİNE DAİR YANITLARI.....	78

GRAFİKLER LİSTESİ

GRAFİK 4.1. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN DERSLERİNDE TARİHİ FİLM KULLANMALARI SORUSUNA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI.....	34
GRAFİK 4.2. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN TARİHİ FİMLERİ HEM DERS İÇİ HEM DERS DIŞI ETKİNLİK OLARAK KULLANMALARI SORUSUNA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	35
GRAFİK 4.3. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN TARİHİ FİMLERİ DERSLERİNDE DİKKAT ÇEKME UNSURU OLARAK KULLANMALARI SORUSUNA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	36
TABLO 4.4. ÖĞRETMENLERİN TARİHİ FİMLER DERS MÜFREDATINA UYGUN OLUP OLMADIĞI HAKKINDAKİ YANITLARI	37
GRAFİK 4.5. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN TARİHİ FİMLERİN TARİH DERSİNİ SEVDİRMEDE ÖNEMLİ ARAÇ OLDUĞU HAKKINDAKİ SORUYA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI.....	38
GRAFİK 4.6. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN TARİHİ FİMLERİN TARİH DERSİNİ ETKİN VE VERİMLİ HALE GETİRMESİ HAKKINDAKİ SORUYA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI.....	39
GRAFİK 4.7. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN TARİHİ FİMLERİN GERÇEĞİ YANSITIP YANSITMAMASINA DAİR SORUYA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	40
GRAFİK 4.8. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN TARİHİ FİMLERİ BİR TARİHÇİ BAKIŞ AÇISIYLA İZLEYİP İZLEMEDİKLERİNE DAİR SORUYA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	41
GRAFİK 4.9. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN TARİHİ FİMLERİN ÖĞRENCİLERİM TARİH BİLİNCİ GELİŞTİRMESİNDE ARAÇ OLMASINA YÖNELİK SORUYA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI.....	42
TABLO 4.10. ÖĞRETMENLERİN TARİHİ FİLM KULLANACAĞINDA ÖĞRENCİ SEVİYESİNE UYGUNLUĞUNA DİKKAT ETMELERİ HAKKINDAKİ YANITLARI	43
GRAFİK 4.10. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN TARİHİ FİLM KULLANACAĞINDA ÖĞRENCİ SEVİYESİNİ GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURMALARI SORUSUNA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI.....	43
GRAFİK 4.11. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN TARİHİ FİMLERİN MİLLİ DUYGULARIMIZA HİTAP ETMESİ SORUSUNA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	44

GRAFİK 4.12. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN TARİHİ FİMLER İLE ÖĞRENCİLERDE TARİHE KARŞI DUYARLILIĞIN ARTIP ATMADIĞI HAKKINDAKİ SORUSUNA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	45
GRAFİK 4.13. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİLERİNİN GENELLİKLE TARİHİ FİMLER HAKKINDA SORULAR SORMASINA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	46
GRAFİK 4.14. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN TARİHİ FİMLERDE GENELLİKLE SİYASİ-İDEOLOJİK VURGULARIN OLMASI SORUSUNA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	47
GRAFİK 4.15. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN TARİHİ FİMLERDE KULLANILAN MEKANLARIN TARİHSEL YAPIYI TAM ANLAMIYLA CANLANDIRMASI SORUSUNA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	48
GRAFİK 4.16. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN TARİHİ FİMLERDE DÖNEMİN SİYASİ-EKONOMİK VE SOSYO-KÜLTÜREL YAPISINI YANSITILMASI SORUSUNA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI.....	49
GRAFİK 4.17. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN TARİHİ FİMLERİN TOPLUMA YÖN VERMESİ SORUSUNA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI.....	50
GRAFİK 4.18. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN "SÜT KARDEŞLER", "ŞABAN OĞLU ŞABAN" VE "TOSUN PAŞA" FİMLERİNDEKİ TARİHİ DETAYLARIN DİKKATLERİNİ ÇEKİP ÇEKMEDİĞİ SORUSUNA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	51
GRAFİK 4.19. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN "SÜT KARDEŞLER", "ŞABAN OĞLU ŞABAN" VE "TOSUN PAŞA" FİMLERİNDEKİ GÜLDÜRÜDEN ÇOK TARİHİ DETAYLARIN KENDİLERİNİ ETKİLEMESİ SORUSUNA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI.....	52
GRAFİK 4.20. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN "SÜT KARDEŞLER", "ŞABAN OĞLU ŞABAN" VE "TOSUN PAŞA" FİMLERİNDE FES KULLANILMASI, KADINLARIN GİYİM KUŞAM VE TAKILARI, ORDU KIYAFETLERİ GİBİ UNSURLAR O DÖNEMİ BİRE BİR YANSITMASI HAKKINDAKİ SORUSUNA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI.....	53
GRAFİK 4.21. TARİH ÖĞRETMENLERİNİN "SÜT KARDEŞLER", "ŞABAN OĞLU ŞABAN" VE "TOSUN PAŞA" FİMLERİNDE YANSITILAN KARAKTERLERİN TARİHTEN ESİNLENEREK UYARLANMASI SORUSUNA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI.....	54
GRAFİK 4.22. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİLM İZLEMekten HOŞLANMALARI HAKKINDAKİ SORUYA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI.....	62
GRAFİK 4.23. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİLM İZLEMESİNİN TARİH DERSİNE OLAN İLGİLERİNİN ARTIP ARTMADIĞI HAKKINDAKİ SORUYA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI.....	63
GRAFİK 4.24. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİMLERİN GEÇMİŞİ GÜNÜMÜZE YANSITMASI HAKKINDAKİ SORUYA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	63
GRAFİK 4.25. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİLM İZLEYİNCE HANGİ DÖNEMİ ANLATTIĞINI ARAŞTIRMALARI HAKKINDAKİ SORUYA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI.....	64
GRAFİK 4.26. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİMLERİN TÜM ANLAMIYLA GERÇEĞİ YANSITMASI HAKKINDAKİ SORUYA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	65
GRAFİK 4.27. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİMLERDE EN ÇOK SAVAŞ SAHNELERİNİN DİKKATLERİNİ ÇEKMESİNE DAİR SORUYA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI.....	67

GRAFİK 4.28. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİMLER TARİH DERSİNİ DAHA SOMUT HALE GETİRMESİNE DAİR SORUYA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	68
GRAFİK 4.29. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİMLERDEKİ KARAKTERLERİN HEPSİNİN TARİHE UYGUN OLUP OLMADIĞI HAKKINDAKİ SORUYA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	69
GRAFİK 4.30. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİMLERİN O DÖNEMİN SOSYO-KÜLTÜREL YAPISINI TÜM GERÇEKLİĞİYLE YANSITMASI HAKKINDAKİ SORUYA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	70
GRAFİK 4.31. ÖĞRENCİLERİN TARİHİ FİMLER HAKKINDA AİLE- ARKADAŞ ARASINDA DOĞRULUĞUNU TARTIŞMALARINA DAİR SORUYA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	71
GRAFİK 4.32. ÖĞRENCİLERİN "SÜT KARDEŞLER", "ŞABAN OĞLU ŞABAN" VE "TOSUN PAŞA" FİMLERİNDE TARİHİ DETAYLARI FARK ETMELERİ HAKKINDAKİ SORUYA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	72
GRAFİK 4.33. ÖĞRENCİLERİN "SÜT KARDEŞLER", "ŞABAN OĞLU ŞABAN" VE "TOSUN PAŞA" FİMLERİNDEKİ TARİHİ SAHNELERİN DİKKATLERİNİ ÇEKMESİ HAKKINDAKİ SORUYA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	73
GRAFİK 4.34. ÖĞRENCİLERİN "SÜT KARDEŞLER", "ŞABAN OĞLU ŞABAN" VE "TOSUN PAŞA" FİMLERİNDEKİ DÖNEMİN YAPISINI, KIYAFETLERDEN (FES, TAKI VB.), DİYALOGLARDAN, ASKERLİK DURUMLARININ FARKINDAN ANLAMALARI HAKKINDAKİ SORUYA YÖNELİK VERDİKLERİ CEVAPLARIN DAĞILIMI	74

ÖZET

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Tarih Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

TARİHİ FİMLER VE GERÇEKLİK (ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ)

Fatma AKTAŞ

Bu araştırma, tarih öğretiminde araç olarak kullanılan ve dersin verimli geçmesini sağlayan tarihi filmlerin, öğretmen ve öğrencilerin ifadelerine dayanarak gerçeklik algısını ortaya koymaya çalışılmıştır. Ertem Eğilmez'in yapımları olan "Süt Kardeşler, Tosun Paşa ve Şaban Oğlu Şaban" filmlerinin de güldürü niteliğinin yanında tarihi detaylarının gerçeği yansıtması açısından incelenmesi ve günümüzde daha fazla önem kazanan tarihi yapımların içerdiği tarihsel unsurları gerçeklik bağlamında incelemek amaçlanmıştır.

Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Öncelikle ayrıntılı literatür taraması yapılmıştır. Daha sonra veri toplama aracı olarak geliştirilen anket kullanılmıştır. Geliştirilen ölçme aracı 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Konya ilinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olan tüm resmi okullarında görev yapan 123 tarih öğretmeni ve 338 öğrenci üzerinde uygulanmıştır. Öğrencileri lise 10. ve 11. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırma sonunda elde edilen verilere göre tarihi filmlerin tarih dersinde kullanımı, dersi etkili verimli ve ilginç hale getirmektedir. Ayrıca tarihi filmlerin gerçekliği yansıtmadığı belli bir kurgusal gerçekliğe dayandığı öğretmen ve öğrencilerin ifadeleriyle tespit edilmiştir. Bu ifadelerle göre %52 oranla 64 öğretmen ve %49,1 oranla 166 öğrenci tarihi filmlerin gerçekliği yansıtmadığını belirtmiştir. Tarihi filmlerin çekildiği dönemin ekonomik ve sosyo-kültürel yapısının gerçekliğe uygun yansıtılıp yansıtılmaması hakkında yüzde %78 oranla 96 öğretmen gerçeği yansıttığını belirtirken, %52,6 oranla 178 öğrenci gerçeği yansıtmadığı şeklinde görüş bildirmişlerdir. Ertem Eğilmez'in yapımlarından olan "Süt Kardeşler, Tosun Paşa ve Şaban Oğlu Şaban" filmlerinin içerdiği tarihsel detaylarına %47,2 orana karşılık gelen 58 öğretmen dikkat etmezken %54 gibi bir orana karşılık gelen 183 öğrenci bu filmlerin tarihi detaylarına dikkat ettiklerini ifade etmişlerdir. Günümüzde gerçeğe en yakın çekilmiş tarihi filmler arasında %40,7 oranla 50 öğretmen Ayla ve %33,3 oranla 41 öğretmen Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu filmlerini ardından %50 orana tekabül eden 169 öğrenci Ayla ve %26,9 oranla 91 öğrenci Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu filmlerinin gerçeği yansıtmada başarılı olduğunu beyan etmiştir. Bu verilerin doğrultusunda tarihi filmlerin gerçeklik ve kurgusal gerçeklik arasında daha çok kurgusal bir yapıya dayandığı ortaya çıkmaktadır. Görsel medyanın gelişimiyle görsel okuryazarlığında artırılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Tarihi Film, Gerçeklik

ABSTRACT

Necmettin Erbakan University, Graduate School of Educational Sciences
Department of Turkish and Social Sciences Education
History Education Program
Master Thesis

THE HISTORICAL FILMS AND REALITY (OPINIONS OF THE TEACHERS AND STUDENTS)

Fatma AKTAŞ

ABSTRACT

In this research, it is aimed to reveal the perception of reality according to the views of teachers and students of historical films, which are used as an educational material in history teaching and ensure that history lessons are efficient. It is aimed to examine the films that are the productions "Süt Kardeşler, Tosun Paşa, Şaban Oğlu Şaban" of Ertem Eğilmez in addition to the funny quality of the historical details reflecting the truth. And it is purposeful to examine the historical elements conditional in historical productions that are more important today in the context of reality.

Descriptive survey model was used in the research. First a detailed literature review was made. The developed assessment tool was applied to 123 history teachers and 338 teachers working in schools affiliated to the Ministry of National Education in Konya in the 2020-2021 academic year. The students who were given the test consisted of 10th and 11th grade students.

According to the data obtained, the use of historical films in the history lesson makes the lesson effective, productive and interesting. In addition, it has been determined by the statements of teachers and students that historical films do not reflect reality and are based on a fictional reality. According to these statements, 64 teachers (52%) and 166 students (49.1%) stated that historical films do not reflect reality. About the economic and social-cultural conditions of the period in which historical films are filmed is reflected in accordance with reality. 96 teachers (78%) said that reflected the truth. But 178 students (52%) said did not reflected truth. On the other hand, while 58 teachers, corresponding to 47.2%, did not pay attention to the historical details of the films "Süt Kardeşler, Tosun Paşa and Şaban Oğlu Şaban", which are among the productions of Ertem Eğilmez, 183 students, which correspond to a rate of 54%, stated that they did. Among the current historical films that are closest to the truth: 50 teachers, which corresponds to 40.7%: the movie "Ayla"; 41 teachers, corresponding to 33.3%, found the films "Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu" close to reality. 169 students, corresponding to 50%, and 91 students, 26.9%, declared that the films "Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu" were successful in reflecting the truth. Various suggestions have been developed in line with these data. In with these data, it turns out that historical based on a fictional productions. With the development of visual media, increase in visual literacy may be recommended.

Keywords: History Teaching, Historical Film, Reality Türkçe özetteki anahtar kelimelerin İngilizcesini yazınız.

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın problem durumuna, amacına, önemine, varsayımlarına, sınırlıklarına, tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Bir toplumun ortak geçmişini konu edinen tarih öğretimi gelecek nesillere kültür ve değerlerini sistemli şekilde aktarır. Tarih öğretimi ile amaçlanan tarihi konuların öneminin farkındalığını sağlayıp bilgi, tutum ve becerilerin öğrencide davranışa dönüştürmektir (Dinç,2011). Nitekim öğrencilerde geçmiş, günümüz ve gelecek arasında bir bağ kuracaktır.

Ülkemizde tarih öğretimi 1869 yılında Maarif Nazırı Saffet Paşa öncülüğünde hazırlanan Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile başlar. Nizamnameyle birlikte birçok yenilik olmuştur. Örgün eğitim ilk, orta ve yüksek şeklinde derecelendirilmiştir. Bu kademelerde yapılacak eğitim ve öğretimin özellikleri, okutulacak dersler ve içerikleri genel bir programda düzenlenmiştir. Tarih dersleri de bu dönemde okul programlarına eklenmiştir. Böylelikle Sıbyan mekteplerinde “Muhtasar Tarih-i Osmanî”, Rüştüyelerde “Tarih-i Umumi” ve “Tarih-i Osmanî” dersleri okutulmuştur. Darülfünunda “İlmi Tarih”, “Tarih-i Umumi”, “İlmi Asar-ı Atika” ve “İlmi Meskûkât” dersleriyle öğretim sağlanmıştır (Türk&Çağır, 2017; Altın, 2008).

II. Meşrutiyet döneminde okullar üzerinde yapılanmaya gidilmiş ve eğitim reformları yapılmıştır. Dönemin siyasi yapısı tarih kitaplarına yansımıştır. İyi bir vatandaş yetiştirmek için tarih dersleri araç olarak kullanılmıştır (Kaya, 2014). Tarih öğretimi alanında çalışmalar yapılarak modernize edilmesini sağlamıştır. Darülmualimin yayın organı olarak Tedrisat Mecmuası çıkarılmıştır. Dergi içerisindeki makaleler, hikâyeler, ders örnekleri gibi materyaller tarih öğretimi için etkili çalışmalardır. Dönemin en önemli pedagoglarından olan Mustafa Satı Bey yenilikçi yapısıyla büyük katkı sağlamıştır. Tarih öğrenmenin gerekliliğini vurgulamış ve öğretiminin nasıl olması gerektiğini, ders işleme yöntemleri hakkında uygulamalar geliştirmiştir. Ders örnekleri günümüzde kullandığımız buluş yöntemiyle hazırlanmıştır. Bu durum tarih öğretimin ulaştığı seviyeyi göstermektedir (Oruç, 2017).

Cumhuriyetin ilk yıllarına kadar II. Meşrutiyet döneminde uygulanana tarih programları devam ettirilmiştir. İlk olarak 1924 yılında ilkokul müfredatında değişikliğe

gidilmiştir. 1926 yılından sonra Milli Talim ve Terbiye Dairesi sorumluluğunda ders kitapları hazırlanmaya başlanmıştır. İlkokul tarih kitapları da milli tarih anlayışına göre hazırlanmıştır (Çapa, 2017). Mustafa Kemal Atatürk'ün öncülüğünde başlayan tarih çalışmaları 1930 yılında Türk Tarih Tezi ile yeni bir tarih anlayışına bağlı olarak tarih müfredatı ve ders kitapları yenilenmiştir. Bu dönemde her öğretim kademesinde Cumhuriyet ve İnkılâp Tarihi derslerine ağırlık verilmiştir. Tarih öğretimini en üst seviyeye çıkarabilmek için ezber gerektiren bilgileri azaltarak, anlama ve araştırma üzerine konulara yoğunlaşılması gerekliliği vurgulanmıştır. Ayrıca programda geleneksel öğretim metotlarının yanında yeniliklere açıldığı görülmektedir. Dersi somutlaştırmak için müfredat programında tarihi levhalardan kartpostallardan, tarihi okuma parçalarından haritalardan yararlanılması önerilmiştir (Demircioğlu, 2008; Çapa, 2002).

1939-1940 yıllarında dönemin kültürel atmosferi tarih yazımını etkilemiştir. Özellikle hümanist anlayışın hâkim olduğu eğitim alanında ders kitaplarına yansımıştır. Hümanist akımla tarih öğretimi Türk tarihini ve Türk'ün tarihteki yerini ön plana çıkaran ulusçu tarih yazım anlayışını bırakarak Türk tarihini dünya tarihi içinde yer alan evrensel bir tarih anlayışına bırakmıştır (Yıldırım, 2017). Daha sonra 1945'lerde çok partili hayata geçiş süreci eğitim politikalarını da etkilemiştir. Hümanizm bu dönemde de Anadoluçuluk adıyla adlandırılarak tarih oluşumunda kültürel yaşamın izlerini taşımıştır. Türklerin dünyaya medeniyet yaydığı düşüncesinin aksine medeniyetinin kökenlerini Anadolu'da arayan bir tarih tasarımı oluşturulmuştur. Bu tasarım 1960'larda ciddi eleştiriler almıştır. Asyalı ve Müslüman özellikleri temel alınarak bir İslam Sentezi oluşturulmuştur. Tarih dersi programlarında milliyetçi unsurlar ön plana çıkarılmıştır (Şimşek & Yazıcı, 2013).

1971-1980 arası dönemde hükümet bunalımları aynı zamanda eğitim programlarını da olumsuz etkilemiştir. Nitekim tarih öğretiminin amaçlarına ulaşmasını engellemiştir. Askeri darbe sonrasında tarih eğitimi yeni toplumsal düzende programlanmıştır. Özellikle köklü geçmişine sahip olarak geleceğe güvenle bakan, gurur duyan Atatürk ilkelerine bağlı olarak kültür ve değerler bütünü oluşturmak istenmiştir (Çencen, 2017).

1990'lı yıllarda tarih öğretim programında milli kimlik, milli ve manevi değerler ön plana çıkmıştır. İdeolojik göndermeler belirginleşmiş ve tarih ders kitaplarına yansımıştır. Tarih dersi için bu dönemin önemi, sözlü tarih, yerel tarih, eğitim teknolojileri ve akademik toplantılar gibi yenilikler gerçekleşmiş olmasıdır. İlköğretim 8 yıllık zorunlu hale getirilmiştir. Ortaokullarda okutulan milli tarih ve milli coğrafya dersleri kaldırılarak Sosyal Bilgiler dersi

getirilmiştir. Tarih ders kitapları için de objektif bir biçimde hazırlanması istenmiştir. Bu dönemden sonra tarih çalışmaları hız kazanmıştır (Turan, 2017; Şimşek & Yazıcı, 2013).

Türk eğitim sistemi 2000'li yıllarda yeniden yapılanmaya girmiş, felsefi temellerinde bir değişime gitmiştir. 2007 yılından itibaren uygulanmaya başlayan ortaöğretim programlarında post modern ilkelere dayanan yapılandırmacı yaklaşım temel alınmıştır. Eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, sorun çözme becerileriyle birlikte kronolojik düşünme, tarihsel analiz ve yorum, tarihsel sorgulamaya dayalı araştırma gibi tarihsel becerilere yer verilmiştir. Bu doğrultuda ders kitapları yeniden hazırlanmıştır. Tarih 9 ve 10 sınıf kitapları kronolojik olarak hazırlanmıştır. Tarih 11'de T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi ve 12. Sınıflar için Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi dersi eklenmiştir. Programın kronolojik yapısının yoğun olması beceri vurgusunun sadece kâğıt üzerinde kalmasına sebep olmuştur. Konu yetiştirme problemi öğretmeni düz anlatım yöntemine itmekte ve derslerinde farklı yöntemler uygulayamamaktadır (Şimşek & Yazıcı, 2013).

Eğitim sistemine yönelik gelen eleştirilere karşı 2017 yılında tekrar öğretim programlarını yenilemeye gidilmiştir. Öncesinde bir taslak program yayınlanmış ve öğretmen, akademisyen gibi yetkin kişiler program sürecine dahil edilmiştir. 2017 programı kronolojik ve tematik anlayışların bir araya getirildiği yaklaşımla hazırlanmıştır. Değer ve beceri kısmına ayrıca önem verilmiştir. Yapılan bu yenilik ve değişimlerle tarih dersinin öğretiminde yöntem ve teknikler de çeşitlenmiştir. Tarih derslerinin öğrencide sadece dersi dinleyen değil, sorgulayan, tarihi konuları merak eden, eleştirel düşünmeyi teşvik eden bir ders niteliği kazanması amaçlanmıştır (Yazıcı, 2017).

Gelişen teknolojiyle paralel şekilde hazırlanan materyaller kullanılarak tarih dersinin içeriği zenginleştirilmiştir. Görsel ve işitsel materyallerin başında gelen filmler, tarih dersini daha basit ve ilginç hale getirmektedir. Ayrıca sentez, analiz ve değerlendirme becerileri de filmler aracılığıyla verilebilir. Çünkü filmler çekildikleri topluma ayna olur. İnsanların yaşayışları, siyasi ve kültürel hayatları, gelenek ve göreneklerine dair yansımaları ekrana taşır. Tarih öğretim programlarında da yer alan tarihi film ve belgesel kullanımı bu amaçla desteklenmelidir. Geçmiş dönemi en somut halde verebilecek görsel materyallerin içinde filmlerin yeri önemlidir (Demircioğlu, 2007).

Filmlerin ortaya çıkışı 19. Yüzyılın sonlarıdır. Hareket eden resimlerle Auguste ve Louis Lumiere bir gösteri hazırlamışlardır. Bunun ardından film şeritleriyle 20. Yüzyılın ilk

çeyreğinde kullanılmaya başlanmıştır. Tarih derslerinde film kullanımını için bilimsel olarak ilk çalışmalar İngiltere’de yapılmıştır. II. Dünya Savaşından sonra gelişen teknoloji sayesinde dönem filmleri ve savaş filmleri çekilmiştir. Bu tarz tarihi filmlerde tarih derslerinde daha sık ve bilinçli kullanılmaya başlanmıştır (Demircioğlu, 2007).

Ülkemizde 2007 programıyla beraber tarihi filmlerin derslerde kullanımını öğrencilerin beceri kazanımlarına destek olacağı belirtilmiştir. Gelişen medya araçları toplumda popülerleşmiş ve derslere kadar yansır hale gelmiştir. Özellikle tarihi filmlere olan ilgi artmış ve hemen her dönem hakkında bir film yapımı olmuştur. Yönetmen, senaryo, oyuncu, dekor birbirini tamamlayan mekanizmalar kurguluyor. Nitekim kurgu ve tarihi gerçeklik karşı karşıya kalıyor. Bu durumun yarattığı karmaşa öğretmen ve öğrencide bir gerçeklik algısı oluşturmaktadır. Ne kadar gerçek veya ne kadar kurgu olduğuna dair tarihi filmlere eleştirel gözle bakılmaya başlanıyor. Bu çalışmada gerçeklik ve kurgu arasında öğretmen ve öğrencilerin tarihi filmlerin doğruluğu üzerine görüş ve değerlendirmeleri alınarak bir sonuca varılması hedeflenmektedir. “Tarih öğretiminde kullanılan tarihsel dizi ve filmlerde gerçekliği ne kadar barındırmaktadır? Öğretmen ve öğrencilerin filmlerdeki gerçekliğe bakış açısı nasıldır?” sorularına yanıt aranacaktır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı tarih öğretiminde materyal olarak kullanılan film ve dizilerin gerçeklik algısının öğretmen ve öğrencilerin görüşlerinin de alınarak gerçekliğe bakışın belirlenmesidir. Tarihi filmlerin popülerliğinin artması derslere yansımaları da etkilemiştir. Öğrencilerin izlemiş oldukları tarihi filmleri gerçeklik boyutunda araştırıp araştırmadıkları ve derse yansımaları hakkında görüşlerin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Tarih öğretmenlerinin de bu konu hakkında görüşleri ile tarihi filmler ve gerçeklik bağlamında değerlendirmeleri alınıp bir sonuca varılması hedeflenmektedir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Çağımızın hızlı ve değişken yapısı eğitim sistemimizi de etkilemektedir. Öğretim programlarını da içine alan bu değişim ve dönüşüm derslerin öğretim yöntemlerini çeşitlendirmiştir. Tarih derslerinde kullanılan görsel ve işitsel materyaller arasında filmler önem arz etmektedir. Günümüzde giderek artan tarih konulu filmler belli kaynaklara dayandırılrsa da tam manasıyla gerçekliği yansıtmaz. Senaristin kurgu gücüne göre şekillenen bu yapımlar belli bir gerçeklik seviyesinde insanların zihinlerine yerleşmektedir. Dönem filmlerinin yanı sıra güldürü boyutunda çekilen Kemal Sunal’ın canlandığı filmlerde de

tarihsel dokulara değinilmektedir. Fakat bu filmleri komedi kategorisinde incelediğimizde tarihi detayları atlamış oluruz. Bu nedenle sadece dönem filmi değil içeriğinde tarihi unsur bulunan yapımlarında gerçeklik algısı tespit edilmeye çalışılacaktır. Özellikle öğretmen ve öğrencilerinde katılımıyla filmlerdeki tarihi unsurların dikkat çekip çekmediği, gerçekliği yansıtıp yansıtmadığı irdelenecektir. Tarihi filmlerin öğrenciler üzerindeki etkisi değerlendirilecektir. Görüşler ekseninde tarihi filmlerin gerçekçiliğine dair görüşler tespit edilecektir.

1.4. Varsayımlar

Araştırmaya katılan öğretmen ve öğrencilerin anket sorularına içtenlikle cevap verdiği varsayılmaktadır.

Ankette belirtilen soruların araştırılmak istenen konuyu yeterli seviyede ölçtüğü varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma Konya ili Meram, Selçuklu ve Karatay ilçelerinde görev yapan tarih öğretmenleri ile sınırlıdır.

Konya ili Meram, Selçuklu ve Karatay ilçelerindeki lise 10. ve 11. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.

Araştırmanın amacına uygun olarak hazırlanan anket soruları ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Materyal: Yazılı, sözlü, görüntülü kaydedilmiş her türlü belge (TDK, 2021).

Tarihi dizi/film: Türü ve içeriği bakımından tarihi bir dönemi yansıtan sinema ve televizyonda yayımlanan yapıtlar (TDK, 2021).

BÖLÜM 2

2. ALAN YAZIN

2.1.Sinema ve Filmlerin Ortaya Çıkışı

Sinema Fransa'da Louis ve Auguste Lumiere kardeşlerin görüntülere hareket kazandırmak için yaptıkları bir gösteri sırasında doğmuştur. Aynı zamanlarda Amerika'da da Thomas Alva Edison'un kinetoskopuyla ilk gösteri yapılmıştır (Onaran, 1994).

Türkiye'de sinemanın doğuşuyla ilgili kesin bir tarih olmamakla birlikte ilk film gösterimleri II. Abdülhamit zamanında Bertrand adlı bir Fransız'ın sarayda yaptığı gösterimle başlamıştır. Daha sonra Lumiere Kardeşlerin temsilcisi Sigmund Weinberg'in çabalarıyla İstanbul Beyoğlu'nda halka açık film gösterilmiştir. Weinberg, bu dönemde Tepebaşı'nda şehir tiyatrosunun içinde Pothe sinemasını yaptırarak ilk sürekli sinemayı Türkiye'de kurmuştur. Palas sineması, Majik sineması gibi sinema gösterim salonları açılmıştır. İstanbul'da Beyoğlu, sinemanın merkezi olmuştur (Özön, 2013; Onaran, 1994).

Türkiye sinema ile tanışmış fakat Türk sinemasının varlığı hissedilmemiştir. Türkiye'de uzman olarak Weinberg bu dönemde sinema işletmecisi olmuştur. İlk çekilen filmler ise Manaki Kardeşlerin çektikleri belge filmidir. Sonrasında Birinci Dünya Savaşının başlaması ve Osmanlı'nın savaşa İttifak devletlerinin yanında yer almasıyla Yeşilköy'de bulunan anıtın yıkılması kararlaştırılmıştır. Osmanlı için acı bir hatıra olan Ayestefenos Anıtı, 93 harbinin yenilgisi sonucunda Rusların zafer anıtı niteliğinde diktikleri bir yapıtı. Anıtın yıkılışının önemli yönü Türk sinemasının başlangıcı olmasıydı. Anıtın yıkılması kararlaştırıldığı sırada bu tarihi olayın filme alınması propaganda aracı olarak kullanılması düşünülmüştür. Bu anıtın yıkımını görüntülemeyi üstlenen ise Fuat Uzkınay olmuştur. 1914 yılında Ayastefenos'taki Rus Abidesinin Yıkılışı film olarak kayda geçmiştir (Scognamillo, 1998; Özön, 2013).

Ordu içerisinde bir sinemanın olması gerektiğini Almanlardan gören Enver Paşa Türk sinemacılığının başlamasında öncü olmuştur. 1915 yılında Merkez Ordu sinema dairesi adıyla sinema geliştirilmeye başlamıştır. Kuruluşun başına Sigmund Weinberg, yardımcılığına Fuat Uzkınay getirilmiştir. Merkez Ordu Sinema dairesinin bu dönemde diğer ülkelerin yaptıkları propaganda filmleri ortaya çıkartmalarının imkanı yoktu. Daha çok kısa, aktüalite filmleri yapılmıştır (Özön, 2013).

Merkez Ordu Sinema dairesinin yani sıra Müdafaa-i Milliye Cemiyeti adlı kuruluşta Almanya'dan getirttiği sinema aygıtlarıyla film işine girişmiştir. Kenan Erginsoy, Sedat

Simavi ve Yorgo Efendi cemiyetin başkanı olan Dr. Hikmet Hamdi Bey'in desteğini alarak ilk filmlerini çekmişlerdir. 1917 yılında Mehmet Rauf'un eseri olan "Pençe" adlı dört perdelik oyunu film olarak sunulmuştur. Daha sonra hikayeli uzun filmi "Casus" da çekilmiştir. Her iki filmde Beyoğlu'nda Skoting Palas'ta Alemdar sinemasında gösterilmiştir (Onaran, 1994).

Mütarekenin imzalanmasının ardından sinema aygıtları Malul Gaziler Cemiyetine geçmiş ve bu kuruluşta sinema faaliyetlerine devam edilmiştir (Onaran, 1994). Fakat tüm bu kuruluşlar sinema alanında yeterli olamamışlardır. Yeterli ekonomik kaynak ayrılmaması, ülkenin siyasi ve karmaşık hali sinemayı olumsuz etkilemiştir.

Temaşa dergisinde film eleştirileri yazıları yazan Muhsin Ertuğrul sinema ile ilgilenmeye başlamış ve sinemanın gelişmesi için fikirler öne sürmüştür. Almanya'da başlayan sinema serüveni 1922'de İstanbul'a gelmesiyle Türkiye'de devam etmiştir. Burada Kemal ve Şakir Seden kardeşler ile Türkiye'de film çekimleri için stüdyonun gerekliliği fikrini savunmaya başlamıştır (Onaran, 1994; Özön, 2013).

Muhsin Ertuğrul daha sonra Kemal film adına "İstanbul'da Bir Facia-i Aşk" sonrasında Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun Nur Baba kitabından uyarladığı "Nur Baba" filmini çekmiştir (Onaran, 1994). Önemli çalışmalarının arasında Halide Edip'in eseri olan Ateşten Gömlek romanını sinemaya aktarmıştır. Bu filmin önemli tarafı ilk konulu Kurtuluş Savaşı filmi olmasıdır. Sonrasında çektiği "Kız Kulesinde Bir Facia", "Leblebici Horhor" ve "Sözde Kızlar" filmleri istenilen başarıda olmasa da sinema yapımları devam etmiştir (Özön, 2013). 1931 yılına gelindiğinde Muhsin Ertuğrul İpek film ile çalışmaya başlamıştır. İlk kez sesli bir yapıt olan "İstanbul Sokaklarında" filmi Türk sinema tarihi için önemlidir. Tarihi konulu "Bir Millet Uyanıyor Film" Kurtuluş Savaşını anlatan önemli bir yapıttır (Scognamillo, 1998). Dönemin milli duygularına hitap eden film, sahne dekoru açısından da dikkat çekici özelliklere sahiptir. Bu filmin halk tarafından ilgi görmesi daha çok tarih konulu filmlerin çekilmesine sebep olmuştur.

1950'li yıllarda Lütfi Akad, Osman Seden, Metin Erksan, Atıf Yılmaz Batıbeki, Memduh Ün, Nevzat Pesen gibi isimler sinema sektöründe kendilerini göstermiştir. Özellikle bu isimlerden Lütfi Akad 1952'den 1955'e kadar çok fazla film yapmış ve bu dönem içinde önemli bir sinemacı konumuna gelmiştir. Sinemanın dilini, kullanımını tekniğini sahne düzenlemesini, oyuncu seçimi ve sinemaya dair birçok şeyi yeniden düzenlemiştir (Özön, 2013).

1960 yılından sonra sinema da önemli dönüm noktaları yaşanmıştır. Nitekim 1963'te Türk sineması ilk kez Metin Erksan'ın "Susuz Yaz" filmi ile uluslararası ödül kazanmıştır. Bunun ardı sıra televizyon yayını için adımlar atılmıştır. Dünyadaki toplumsal sorunlara yönelen sinema konularından Türk sineması da nasibini almış, sosyal içerikli filimler ortaya çıkmıştır. İşçi, köylü, kadın, çocuk gibi sosyal sınıfların sorunlarına değinilen filimler çekilmiştir (Scognamillo, 1998).

Türk sineması 1980'lerden itibaren farklı bir değişim süreci içine girmiştir. Özellikle yabancı Sinema filmlerinin ülkeye girmesiyle Türk sinemasının üretimi en düşük seviyeleri görmüştür. 2000'li yıllarda yeniden düzenlemeyle sinema platformu oluşturulmuştur. Kanunsal düzenlemelerde sinemaya dair her şeyi destekleme amaçlanmıştır. Küreselleşme, popüler kültür kendini sinema da göstermiş ve sinema yatırımcısı artmıştır (Bağır, 2016). Devlet desteği, sponsorluklar ve reklamlar ile sinema sektörü canlanmıştır. Nitekim teknolojik olarak da gelişmiş yapıtlarla sinemanın etkisi artmaktadır.

2.1.1. Türk Sinemasında Tarihi Filmler

Sinemanın toplum hayatına girmesiyle filmler, geniş kitlelere yayıma imkanı bulmuştur. Belli türlerde ortaya çıkan sinema dalları verdiği mesajlarla toplumu etkilemiştir. Bilim kurgu, macera, komedi, aksiyon, romantik ve tarihi filmler başlıca sinema türlerindedir. Bunların arasında toplumun içinden olup en dikkat çeken sinema türü tarihi filmler olmuştur.

Sinema tarihinin başlangıcından itibaren tarih konulu filmlerin varlığı görülmektedir. Bu tür tarihi filmler Birinci Dünya Savaşı sırasında İtalya'da çekilmeye başlanmış ve diğer ülkelere hızlıca yayılmıştır. Dünya sinemasında Filoteo Alberini'nin "Roma'nın Fethi", Enrico Guazzani'nin "Nereye?", Giovanni Postrone'nin "Cabiria", Griffith'in "Hoşgörüsüzlük, Bir Ulusun Doğuşu", Einstein'in "Grev, Ekim ve Potemkin Zırhlısı" bu alanda öncülük eden yapımlardır (Şahin, 2014).

Türk sinemasında ilk kez belgesel olarak ortaya çıkmış, Manaki Kardeşler ilk belge filmlerini çekmişlerdir. Fakat ilk Türk yapımı olarak Fuat Uzkınay'ın çektiği Ayastafenos'taki Rus Abidesi'nin Yıkılışı filmi tarihi film türünde kayıtlara geçmiştir. 93 harbinden sonra Rusların diktiği bir anıtın yıkılması konusunun seçilmesi Filimin bir

propaganda aracı olarak düşünölmüş olmasına dayanmaktadır. 14 Kasım 1914 yılında Abidenin yıkılışını gösteren film kayda alınmıştır. Yukarıda belirtildiği gibi özellikle bu tür filmleri çekmek için Merkez Ordu Sinema Dairesi kurulmuştur. Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı sırasında yaşanan olaylar sinema dairesiyle belgelenmek istenmiştir. İlk olarak Müdafaa-i Milliye Cemiyetinin sinema kolu tarihsel film denemesi girişiminde bulunmuş fakat sonuca ulaşamamışlardır. 1919 sonrasında Malül Gaziler Cemiyeti sinema çalışmalarına başlamıştır. Ahmet Fehim Efendi Mürebbiye ve Binnaz filmlerini Cemiyet adına çekmiştir (Özön, 2013; Öztaş, 2007).

Muhsin Ertuğrul, Halide Edip'in kaleme aldığı Ateşten Gömlek adlı romanını filme aktarmıştır. Kurtuluş Savaşını anlatan film, Muhsin Ertuğrul'un Kemal Film adına çevirdiği en önemli filmidir. Ulusal duyguları çok iyi yansıtması, heyecanı, oyuncu ve teknik ekibiyle filme bir canlılık katmıştır. İlk kez bu filmde kadın oyuncular beyazperdeye çıkmışlardır. Böylece Türk kadınlarının sinema sahnesine çıkmaları için kesin adım atılmıştır. Kemal Film elliye yakın kısa dokümanter film yapmış ve Kurtuluş Savaşının belgesi olarak kayda geçmişlerdir. Genel olarak bakıldığında ilk dönem sinemasında tarih konulu filmler içerisinde Kurtuluş Savaşı dönemi ağır basmaktadır. Sesli filme geçildiği dönemde Muhsin Ertuğrul "Bir Millet Uyanıyor" filmini çekmiştir. Film Nutuk'ta geçen birçok olayı içinde barındırmaktadır. Yahya Kaptan'ın şehit edilmesinden, Kuvay-ı milliye ile padişah taraftarlarının karşı tutumlarına kadar dönemin karakteristiğini yansıtan birçok olayı içinde alan filmde senaryonun ana teması, Kuvay-ı milliyeci bir subayın öğretmene olan aşkını konu almıştır. Gerçekçi ve etkileyici birçok sahne içermesiyle milli ruhu harekete geçirmiştir (Özön, 2013).

İleriki yıllarda yeniden bir dünya savaşı çıkmasıyla Türkiye büyük sıkıntılar içinde girmiştir. Bu zor şartlar altında az sayıda film çekilebilmiştir. 1948 yılında sinemadan alınan vergilerde indirim yapılmış devlet desteği ile sinema sektörü canlanmıştır. Aynı yıl Ferdi Tayfur yönetmenliğinde İhsan Koza İpekçi'nin romanı olan "İstiklal Madalyası" çekilmiştir. Muhsin Ertuğrul "Bir Millet Uyanıyor" filmini ikinci kez sinemaya aktarmıştır. 1949'da Lütfi Akad Halide Edip'in "Vurun Kahpeye" romanını filme uyarlamış ve büyük izlenme oranları elde edilmiştir. Mehmet Muhtar 1951'de "Ankara Casusu Çiçero" adlı filmini çekerek İkinci Dünya Savaşı sırasında ajanlık konusunu işlemek istemiştir. Bu dönemde Kore'ye asker göndermemizin ardından Kore Savaşının filmlere konu olması gecikmemiştir. Seyfi Havaeri "Kore'de Türk Kahramanları", "Kore'de Türk Süngüsü", "Kore Gazileri"; Vedat Örfi Bengü

“Kore’de Türk Süngüsü” adlı filmleri yapmışlardır. Bu filmlerin yanı sıra tarihteki önemli şahsiyetlerin hayatlarına da yer vererek Barbaros Hayrettin Paşa, Cem Sultan gibi biyografi türünde filmlerde çekilmiştir. 1960’a kadar tarihi filmler arasında Aydın Arakan “İstanbul’un Fethi”, “Vatan İçin”; Kani Kıpçak, “İstanbul Kan Ağlarken”; Turgut Demirağ “Fato- Ya İstiklal Ya Ölüm”; Orhan Murat, “Arı Burnu”, “Sürgün”, “Yüzbaşı Tahsin”; Lütfi Akad, “İngiliz Kemal”, “İki Süngü Arasında”, Muharrem Gürses, “Beklenen Bomba”; Atıf Yılmaz, “Bu Vatanın Çocukları” filmlerini beyazperdeye aktarmışlardır (Scognamillo, 1998; Özön, 2013). 1960 yılında askeri darbenin gerçekleşmesiyle filmlerde tarihi konulardan ziyade siyasal, toplumsal olaylara daha çok yer verilmiştir. Darbe döneminden sonra tarihi filmler yeniden ortaya çıkmıştır.

Suat Yalaz’ın oluşturduğu Karacaoğlan karakteri 1962’de Atıf Yılmaz tarafından “Cengiz Han’ın Hazineleleri” filmi dizi haline getirilmiştir. Suat Yalaz’ın 1965’ten 1969’da kadar Kartal Tibet’in canlandığı Karacaoğlan serisini çekmiştir. Tarihi karakterlerin filme dönüştürme popülerlik kazanınca Ayhan Başoğlu’nun yazıp Süreyya Duru’nun yönettiği Cüneyt Arkın’ın canlandığı “Malkoçoğlu” serisi en büyük örnektir. Sezin Burak’ın yazıp Kartal Tibet’in oynadığı Cüneyt Arkın’ın canlandığı Kara Murat filmleri yine bu serilere benzer şekilde çekilmiştir. Fakat bu filmler tarihi karakterler içerse de fantastik öğeler fazlaca yer almıştır (Şahin, 2019; Scognamillo, 1998; Öztaş, 2007).

1980’de askeri darbe sonrasında Türk sinemasında toplumsal-siyasal koşullardan kaynaklı yapım sayısı düşmüştür. Tarihsel konularda ise daha çok 12 Eylül Dönemini anlatan filmler çekilmiştir. Darbenin izlerinin silip sivil iktidarların işbaşına gelmesiyle sinemada milli edebiyatın etkileri görülmeye başlanmış bu yıllarda Yücel Çakmaklı, farklı tarih dönem olarak “IV. Murat”, “Küçük Alp”, “Osmancık”, “Kurtuluş” gibi filmleri romanlardan uyarlamıştır. Devlet 1991 yılında sinema sektörü için bütçe ayırmış ve Kültür Bakanlığı kredi sağlamıştır. Fakat 1997 yılında ekonomik kriz nedeniyle sinemaya yapılan yardımlar düşmüştür. Sonrasında televizyon kanalları, sponsorlar özel kuruluşların desteği ile “Ateşten Gömlek”, “Kurtuluş”, “İşgal Altında”, “Cumhuriyet”, “Yorgun Savaşçı” filmleri çekilmiştir (Şahin, 2014).

2000’li yıllarda gelişen teknoloji ile beraber film çekimleri daha da artmıştır. Darbenin izlerinin silip sivil iktidarların işbaşına gelmesiyle sinemada milli edebiyatın etkileri görülmeye başlanmış, ne var ki bu dönemde çekilen tarihi filmler ideolojik öngöründen kurtulamamıştır. 2005’te “Hacivat ve Karagöz Neden Öldürüldü?”, “İstanbul Kanatlarımın

Altında” gibi filimler görsel şölen olarak çekilmiş fakat tarihi gerçeklikten uzaklaşmıştır. 2000’li yıllarda terör tehdidi ülkenin bağımsızlığı konusunda yetkililerde milli ruhu uyandıracak filimler yapma ihtiyacı düşüncesini doğurmuş, 2008’de Sarıkamış Destanı anlatan “120”ve “Sarıkamış Beyaz Hüzün” filmleri çekilmiştir. Zülfü Livaneli, Mustafa Kemal Atatürk’ün hayatını konu alan “Veda” filmini 2010 yılında çekmiştir. 2012’de Çanakkale Cephesini konu edinen “Çanakkale Çocukları”, “Çanakkale 1915” filmleri yapılmıştır. Aynı yıl yapılan “Fetih 1453” Fatih Sultan Mehmet’in İstanbul’u fethinin işlendi film büyük yankı uyandırmıştır (Şahin, 2014).

2014 yılında Mehmet Bozdağ’ın yapımcılığında gerçekleştirilen “Diriliş Ertuğrul” dizisi TRT’de yayınlanmıştır. Dizi olarak en çok izlenenler sırasına yerleşmiştir. Bu dönemden sonra tarihi dizi ve filmlerin çekimlerine ağırlık verilmiştir. Nitekim Avustralya Türkiye ve ABD ortak yapımı olan Russel Crausse yönetmenliğinde “Son Umut” filmi çekilmiştir. Bu açıdan tarihi dizilerin popülaritesi sinema sektörünü de etkilemiştir.

2017 yılında Can Ulkay “Ayla” filmini çekmiştir. Yaşanmış bir olaydan esinlenen filmin senaryosu Kore Savaşı’nın ortasında kaybolan bir küçük kız çocuğunun Süleyman Astsubay ile tanışması ve aralarında gelişen baba kız ilişkisini anlatmaktadır. Daha önce belgeseli de çekilen film sinemaya da gerçekliğe yakın şekilde aktarılmıştır. Tarihi filimler furyasının hız kazandığı bir dönem olan 2018’de çekilen “Deliler Fatih’in Fermanı”, Fatih ve Voyvoda arasında yaşanan olayları anlatan bir senaryoya dayanmaktadır. Oyuncu seçimi benzer olsa da filmde kullanılan efektler ve fantastik öğeler gerçekliği düşürmektedir. Yine aynı dönemde çekilen “Direniş Karatay” filmi de Selçuklu dönemini anlatmaktadır.

Tarihi filmlerin rağbet görmesi bu alanda yapımları hızlandırmıştır. 1951 yılında ilk çekimi yapılan “Çiçero” filminin benzeri 2019 yılında yapımcı Mustafa Uslu tarafından tekrar çekilmiştir. Tarihi gerçeklerin de bulunduğu İkinci Dünya Savaşına dair bazı bilgiler veren film daha çok kurgusal nitelik taşımaktadır. İkinci Dünya Savaşına dair çok az sayıda Türk yapımı film olması bakımından önemlidir. Biyografi türünde de olsa bazı sahneleri tarih derslerinde kullanılacak niteliktedir.

2019 yılında gösterime giren “Türk İşi Dondurma” filmi, Avustralya’da yaşayan iki Türk’ün Birinci Dünya Savaşı çıktığı sırada orada yaşanan gelişmeleri konu edinmektedir. 35 bin metrekare alana plato kurulmuş ve dekorlar üç boyutlu olarak hazırlanmıştır. Filmin ilk yarısında komedi unsurları olsa da aksiyon ve tarihi drama ağırlık basmaktadır. Yapımcı

Mustafa Uslu özellikle bu dönemde tarihi karakterlere önem vermiş ve sinemaya aktarmaya devam etmiştir. Büyük ses getiren yapımlardan bir diğeri ise “Cep Herkülü Naim Süleymanoğlu” filmi olmuştur. Naim Süleymanoğlu'nun hayatını anlatan film en çok izlenen ve popüler film listesinde en yüksek puanı alan filmler arasında yer almıştır. Netice olarak Bilgi çağının nimetlerinden yararlanan bu dönemde teknoloji sayesinde sinema filmleri artırılmış gerçeklikle canlandırılmış, sahne dekor konusunda daha ileri seviyelere gidilmiştir. Gerçek ve kurgu başarıyla birleştirilmiştir. Günümüzde popülerlik kazanan tarih konulu diziler çekilmeye devam ederken sinema alanında da tarihi filmlere yönelmişlerdir.

2.1.2. Ertem Eğilmez Filmlerinde Tarihi Detaylar

Ertem Eğilmez 1929 yılında dünyaya gelmiştir. Anadolu'nun çeşitli yerlerinde İlkokul ve Ortaokulu okumuş lise öğrenimini Konya'da tamamlamıştır. Üniversitede iktisat bölümünü bitirmesine rağmen sinema üzerine yoğunlaşmıştır. Sinema hayatına geçmeden birçok yayıncılıkta çalışmıştır. 1954 yılında Çağlayan yayınevinde mizah üzerine Tef dergisini çıkarmıştır. Kısa zamanda çok satan mizah dergileri arasında yer almıştır. Ertem Eğilmez 1963 yılında Nihat Ataman ile birlikte Arzu filmi kurmuşlardır. Arzu filmde ilk çektikleri yapım” Fatoş'un Fendi Tayfur'u Yendi” olmuştur. Böylelikle Ertem Eğilmez ilk başarısını yakalamıştır. 1970'li yıllarda “Sev Kardeşim”, “Tatlı Dillim”, “Canım Kardeşim” filmlerinin başarılı olmasının ardından 5.Adana film festivalinde en iyi yönetmen ödülünü kazanmıştır (Bıçakçioğlu, 2014; Scognamillo, 1998).

Komedi filmlerine yönelen Ertem Eğilmez 1975 yılında Rifat Ilgaz'ın romanından uyarlandığı “Hababam Sınıfı” filmini çekmiştir. Ardından 1976'da “Süt Kardeşler”, “Hababam Sınıfı Uyanıyor”, 1977'de “Şaban Oğlu Şaban”, “Hababam Sınıfı Tatilde”, “Gülen Gözler” filmleriyle büyük başarı yakalamıştır. Başarısının temelinde filmlerin içeriği ve kadrosunun önemli yeri vardır (Arı, 2019; Onaran, 1994).

Ertem Eğilmez'in konularından önemli bir kısmı tarihten gelmektedir. Özellikle Son dönem Osmanlı İstanbul'undaki şehir yaşantısını ele alan filimler dönemin şehir hayatını eleştiren romancıların eserlerinden üretilen senaryolara dayanmaktadır. Bunların en önemlilerinden birisi olan Süt Kardeşler filmi Osmanlı döneminde savaş gemisinde bahriyeli olan Şaban ve Ramazan'ın başından geçen olayları konu edinmiştir. Şaban'ın sütannesinin mektup yazıp evine çağırmasıyla başlayan olaylar, Şaban ve Ramazan'ın yer değiştirmesiyle karmaşık hale gelir, üstüne üstlük Gulyabani adında bir dev yaratığında ortaya çıkıp korku

salmasıyla işler iyice karışır. Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Gulyabani adlı kitabı filmle benzer olduğu söylene de içerik tutarlılığı yoktur. Kitap ve film arasında bağ kurulmamalıdır.

Hacivat ve Karagöz'de sıkça yapılan kimlik değiştirme bu filmde de yapılmış ve doğrudan doğruya tiplene örneği olmuştur. Filmde batıl inanışlara yapılan vurgu insanların hayatlarını ne derece etkilediği eleştirilmiştir. Güldürü dışında tarihi detayların varlığı da söz konusudur. Özellikle filmin bir Osmanlı gemisinde başlaması fes giyilmesi, diğer kostümler, ev dekoru dönemi yansıtmaktadır. Filmde yansıtılan bir boşanma sahnesi Osmanlı döneminde şer'i uygulama olan talak-ı selase usulüyle olmuştur. Filmin içerisine yansıyan bu detaylar tarihi nitelikte olup mizahi unsurlar yoğunluktadır. Süt Kardeşler filminin başarısı ve günümüzde hala sıkılmadan izlenmesi mizahı toplumsal sorunlarla başarılı bir şekilde harmanlanmasındır.

Tosun Paşa filmi yine aynı yıl sinemada gösterime girmiştir. Yönetmeliğini Kartal Tibet, yapımcılığını Ertem Eğilmez yapmıştır. Olay Osmanlı döneminde Mısır eyaletinde geçmektedir. İki büyük aile olan Telliogulları ve Seferogulları'nın İskenderiye'nin en önemli yeri olan Yeşil Vadi için mücadelelerini anlatmaktadır. İki ailenin bu çatışmasına devlet görevlileri de çözüm getirememiş ve o dönemin İskenderiye valisi Daver Beyin kızıyla oğullarını evlendiren aile bu şekilde ayrıcalık elde edeceğini düşünmektedir. Telliogulları Evin uşağını Tosun Paşa kılığına sokarak gerçek Tosun Paşa'nın gelebileceğini düşünmeden olaylar zincirini birbirine karıştırmışlardır.

Tosun Paşa karakteri aslında Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşanın oğlu Ahmet Tosun Paşa'yı anlatmaktadır. Filmdeki gerçek Tosun Paşa'yı Ahmet Tosun Paşa'ya benzer bir karakter seçilmişlerdir. Bu durumda filmin sahne gerçekliğini artırmıştır. Filmde geçen eğlence sahneleri kültürümüzde var olan tarihi dokuya uygun şekilde aktarılmıştır. Kıyafetler, takılar, genel kostüm o dönemi yansıtmaları açısından gerçekçi durmuştur. Tarihin mizah ile ustaca birleştirilmesi filmin başarısını artırmıştır.

Bu türün başka örneği olan Şaban Oğlu Şaban filmi 1977 yılında Sadık Şendil'in senaristliğinde Ertem Eğilmez yönetmeliğinde çekilmiştir. Film Osmanlı askeri olan Şaban ve Ramazan'ın sakarlıklarını konu edinmektedir. Savaş sahnesiyle başlayan film mütareke sonucunda terhis edilen Şaban ve Ramazan'ın başından geçenleri aktarmıştır. Harp bitti, mütareke oldu sahnesinde ilk önce Birinci Dünya Savaşı olma ihtimalini düşündürse de Birinci Balkan Savaşı sırasında geçmiş olmasının ihtimali daha yüksektir. Çünkü filmin

sonunda harp ilan oldu eli silah tutan herkes askere gidecek ifadesi İkinci Balkan savaşının başladığını göstermektedir.

Halkın savaş ve sefaletle mücadele ettiği bir dönemde İstanbul'da Beyoğlu'nda eğlence mekanlarında yaşanan eğlence hayatını ve dönemin idarecilerinin bu meyanda o hayatın içinde oluşturdukları israfı eleştirel bir dille işleyen senaryoya göre film baş kahramanları olan Şaban ve Ramazan bir orkestra içinde kendilerine iş bulup çalışmaya başladıkları sırada şarkıcı olan Nigar'a aşık olurlar. Nigar'ın belalı aşığı Kadırgalı Eşref'i de sakarlıklarıyla alt edince Nazır Paşa tarafından ödüllendirirler. Gizli Polis olarak görevlendirilen Şaban ve Ramazan bir anda eski komutanları olan Hüsametdin ile çalışmaya başlarlar. Nazır Paşa'nın kız kardeşinin sakladığı elmasın çalınmasıyla Şaban ve Ramazan'da gizli polis olarak olaya dahil olmuşlardır. Ardı sıra gelişen sakarlıklar, yanlış anlaşılmalarda işleri daha da karmaşık hale getirmiştir. Filmin sonunda tekrar askere çağırılan Şaban ve Ramazan'ın komutanı olarak yine Hüsametdin Bey ortaya çıkmaktadır.

Olayların bir konu etrafında birleşmesi çeşitli entrikalar, film sonu sürprizleri Süt Kardeşler ile benzer niteliktedir. Film yine tarih detaylarla süslenmiş güldürü türündedir. Diyaloglar, olay akışı, mizah unsurlar barındırırken ordu içerisindeki ortamın gösterimi, askerlerin giyim kuşamları ve askeri terminoloji temsili desteklenmektedir (Dinç, 2018). Tarihi film kategorisine almak mümkün olmasa da içinde barındırdığı unsurlar bu filmleri incelemeye değerdir. Bir yandan güldürerek eğlendirmesi, diğer yandan da halka toplumsal mesajlar iletmesi açısından önemlidir. Dönemin siyasi, sosyal ve ekonomik sorunlarını güldürüyle eleştiren Ertem Eğilmez, filmlerinde harmanladığı konuların bütünlüğüyle günümüzde de izlenilmeye devam etmektedir.

2.2.Sinema- Tarih ve Gerçeklik

Sinema geniş kitlelere seslenebilen bir sanat dalıdır. Hem içeriğiyle hem görüntüsüyle gerçek dünyadan kesitler sunan ayrıcalıklı bir yapıdır. Sinema geçmiş ve günümüz arasında bağ kurarak tarih çizgisinin neresinde bulunduğumuzu anlatır. Nitekim tarih bilinci oluşturmak için devletler açısından da sinema büyük önem taşımaktadır (Duruel, 2002).

Geçmişten günümüze gelişen teknolojiyle birleşen sinema toplumu ilgilendiren tüm konulara değinmektedir. Özellikle popüler kültürün oluşturulmasında ve yayılmasında yeri büyüktür. Sinemanın inandırıcılık gücü oldukça yüksektir. Filmin kurgusal olduğunu

düşündürmeyip izleyiciye gerçek duygular yaşatmaktadır. İnsanlar gördüğüne inanmakta ve gördüğüne inandığı şeyi görmektedir (Demir &Çencen, 2015).

Sinemada gerçeklik, perdeye yansıtılan şeylerin gerçekliğinin görsel işitsel anlatımı ve oynayan karakterlerin içsel yaşamlarının gerçekliği ifade edilmektedir (Göze, 2018). Sinema renk, ses, simge ve ışık gibi araçlarla bir kurgusal zaman kurar. Mekan, sahne, kostüm, dekor ve efektlerle gerçek yaşamdaki mekan ve görünümleri perdeye yansıtır. Yansıttığı gerçeğin kendisi değil, bıraktığı izlerdir. Bu izler gerçekliğe bağlı, nesnel dünyaya benzerdir. Resim, yazın, tiyatro gibi sanatlar doğayı kullandıkları halde doğrudan gösteremezler. Eserlerinde gerçek dünyadan esinlenerek yeniden biçim verirler. Gerçeği doğrudan yansıtamazlar. Fakat sinema doğayı ham madde olarak kullanır (Büker,1989). Özellikle Andre Bazin ve Siegfried Kracauer, uyum, bütünlük ve özü vurgulayan gerçekliği temel alan sinema kuramcılarıdır. Gerçeğin sanatı olarak da sinemayı gösterirler (Kök, 2007).

Sinema yapıtında kurgusal bir düzen vardır. Zaman, mekan, olay örgüsü belli bir kurgu üzerinde sürer. Kurguyla olayların yönü değiştirilebilir. Montaj ile yeniden yapılandırılabilir. Bu konuda gerçekliği çok katmanlı olarak değerlendiren Andre Bazin, montaj işlemine karşı çıkmıştır. Einstein ise montajın gerekliliğini sinema için çok perspektifli kurgusal bir dünya kurduğunu belirtir. Sinemanın kurgusal yapısı gerçekliğe ne kadar yakın olursa izleyicide etkisi yüksek olacaktır (Göze, 2018).

Günümüzün teknolojisi ile çekilen filmler daha çok hayatın içinde olmaktadır. Görüntü, ses, sahne gerçekliği yüksek olmasına karşın konu içeriklerindeki gerçeklik tartışma konusudur. Görüntüyle yaratılan gerçeklik içeriğin uyumuyla paralel gittiğinde izleyici yapıtı sevmektedir. Kurmaca ve gerçekliğin harmanlanması sinema yapımcılarının üstlendiği en önemli durumdur.

Çağımızın önemli sanatı haline gelen sinema, popüler kültürde büyük ilgi görmektedir. Görsel işitsel yönüyle kuvvetli olan sinema, çok boyutlu bir sanat alanıdır. Konusu olan olaylarda, çekildiği dönemin siyasal, toplumsal ve ekonomik düzenin göstergesidir. Film anlatısı içerisinde dönemin gerçeklerini tasvir ederek izleyicide geçmiş-bugün arasında köprü kurdurur. Nitekim tarih ve sinema arasında da güçlü bir bağ vardır.

Sinema ve tarih etkileşimi gelişen teknoloji doğrultusunda tarihi filmlerin popülerlik kazanmasıyla artmıştır. Sinemanın geçmişi kaydetme becerisi tarih için somut kanıtlar oluşturmuştur. Bunun yanında sinema geçmişten günümüze her dönemde çeşitli olayları

anlatmış ve yansıtmıştır. Sinema, tarihi arşivlerden çıkararak genel izleyiciyle buluşturur. Filmler tarihi olayları dramtize ederek tarihe duygu katar. Tarihi filmler konusunu her ne kadar tarihten alsa da kurgusal düzende yeniden inşa edilir. Tarihin bir yorumu olarak sinemaya yansır. Gerçekliğinin yanı sıra tarihi bir olgu sinema ile popülerlik kazanabilmektedir. Halk arasında fazlaca ilgi gördüğünde tarihi bir yapıt, derslere de yansımaktadır. Özellikle tarih derslerini yakından ilgilendirmektedir (Göze, 2018).

Tarih öğretiminin ihtiyaç duyduğu bazı soyut olayları filmler somutlaştırır. Tarih dersinde savaşlar, zaferler, barışlar, biyografiler uzun ve anlaşılması güç kavramlar olabilmektedir. Öğrencilere aktarılırken bir tarihi film sahnesi dersin kazanımına karşılık gelebilmektedir. İyi bir senaryo ile gerçeklik ve kurmaca harmanlandığında tarihi filmler bize geçmişi yeniden yaşatabilir. Günümüzdeki ticari çıkarlar daha ön planda olduğu için tarihsel gerçeklik göz ardı edilebilmektedir (Demir & Çencen, 2015; Öztaş, 2007).

Tarih konulu film ve dizilerin günümüz dünyasındaki popüleritesi dersleri doğrudan etkilemektedir. Gerçeklik ve kurmaca arasında sıkışan izleyicilerin akıllarındaki soru işaretlerini tarihçiler gidermektedir. Tarih öğretmenleri de öğrencilere tarihsel dönemi aktarırken dizi- filminden öğrenilen tarihi olayları da açıklamak durumunda kalmaktadırlar. Derste öğretim aracı olarak filmler kullanılmakta, fakat konu ile bağlantılı ve gerçeklik seviyesi en yüksek sahneler seçilmektedir. Böyle sahneler dersin kalıcılığını artırmada katkı sağlayarak öğrencilerde anlamlı öğrenmeyi gerçekleştirmeye yardımcı olmaktadır.

Tarih ve sinema ilişkisinin etkileşimi giderek artmaktadır. Beyaz perdeye aktarılan tarihi filmler içerik ve gerçeklik açısından eleştiri unsuru olmaktadır. Bu açıdan 2014 yılında Diriliş Ertuğrul dizisiyle başlayan tarih konulu yapımlar halk tarafından çok benimsenmiştir. Öncesinde de yapılmış tarih konulu yapıtlar olsa da bu dönemden sonra tarihi film ve dizi furyası başlamış oldu. Ondandır ki tarihçiler ve sinemacılar gerçeklik açısından karşı karşıya gelmektedirler. Tarihçiler gerçeği yansıtmadığını düşünmekte, sinemacılar ise tarihi hayal gücü ve kurmacayla birlikte aktardıklarını savunmaktadırlar (Göze, 2018).

Tablo 2.1. 2000’li Yıllardan Sonra Yapılmış Tarihi Filmler

Yıl	Film	Yönetmen	Konu
1999	Eylül Fırtınası	Atıf Yılmaz	12 Eylül Darbesi
2003	Abdülhamit Düşerken	Ziya Öztan	II. Abdülhamit’in tahttan indirilmesi
2003	Hititler	Tolga Örnek	Hitit Devletinin yükselişi ve çöküş yılları
2005	Hacivat ve Karagöz Neden Öldürüldü?	Ezel Akay	13. ve 14. Yüzyıl Anadolu
2007	Son Osmanlı Yandım Ali	Mustafa Şevki Doğan	Milli Mücadele
2006	Eve Giden Yol	Semir Aslanyürek	Birinci Dünya Savaşı
2008	Son Buluşma	Nesli Çölgeçen	Milli Mücadele
2008	Osmanlı Cumhuriyeti	Gani Müjde	Osmanlı son dönemi
2008	120	Özhan Eren	Kafkas cephesi
2009	Güz Sancısı	Tomris Giritlioğlu	1950’li yılların siyasi- toplumsal yapısı
2010	Kubilay	Ahmet Faik Akıncı	Cumhuriyet’in Kuruluş dönemi
2010	Veda	Zülfü Livaneli	Mustafa Kemal Atatürk
2010	Mahpeyker Kösem Sultan	Tarkan Özel	I.Ahmet Dönemi
2013	Karaoğlan	Kudret Sabancı	Anadolu-Altınorda Devleti ve Moğollar arasında geçen olaylar
2012	Çanakkale Çocukları	Sinan Çetin	Çanakkale Savaşı
2012	Çanakkale 1915	Yeşim Sezgin	Çanakkale Savaşı
2012	Fetih 1453	Faruk Aksoy	İstanbul’un fethi
2013	Yarım Kalan Mucize	Biket İlhan	1940’lı yıllarda Anadolu
2013	Çanakkale Yolun Sonu	Kemal Uzun-Ahmet Karaman- Serdar Akar	Çanakkale Savaşı
2013	Sarı Siyah	Levent Akçay	Çanakkale Savaşı
2013	Taş Mektep	Altan Dönmez	Milli Mücadele
2014	Kırımlı	Burak Cem Arlıel	II.Dünya Savaşı yılları
2014	Son Umut	Russel Crowe	Çanakkale Savaşı
2017	Ayla	Can Ulkay	Kore Savaşı
2018	Deliler: Fatih’in Fermanı	Osman Kaya	Fatih Sultan Mehmet dönemi
2018	Direnış Karatay	Selahattin Sancaklı	Anadolu Selçuklu Devleti
2019	Çiçero	Serdar Akay	II.Dünya Savaşı yılları
2019	Türk İşı Dondurma	Can Ulkay	Çanakkale Savaşı
2019	Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu	Özer Feyzioğlu	Naim Süleymanoğlu’nun hayatı
2020	Türkler Geliyor: Adaletin Kılıcı	Kamil Aydın	Fatih Sultan Mehmet Dönemi

2.3. Örnekler Üzerinden Tarihi Filmlerin Değerlendirilmesi

2.3.1. Son Umut

Avustralya, Türkiye ve ABD ortak yapımı film 2014 yılında vizyona girmiştir. Yönetmenliğini ve aynı zamanda başrol oyunculuğunu üstlenen Russel Crowe'dir. Filmde Olga Kuylinko, Joi Courtney, Yılmaz Erdoğan ve Cem Yılmaz gibi isimler oynamıştır.

Film, Çanakkale Savaşına 3 oğlunu gönderen Avustralyalı bir babanın, savaş sonrasında Türkiye'ye gelip oğullarını arayış hikayesini konu edinmiştir. Oğullarını ararken düşmanları sandığı Türk subaylar ile yakınlık kurmuş ve dost olmuştur. Döneme ait bir mektuptan esinlenilerek çekilen film gerçek bir yaşam öyküsüdür. Filmin çekimleri İstanbul, Fethiye ve Avustralya'da gerçekleşmiştir.

Anzaklar ve Türklerin Çanakkale cephesinde olan mücadelesiyle başlayan film, Avustralya'ya kadar uzanıyor. Su kuyusu bulabilme özelliğine sahip bir babanın Çanakkale Savaşında olan oğullarından herhangi bir haber alamaması ve bunun üstüne eşinin de intihar etmesiyle hayatı çıkmaza dönüyor. Evlatlarını ölü veya diri bulmak için Türkiye'ye geliyor. Gittiği yerlerden cevap alamayan baba, kayıpları kaydeden iki Türk subayı ile araştırmaya başlıyor. Aslında film savaşın getirdiği tüm acımasızlıkları gözler önüne seriyor. Filmin sonunda baba sadece bir oğluna ulaşabiliyor. Film Birinci Dünya Savaşının sonunda ölen, kaybolan kişilere ve isimsiz kalanlara adanmıştır.

Filmde sahne, dekor, kostüm uyumu dönemi yansıtmaktadır. Türk yaşantısından, o dönemki balo ve eğlencelerden kesitler sunmuştur. Çanakkale Savaşı bizim tarihimizin en önemli dönüm noktası olsa da film de anlatılan olay bir Avustralyalı babanın hikayesidir. Bu nedenle tarih dersinde kullanılabilir çok az sahnesi bulunmaktadır. Filmin önemli yanı savaşların ne hayatlar kopardığını acı gerçeklerle göstermesidir.

2.3.2. Ayla

Yönetmenliğini Can Ulkay'ın, yapımcılığını Mustafa Uslu'nun üstlendiği Ayla filmi 2017 yılında gösterime girmiştir. Kore savaşını anlatan film Güney Kore ve Türkiye ortak yapımı olmuştur. Her iki ülkede de çekilen filmde İsmail Hacıoğlu, Kim Seol, Çetin Tekindor, Lee Kyung-jin, Ali Atay ve Murat Yıldırım gibi isimler rol almıştır.

Gerçek bir yaşam öyküsünü belgesel formdan çıkararak sinemaya aktarmışlardır. Kore savaşı sırasında Astsubay Kıdemli Başçavuş Süleyman Dilbirliği ile Koreli Eunja Kim'in karşılaşması ve savaşın ortasındaki koşulsuz sevgiyi anlatıyor. 1950 yılında çıkan Kore savaşına, Nato'ya katılmak için Türkiye asker göndermeye gönüllü oluyor. Türkiye'den giden askerlerin bir gece vakti geçtikleri bölgede kimsesiz kalmış bir kızı sahiplenmesiyle olaylar zinciri başlamıştır. Ay ışığında buldukları küçük kıza Süleyman Astsubay, Ayla ismini vermiştir. Filmde baba-kız ilişkisini, Türk insanın sevgisini ve yardımseverliğini gösterilmektedir. Kore de bulunduğu süre boyunca Süleyman Astsubay Ayla ile ilginmiş veda etme zamanı geldiğinde ayrılık çok zor olmuştur. Ankara Okuluna bıraktığı Ayla'yı görmek için geleceğine söz vererek ayrılmıştır. Tam 60 yıl sonra Güney Kore'de tekrar buluşmuşlardır.

Filmin tarihi arka planı çok etkileyici olmuştur. Yakın geçmişi konu edinmesi, Süleyman Dilbirliği'nin bu sırada hayatta olması gibi unsurlar filmin gerçekliğini artırmıştır. Özellikle Süleyman Astsubayı canlandıran İsmail Hacıoğlu, Süleyman Dilbirliği ile tanışmış ondan da hikayeyi dinlemiş ve kendisinin tavırlarına, yüz ifadesine çok dikkat ederek filme kendini hazırlamıştır. Tüm oyuncular film çekimi öncesinde Unutulan Savaş Kore belgeselini izlemişler ve hikayenin gerçekliği hepsini derinden etkilemiştir. Filme ekip olarak inanmışlar ve gerçekliğini yansıtmak için uğraşmışlardır. O döneme ait çekilmiş fotoğrafların kesitlerinin filmde sahnelenmesi olayı en baştan yaşatmıştır. Duygu dolu anların olması yaşanmışlığı gözler önüne sermesidir.

Tarih öğretiminde özellikle Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi dersi içerisinde kullanılabilecek bir yapıttır. Kore savaşını, Türkiye'nin dış politikasını anlatırken faydalanılabilir. Filmin gerçekliği ise oldukça yüksektir. Dönemin kıyafetleri, dekor, saç tıraşı, oyuncu seçimi, olay örgüsü birbirini tamamlar nitelikte olmuştur. Nitekim film, çok fazla izlenme oranına sahip olarak çeşitli kategorilerde 5 ödül kazanmıştır.

2.3.3. Direniş Karatay

Selahattin Sancaklı'nın yönettiği, Selman Kayabaşı ve Uğur Uzunok'un senaryosunu kaleme aldığı film 2018 yılında Konya'da çekilmiştir. Selçuklu Devletinin taht sorunları yaşadığı, Moğol baskılarının arttığı bir dönemde Emirlik yapmış olan Celaleddin Karatay'ın hayatından bir dönemi konu edinmiştir. Filmde Mehmet Aslantuğ, Fikret Kuşkan, Yurdaer Okur, Alperen Duymaz ve Burcu Özberk gibi oyuncular yer almıştır.

Film 1243 Köseadağ savaşını, Celaleddin Karatay'ın devlet için yaptıklarını, Karatay medresesinin inşa edilmesini, Ahilerin yardımını, devletin işleyişindeki aksaklıkları göstermektedir. Filmin gerçekliği hakkında bazı soru işaretleri olmuştur. Anlatılan döneme dair kaynakların hepsinin net bir şekilde incelenmesi gerekmektedir. Çünkü Emir Karatay'ın bir oğunun olup olmadığı, Köseadağ savaşında Kınalı adında bir kadın savaşçının varlığı, kıymetli olan gizli belge gibi olayların varlığı filmi, gerçeklik ve kurmaca arasında bırakmıştır.

Film için Konya'da 65 bin m² kapalı alan, 20 bin m² açık alanda film platosu kurulmuştur. Plato dönemin ruhunu yansıtmaları için tarihi mekanları gerçeğe uygun olarak hazırlamışlardır. Fakat filmin ders ile uyumu azdır. Derste Anadolu Selçuklu Devletinin yıkılmasına yol açan Köseadağ Savaşının anlatıldığı sahne kullanılabilirdi ancak çok aşırı efekt kullanılması sahnenin gerçekliğini düşürmüştür. Sahne ve içeriğın gerçeklik uyumunun az ama oyuncu kadrosunun dikkat çekici olduğu bir film olmuştur.

2.3.4. Çiçero

İkinci Dünya Savaşını konu edinen Çiçero filminin yönetmenliğini Serdar Akar, senaryosunu Gürkan Tanyas üstlenmiştir. 2019 yılında vizyona giren film biyografik türdedir. O Dönemde Nazi Almanya'sı adına casusluk yapan Çiçero lakabıyla anılan İlyas Bazna'nın yaşamöyküsüdür.

1950'li yıllarda aynı konuyu anlatan 5 Fingers ve Ankara Casusu Çiçero filmleri çekilmiştir. 5 Fingers filmini Joseph Mankiewicz beyaz perdeye aktarmıştır. Ankara Casusu Çiçero filmini ise Mehmet Muhtar 1951 yılında çekmiştir. İki filmde farklı bakış açılarıyla aynı olayı anlatmıştır. 2019 yılı yapımı olan Çiçero filmi de aynı konuyu ele alarak sinemada gösterime girmiştir. İlyas Bazna karakterini Erdal Beşikçioğlu canlandırmıştır. Arnavut asıllı casusun, İngiliz büyükelçiliğinde uşak olarak çalışırken elde ettiği gizli belgeleri para karşılığında Nazi Almanya'sına satmasını anlatmaktadır. Filmde Churchill, Hitler, Stalin, Roosevelt ve İsmet İnönü karakterleri sahnelenmiştir. Elçilik çalışmaları, dönemin siyasi havası, kıyafetler, kullanılan fotoğraf makineleri gerçeğe yakın olarak uyarlanmıştır.

İkinci Dünya savaşı sırasında Nazi Almanya'sının yaptığı tüm insanlık dışı faaliyetleri de anlatılmak istenmiştir. Özellikle engelli çocukları istemedikleri vurgulanmıştır. Türkiye'nin savaşa girip girmeyeceği taraflar arasında çatışmalara sebep olmuştur. İsmet İnönü'nün Adana'da Churchill ile yaptığı görüşmede İngiltere'nin yanında yer almamız halinde

yapacakları yardımdan bahsetmiştir. Filmin sadece bu sahnesi tarih dersinde kullanım açısından önemlidir. İkinci Dünya Savaşını anlatan çok az Türk yapımı film olduğundan, Türkiye açısından ele alındığında Adana Görüşme sahnesi derste kullanılabilir tek kısımdır. Tarihi gerçeklerden esinlenmiş olsa da kurmacanın ağır bastığı bir yapıt olmuştur.

2.3.5. Türk İşi Dondurma

Filmin yönetmenliğini Can Ulkay, yapımcılığını Mustafa Uslu üstlenmiştir. 2019 yılında gösterime giren filmde Erkan Kolçak Köstendil, Ali Atay, Şebnem Bozoklu, Mill Thorp, Morleen Motheys gibi isimler rol almıştır.

Çanakkale savaşına farklı bir açıdan bakan film Avustralya'da geçmektedir. Zamanında Avustralya'ya gidip yerleşen iki Türk'ün hikayesini anlatıyor. Biri devcilik diğeri dondurmacılık yaparak geçimlerini sağlayan iki arkadaş. Birinci Dünya Savaşında İngiltere Avustralya'yı yanına almak istemiştir. Asker gücünden faydalanarak savaşta etkin olmayı hedeflemiştir. Avustralya kıtasına cepheye asker götürmek için gelen İngiltere diğeryandan da Türk propagandası yapmışlardır. Kıtada yaşayan iki Türk arkadaş ise memlekete gitmek orada vatan müdafaasına katılmak isteseler de izin verilmemiştir. Filmin Çanakkale Savaşını anlatıp da olayların Avustralya da geçmesi savaşın tek boyutlu bir olay olmadığını göstermektedir.

Gerçek bir hikayeden esinlenen film, Çanakkale cephesinden Anzaklarla Türklerin savaş kesitiyle başlayıp Avustralya'ya uzanıyor. Filmin ilk yarısı komedi şeklinde geçerken ikinci yarısı asıl olay başlıyor ve iki Türk'ün asker sevkiyatını nasıl engellemeye çalıştıkları aktarılmıştır.

Film için 35 bin m² alana plato kurulmuştur. 3 boyutlu dekorlar hazırlanmıştır. Filmin içeriği, sahneleri, kıyafetler, konuşma şekli çok iyi yansıtılmıştır.

Avustralya'da yaşayan iki Türk'ün asıl hikayesi İngilizlerin Hindistan'ı işgal ettiği sırada Osmanlı'nın göndermiş olduğu askerlerin İngilizlerden kaçmasıyla başlayan yaşam öyküsüdür.

2.3.6. Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu

Yönetmenliğini Özer Feyzioğlu, senaryosunu Barış Pirhasan, yapımcılığını Mustafa Uslu'nun üstlendiği biyografi türünde bir filmidir. Film Halter sporcusu olan Naim Süleymanoğlu'nun hayatını konu edinmiştir. Hayat Van Eck Naim'i canlandıran oyuncu

olmuştur. Yetkin Dikinciler, Selen Öztürk, Gürkan Uygun gibi oyuncuların rol aldığı film 2019 yılında gösterime girmiştir.

Naim Süleymanoğlu küçük yaşta başladığı halterin hakkını vererek 47 dünya rekoru, 3 olimpiyat altın madalyası, 7 dünya şampiyonluğu ve daha birçok başarıya imza atmıştır. Bulgaristan'ın Mestanlı köyünde dünyaya gelmiştir. Bölgede yaşayan milyonlarca Türk'ün hakları gasp edilmeye başlayınca Naim sesini duyurmak istemiştir. Bulgaristan'da iktidar olan Komünist Parti Türk isimlerini, Türkçe konuşmayı, Türkçe gazeteleri ve camileri yasaklayarak halka zulmetmiştir. Bölgede yaşanan olayların duyulmaması için de ellerinden geleni yapmışlardır. İlk başta ismine dokunulmayan Naim'in de adının Naum Shalamonov olunca daha farklı şeyler ile yaşananları duyurmak istemiştir. Bulgaristan adına katıldığı Avustralya olimpiyatlarında orada yaşayan Türklerin yardımıyla kaçmayı başarmıştır. Türkiye'ye gelmeyi teklif eden Naim Süleymanoğlu 1986 yılında Türk topraklarına geçmiştir.

Yakın geçmişi konu edinen film gerçek yaşamöyküsünden uyarlanmıştır. Büyük titizlikle hazırlanan yapımda oyuncu seçimleri çok benzer seçilmiştir. Konuşmalar, kıyafetler, dekor, siyasi ve sosyal hava ustalıkla yansıtılmıştır. Özellikle olimpiyat sahnelerinde ülkelerin yaptıkları hazırlıklar ve halter kaldırma sahneleri çok gerçekçi boyutta olmuştur. Filmin müzikleri duygu anlarını çok iyi yakalamıştır. Teknolojinin en iyi kullanıldığı filmlerden biridir. O dönemki Türkiye'nin siyasi ve toplumsal yaşamına devlet durumuna oldukça iyi değinmişlerdir.

Milli manevi duygulara çok hitap eden film en gerçekçi sahneleri içermektedir. Hem filmin içerisinde hem de filmin sonunda yer alan bazı gerçek Naim Süleymanoğlu'nun videoları gerçekliği yükseltmiştir. Film Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi dersinde özellikle önerilmesi ve kullanılması gereken bir yapıt olmuştur.

2.4.Görsel ve İşitsel Nesnelerin Tarih Öğretiminde Kullanımı

Yirminci yüzyıl dünyada toplum felsefelerinin yaşandığı, aynı zamanda teknolojik gelişmelerin hız kazandığı bir yüzyıl olmuştur. Yirmi birinci yüzyılda ise bu değişimin hızı takip edilmekte güçlük yaşanana bir ivme kazanmıştır. Doğal olarak toplum hızlı bir teknolojik değişim içinde bulunmaktadır. Çağımızın teknolojik araçları çeşitlenerek artmaktadır. Bu değişken dinamik yapı eğitim teknolojisini de etkilemektedir. Görsel ve işitsel araçlar etkileşimli öğretim ortamını oluşturmuştur. Nitekim etkileşimli öğretim, zaman ve mekan sınırı tanımaksızın öğretimin her yerde devam etmesini desteklemektedir. Sadece

okul sınırları içinde değil sosyal çevrede öğrenmelere dolaylı olarak katkı sağlamaktadır. Öğrencilerin dersle bağlantı kurabildiği tüm yaşantılar öğrenmeyi sürekli ve kalıcı hale getirmektedir. Bu açıdan görsel algılarımız olayları somutlaştırmada önemli yere sahiptir (Erişti, Uluysal & Dindar, 2013). Bu durum da tarih öğretimi için öğrenmeyi kolaylaştıran ve kalıcılığı artıran bir unsurdur.

Tarih dersinde kazandırılacak bilgi ve becerilerin öğrenciler tarafından yorumlama, değerlendirme, düşünme ve karşılaştırma yapmaları beklenmektedir. Bu nedenle tarih öğretimi modern uygulamalar gerektirmektedir. Sözel bilgilerin öğrenilmesinin kolaylaştırılması açısından teknolojiye uyum sağlamak önemlidir. Soyut ve sözel ağırlıklı bilgilerin yoğun olması, tarih öğretiminde kullanılacak görsel işitsel nesnelere derse olan algıyı baştan değiştirecektir (Bircan, 2016).

Tarih derslerinde kullanılan görsel işitsel kaynaklar öğrencinin geçmiş dönemlere doğru açıdan bakabilmesini gerçekleştirir. Aynı anda birden fazla duyu organına hitap etmesi tüm öğrencilerin öğrenme ortamına katılmasını sağlamaktadır. Özellikle analitik düşünme, problem çözme, eleştirel düşünme ve tarihsel empati gibi üst düzey düşünme becerilerinin geliştirilmesi açısından görsel işitsel nesnelere yer önemlidir. Sözel ifadeler bu kaynaklarla desteklenince öğrencilerin zihinsel algılama seviyeleri artacaktır (Aslan & Turan, 2016).

Yapılandırmacı yaklaşımla birlikte Öğretmenden ziyade öğrenme yetkinliklerinin merkeze alınmasıyla teknoloji kullanımı derslerde yaygın hale gelmiştir. Öğrencinin aktif olduğu, kaynakların uyumlu kullanıldığı tarih dersi hafızalardan kolay silinmeyecektir. Tarih dersinin etkileyici olmasını sağlamak için öğretim ortamı, öğrenci ve öğretmen arası denge unsuru önemlidir (Akbaba, 2009). Geleneksel düz anlatımdan çıkıp çağdaş düzeye gelindiğinde öğrencilerde derse olan ilgi artacak ve öğrenme anlamlı olacaktır. Tarih dersi sadece ders olarak kalmayarak yaşam boyu tarih bilinci oluşması açısından fayda sağlayacaktır.

2.5.Tarih Derslerinde Tarihi Film Kullanımı

Tarih dersinin öğretim sürecinde farklı materyaller kullanmak mümkündür. Gelişen teknoloji, eğitim sektörüne yansımış ve farklı duyu organlarına seslenen materyalleri derslere taşımıştır. Teknolojinin eğitim sektörüne yansımaları ve farklı duyu organlarına hitap eden çeşitli materyaller hazırlanmasına ortam sunmuştur.

Teknoloji ve eğitimin aynı doğrultuda birbirini etkilemesi sonucu öğrencilerde derslere, okula ve öğretmene karşı tutum değişikliği olacaktır. Özellikle tarih derslerindeki durağanlığı kurtarmaya yönelik öğrencinin ilgisini çekmeye yardımcı olacaktır. Bu kapsamda tarih öğretiminde kullanımda çeşitli materyaller dersin öğretimini de canlı hale getirecektir. Birden fazla duyu organına hitap edecek araçlardan biri filmlerdir. Filmler tarih dersini zevkli hale getirip pek çok beceri kazandıracak materyallerden üst düzey becerilerinin kazanılmasının yanında çok yönlü düşünmeyi ve tarihsel empati kurmayı sağlayacaktır (Demircioğlu, 2007).

Filmlerin tarih öğretiminde kullanılıyor olması yeni olmasa da filmleri bir eğitim aracı olarak planlamak ve uygulamak yakın dönemde gerçekleşmiştir. Filmler çekildiler toplumun genel yapısına dair birçok bilgi verir. Bu açıdan filmler birer tarih unsurudur. Çekildiği dönem, mekan, yaşantı, kıyafet gibi unsurları bir araya getirdiği için görsel bir kaynak sunmaktadır. Her ne kadar filmlerin içinde kurgu olsa da gerçeklik payı da göz ardı edilemez. Çünkü sözle olarak anlatılan bir dönemin görsel olarak film içinde görmek öğrencide görme duygusuna hitap edeceği için kalıcılığı bir noktada artmış oluyor. Öğretmenin derslerimde kullanacağı filmler öğrencilerin dikkatini çekme konusunda ve derse aktif katılımı sağlama konusunda önemlidir. Dersin konusuna uyumlu olarak seçilen film döneme ışık tutacak ve tarih düşüncesinin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır (Öztaş, 2008).

Öğrenci soyut olayları düşünce hazinesinden çıkararak somut olarak algılama görmeye başlayacak ve geçmiş ile bugün arasında bir köprü kurarak gelişim ve değişimi fark etmeye farklı algılamaya başlayacaktır. Tarihi filmler geçmişini bir nebze görsel olarak sunarak öğrencilerin ilgi ve merakını çekmeye yardımcı olacaktır. Öğrencileri filmlerde gördüğü olayları merak ederek araştırmaya sevk edecektir (Demircioğlu,2007). Çünkü tarihi filmler yaşama dair sosyal ve siyasi olayları somut olarak sunmaktadır. Tarih derslerinde kullanılan filmler dersin kalıcılığını artırıp dönemin ruhunu hissetmeyi, hayal gücünü geliştirmeyi, farklı bakış açılarıyla değerlendirme yapmayı, bilgilerin daha kalıcı olmasını bize sunacaktır (Kaya & Günal, 2015). Tarihi filmlerin derslerde kullanılmasında yararlarının yanında belli sınırlılıklar da söz konusu olabilir.

Kullanılan tarihi filmlerin gerçekliği ve dönemi ne derece yansıttığı konuları bağlama açısından bazı problemler de olabilir. Tarihi bir konunun senaryoya dönüşürken çevrildiği nokta yanlış anlaşılabilir. Savaş sahneleri öğrencilerin gelişimi için uygun olmayabilir. Belli ideolojik yapıların ardında kalan tarihi filmleri öğreticiliği düşer. Burada en büyük görev tarih

öğretmenlerine düşmektedir. Filmleri daha önce izleyip konu ile bağlantısının doğruluğu tespit edilmeli ve öğrenci seviyesine uygunluğu kontrol edilmelidir (Kaya & Günal, 2015).

Günümüzde popüler yapılarda genel olarak tarihi filmlere oldukça yer verilmektedir. Bu da derslere yansımalarını artıracaktır. Öğrencilerin izledikleri filmlerle dersi bütünleştirmeleri planlı bir şekilde olursa öğrenmeleri kalıcı olacaktır. Tarihi filmler ders dışında da kendini gösteren bir araçtır. Bu nedenle tarihi şuur kazandırılması önemlidir (Muratalan,2011; Bircan,2016). Ayrıca tarih öğretimine ilişkin teknoloji destekli etkinliklerin fazlalaştırılması derse ilgili artırıp tarihsel düşünme becerilerini geliştirecektir.

2.6.İlgili Araştırmalar

Bu bölümde tarihi filmlerle ve tarihi filmlerin tarih öğretimine etkileri hakkında yapılmış olan çalışmalara kısaca değinilmiştir. Araştırma makalelerine, doktora tezlerine ve yüksek lisans tezlerine yer verilmiştir. Aşağıda bu araştırmalarla ilgili ayrıntılar yer almaktadır.

2.6.1. Makaleler

Demircioğlu (2007), “Tarih Öğretiminde Filmlerin Yeri ve Önemi” adlı çalışmasında teknolojinin hızlı gelişiminden sonra sinemaya olan ilginin artması ve tarihsel içerikli ürünlerin üretilmeye başlanmasını incelemektedir. Tarihi filmlerin tarih derslerinde kullanılıp kullanılmayacağı tartışma konusu olan filmlerin yararları ve sınırlılıkları üzerinde bir çalışma yapılmıştır. Öğretmenin bu konuda zamanı ve filmi ders içeriğine uygun hale getirebilmesi için ön hazırlığa ihtiyaç duyacağı belirtilmiştir.

Çatal (2010), “Kurgunun Gücü: Tarih Öğretiminde Tarihsel Film Kullanımı” adlı çalışmasında tarih derslerinde öğretmenler tarafından kullanılan materyaller arasında tarihsel filmlerin varlığına değinilmiştir. Tarih öğretimiyle tarihi filmlerin ilişkisi incelendiğinde, derse görsellik katması ayrıca derste öğrencileri aktif hale getirmesi açısından önemli olduğu tespit edilmiştir.

Öztaş, Anıl & Kılıç (2013), “Tarihî Film Veya Tarihî Dizilerin Tarihe İlgiyi Artırmada Etkisine İlişkin Myo Öğrencilerinin Görüşleri” adlı çalışmalarında meslek yüksek okulu öğrencilerinin görüşlerine dayanarak tarihi film ve dizilerin tarih dersine ilgiyi artırıp

artırmadığını ölçmüşlerdir. Anket çalışması yapılan araştırmada, öğrenciler tarih konulu film ve dizilerin derse olan ilgiyi artırması bakımından önemli materyal olarak değerlendirilmiştir.

İnce Yakar (2013), “Sinema Filmlerinin Eğitim Amaçlı Kullanımı: Tarihsel Bir Değerlendirme” adlı çalışmasında filmlerin faydalı yönlerini ve sınırlılıklarını tespit etmeye çalışmıştır. Zaman ve teknolojik alt yapının uygunluğu sağlandığı takdirde eğitimde kullanımı artacaktır. Bunun için gerekli çalışmaların yapılıp müfredata uygun yapıtların seçimiyle dersler iyi yönde geliştirilebilir.

Savaş & Arslan (2014), “T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Öğretiminde Filmlerin Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri” adlı çalışmalarında 8. Sınıf öğrencilerinin görüşleri alınarak, derslerde tarihi filmlerin kullanılmasının değerlendirilmesi yapılmıştır. Okullarda uygun teknolojik araçların alt yapısı oluşturulduğunda bu tarz destekleyici yapımların derslerde kullanılması gerekliliğini belirtmişlerdir.

Bozkurt & Bayındır (2015), “Öğretmen Adaylarının Tarih Eğitiminde Popüler Olan Tarih Yapımları Hakkındaki Görüşleri” adlı çalışmalarında popüler tarih dergileri, televizyon programları, filmler, diziler ve belgesellerin kullanımına değinilmiştir. Ayrıca televizyon yapımlarının diğer yapımların önüne geçtiği belirtilmiştir. Buna dayalı olarak öğretmen adaylarının tarih öğretiminde popüler tarih yapımları hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

Çencen & Şimşek (2015), “Usta tarihçilerin bakış açısı ile “Diriliş Dizisi”” adlı çalışmalarında 2014 yılında çekilmeye başlanan TRT’de yayınlanan Diriliş Ertuğrul dizisi hakkında genel bir çalışma yapmışlardır. Dizi, müzikleri ve kostümleriyle gündemde kalınca tarihselliği konusunda merak uyandırmıştır. Bu amaçla diziyi takip eden tarihçilere 17 maddelik bir form uygulanmıştır. Dizinin kurmaca yönünün de olduğunun vurgulanması fakat bir tarihçiden destek alınarak eksik kesimlerin tamamlanması gerektiğini belirtmişlerdir.

Öztaş (2015), “Tarih Öğretiminde Tarihî Film ve Tarihî Dizilerin Kullanılmasına İlişkin Tarih Bölümü Öğrencilerinin Görüşleri (Kırklareli Üniversitesi Örneği)” adlı çalışmasında tarih bölümü öğrencilerinin görüşleri alınarak öğretilecek konuyu zevkli hale getirip getirmediğini belirlemek amaçlanmıştır. Öğrenciler tarihi film ve dizilerin etkili ve kalıcı bir öğretim aracı olarak kullanılması gerektiğini savunmuşlardır.

Kaya & Günel (2015), “Tarih Öğretmenlerinin Muhteşem Yüzyıl Dizisi Özelinde Tarih Konulu Film ve Dizilerin Öğretimde Kullanımına Yönelik Görüşleri” adlı çalışmalarında tarih dersinde olayları somutlaştırmak için kullanılabilir olan film ve dizilerin materyal olarak kullanılması açısından incelemeyi amaçlamışlardır. Özellikle o dönemin popüler dizisi olan muhteşem yüzyıl dizisinin izlenilmesine yönelik tarih öğretmenlerinin görüşleri alınarak değerlendirme yapılması amaçlanmıştır.

Jindal, Narula & Srivastava Aa (2015), “An Analysis of Movies based on World War II: A Qualitative Content Analysis of a Romantictragedy and a Historical Period Drama” adlı çalışmalarında II. Dünya Savaşını konu edinen iki filmi derinlemesine incelemişler ve tarihsel olarak çıkarımlarda bulunmuşlardır. Özellikle inceledikleri filmlerde Almanların yaşantıları sinema aracılığıyla nasıl yansıtıldığını aktarmak istemişlerdir. Tarihi gerçeklerin yansıması olarak filmlerin öneminden bahsetmişlerdir.

Ocak & Selimoğlu (2016), “Tarih Öğretiminde Tarih Dizilerinin Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri-Nitel Bir Analiz” adlı çalışmanın amacı öncelikle tarih derslerinde tarih konulu dizilerin kullanımına ilişkin öğrencilerin görüşlerini belirlemektir. Katılımcıların bazılarının görüşlerine göre yapıtlarda tarihi gerçekliğin yansıtılmadığından dolayı derslerde kullanımının mümkün olmayacağını belirtmişlerdir.

Kalçık & Ünal (2017), “Tarihi Dizilerin Öğrencilerin Yaşam Boyu Öğrenme Sürecinde Öğrenmeyi Öğrenme ve Tarih Bilgisine Katkısı” adlı çalışmanın amacı, yaşam boyu öğrenme içerisinde bulunan kitle iletişim araçlarından televizyonda yayımlanan tarihi dizilerin öğrencilerin yaşam boyu öğrenmesindeki yerini incelemektir. Özellikle tarihi bilgi edinmelerinde önemli bir rol oynadığı tespit edilen tarihi dizilerin senaryolarının tarihsel gerçekliğe uygun olarak hazırlanması önem taşımaktadır. Bunun yanında örgün eğitim kurumlarında öğrencilerin öğrenmeyi öğrenme becerisini geliştirmeye yönelik uygulamalı eğitim almaları sağlanmalıdır. Tarih ve sosyal bilgiler derslerinde bu tarz uygulamalara ve becerilere yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Öztaş (2017), “Ortaöğretim Tarih Derslerinde Tarihi Filmlerin Değer Eğitiminde Kullanımı” adlı çalışmasının amacı tarih eğitimi ve değerler ilişkisi üzerinde durmak ve ortaöğretimde tarihi filmler ile öğrencilere değer eğitiminin nasıl verilebileceğini ortaya koymaktır. Öğrenciler üzerinde etki bırakan tarihi filmlerin değer eğitiminde kullanılmadan

önce dikkat edilmesi gereken hususları açıklamıştır. Özellikle değer eğitimi daha somut hale getirerek uygun filmlerle desteklenebileceği üzerinde durulmuştur.

Erdemir Göze (2018), “Sinema – Gerçeklik İlişkisini Tarihi Filmler Ekseninde Tartışmak” adlı çalışmasında tarihi filmler ile gerçeklik üzerine yürütülen tartışmaların temel noktalarını ortaya koyabilmeyi amaçlamıştır. Gerçeklik ve kurgu arasında kurulan bağın yanlış değerlendirildiği ve sinemaya tarih öğreticiliği misyonunun yüklenildiği görülmüştür. Özellikle çok yönlü bakış açısıyla değinilen bu konuda hem sinemacılar hem tarihçiler hem de izleyiciler açısından bir değerlendirme yapılmıştır.

Wagner (2018), “Teachers’ Use of Film in the History Classroom: A Survey of 19 High School Teachers in Norway” adlı makalesinde Norveç’te 19 öğretmenin derslerinde tarihi film kullanmasının öğrenciler üzerindeki etkisini incelemiştir. Filmlerin öğrencilerin üst düzey becerilerini geliştirmesinin yanında tarih kitaplarındaki bilgilere destek olduğu öne sürülmüştür. Araştırmaya göre tarihi filmler öğrencilerin motivasyonunu artırmada yetersiz kalmıştır. Fakat hafızalarında çok yer edinmiştir. Bu açıdan öğretim materyali olarak önemi vurgulanmıştır.

Okumuş (2020), “Tarih Derslerinde Tarihsel Film Uygulaması Hakkında Öğrenci Düşünceleri” adlı çalışmasındaki temel amaçta, bir tarihsel film uygulaması üzerinden uygulama öncesinde ve uygulama sonrasında katılımcıların tarihsel filmlerin tarih öğretiminde kullanılmasına yönelik düşünce ve deneyimlerini tespit etmektir. Katılımcılara izletilen film üzerinden bazı çıkarımlar yapılarak tarih öğretiminde kullanılması gerektiği fakat zaman problemi olabileceği ayrıca okul dışı öğretim aracı olarak da kullanılabileceği belirtilmiştir.

2.6.2. Yüksek Lisans Tezleri

Muratalan (2011), "Tarih Öğretmenlerinin Tarihi Filmlerden Yararlanırken Karşılaştıkları Sorunlar" adlı yüksek lisans çalışmasında öğretmenlerin derslerde materyal olarak film kullanmasından kaynaklı sorun yaşayıp yaşamadıklarını araştırmıştır. Sorunları tespit etmeyi amaçlamıştır. Her filme ulaşmanın kolay olmadığı belli sınırlıklar olduğu için yaşanan sorunları dile getirmiştir.

Çoban (2011), "Tarih Derslerinde Tarihi Film ve Dizilerin Kullanımına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri" üzerine yaptığı yüksek lisans çalışmasında öğretmen ve

öğrencilerden aldığı görüşler neticesinde tarihi filmlerin fayda getirdiğine inanılsa da derslerde kullanım oranının düşük olduğuna rastlamıştır. Fakat öğrenciler tarafından filmler oldukça faydalı olduğu görüşünü belirtmişlerdir.

Şahin (2019), “Öğretmen Adaylarının Tarihi Dizi/Filmlerle Yaşam Boyu Öğrenme Algısı Ve Tarih Şuuru Oluşumu Hakkındaki Görüşlerinin Belirlenmesi” üzerine yaptığı yüksek lisans çalışmasında farklı bölümlerdeki öğretmen adaylarının tarihi dizi/filmlerle yaşam boyu öğrenme algılarının ve bu dizi/filmlerin tarih şuuruna etkisi hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Böylelikle tarihi dizi/filmlerin objektifliği hakkında zihne yerleşen algıları ortaya çıkarmaktır.

2.6.3. Doktora Tezleri

Öztaş (2007), "Tarih Öğretimi ve Filmler: Tarih Öğretiminde Film Kullanılmasının Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi" üzerine yaptığı doktora çalışmasını lise grubu 11. Sınıf öğrencilerine yönelik deneysel yöntem kullanarak tarihi filmlerle yapılan öğretimin ders başarısına olan etkisini incelemiştir. Çalışma sonucunda öğrencilerin derslerde film kullanılmasıyla ilgili olarak ilgi ve becerilerinin arttığı gözlemlenmiştir. Özellikle eleştirel düşünme becerilerini etkin kullandıklarını ve derse olan ilgilerinin artarak ders başarısını yükselttiği açıklanmıştır.

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi yer alacaktır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada tarih derslerinde materyal olarak kullanılan tarihi filmlerin gerçeklik açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda Google formlar üzerinden anket hazırlanmıştır. Tarih öğretmenleri ve lise öğrencilerinin görüşleri alınarak çalışmaya dahil edilmiştir. Uygulanan anket verilerine dayanarak tarihi filmlerin gerçeklik açısından değerlendirilmesi ele alınmıştır. Çalışmada veri toplama ve yorumlama sürecinde betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama modelinin amacı geniş kitlelerin görüşleri doğrultusunda belli bir durumun ya da olgunun özelliklerini doğru yönde tasvir etmektir. Ayrıca betimsel taramayla irdelenen konuyu detaylıca ele almak ve katılımcıların görüşlerinin özellikle neden kaynaklandığına odaklanmaktadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2019; Karasar, 2019). Bu doğrultuda hazırlanan anket ile veriler elde edilmeye çalışılmış ve elde edilen verilerin sonuçları kapsamlıca değerlendirilmiştir.

Bu araştırmada da tarih öğretmenleri ve lise 10. ve 11. sınıf öğrencilerinin tarihi filmlerin gerçekliğine bakışları incelenerek resmedilmeye çalışıldığından betimsel tarama modeli kullanılmıştır.

3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Tablo 3.1. Araştırmanın Öğretmen Katılımcılarına Ait Kişisel Bilgiler

	Katılımcı Özellikleri	Sayısı
Cinsiyet	Kadın	43
	Erkek	80
	Toplam	123
Mesleki Kıdem	0-5 yıl	13
	6-10 yıl	18
	11-15 yıl	16
	15 yıl ve üzeri	76
	Toplam	123
Akademik Düzey	Lisans	71
	Yüksek Lisans	50
	Doktora	2
	Toplam	123

Tablo 3.1.'de katılımcı öğretmenlere ait demografik bilgiler yer almaktadır. Tabloya göre katılımcıların 43'ü kadın, 80'i erkektir. Erkek katılımcı sayısı kadın katılımcıdan fazladır. Katılımcı öğretmenlerimizin mesleki kıdemlerine bakıldığında 0-5 yıl arasında 13 (%10,6), 6-10 yıl arasında 18 (%14,6), 11-15 yıl arasında 16 (%13), 15 yıl ve üzerinde ise 76 (%61,8) kişi bulunmaktadır. Katılımcıların akademik düzeyleri incelendiğinde %41,7'si lisansüstü eğitim almıştır.

Tablo 3.2. Araştırmanın Öğrenci Katılımcılarına Ait Kişisel Bilgiler

	Katılımcı Özellikleri	Sayısı
Cinsiyet	Kadın	224
	Erkek	114
	Toplam	338
Yaş	15	40
	16	166
	17	132
	Toplam	338
Sınıf Düzeyi	10.Sınıf	194
	11.Sınıf	144
	Toplam	338

Tablo 3.2'de katılımcı öğrencilere ait demografik bilgiler yer almaktadır. Tabloya göre katılımcıların % 66,3'ü kadın, % 33,7'si erkektir. Katılımcı öğrencilerin yaş ortalaması 15-17 arasında toplanmıştır. Sınıf düzeyleri araştırmanın temelinde olduğu gibi 10. ve 11. Sınıfları kapsamıştır. Katılımcıların öğrenim gördüğü okullar Anadolu Lisesi (% 71,89), Mesleki ve Teknik Lise (% 22,18) ve Özel Liselerde (% 5,9) eğitimleri devam etmektedir. Öğrencilerin çeşitli okullarda öğrenim görmeleri araştırma açısından farklı bakış açıları üretmiştir.

3.3. Veri Toplama Araç ve/veya Teknikleri

Bu çalışmada tarih derslerinde kullanılan tarihi filmlerin gerçeklik algısı üzerinden öğretmen ve öğrenci görüşlerinin belirlenmesi amacıyla öğretmen ve öğrenciler için iki farklı anket formu hazırlanmıştır. 2020 yılı itibariyle yaşanan salgın hayatın seyrini değiştirmiştir. İlk başta planlanan yüz yüze görüşme uygulaması yerine bilgisayar ortamında online anket uygulaması tercih edilmiştir. Google formlar üzerinden hazırlanan anket formu kullanılmıştır. Öğretmen ve öğrenciler için hazırlanan iki farklı anket formu kapalı uçlu ve çoktan seçmeli sorulardan oluşmuştur. Her iki ankette iki bölümden oluşmaktadır. Birinci kısımda

demografik sorularla katılımcıların okul türüne, yaşına, mesleki düzeyi gibi kişisel bilgiler yer almıştır. İkinci kısımda ise tarihi filmler ve gerçeklik bağlamında görüşlerine başvurulmuştur. Google formlar üzerinden hazırlanmış olan anket formları 2 uzman görüşüne sunulmuştur. Sorular, uzman görüşleri doğrultusunda yeniden düzenlenmiş ve anlaşılması güç olan maddeler çıkarılmıştır. Bu doğrultuda anket formlarının pilot uygulaması yapılmıştır. Pilot uygulama için çalışma grubunda yer almayan 2 tarih öğretmeni ve 10 öğrenci görüşleri alınmıştır. Soruların açık ve anlaşılır nitelikte olmasına özen gösterilmiştir. Araştırmada yer alan anket formları için Ek 1'e bakınız.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırma çalışmaları 2020-2021 eğitim öğretim yılı içerisinde gerçekleştirilecektir. Anketin uygulanması öncesinde Necmettin Erbakan Üniversitesinden Etik Kurul raporu alınmış ve bunun sonucunda Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğünden uygulanması adına gerekli izinler alınmıştır. Anketler gönderilmeden önce gerekli açıklamalar yapılmış ve anket formunun üzerinde de açıklama metni sunulmuştur.

Araştırma çalışması 2020 yılı içerisinde salgın hastalığın yüksek seviyede seyrettiği döneme denk gelmiştir. Gerekli izinlerin alınmasında beklenen süre olumsuz etkilemiştir. Okulların da eğitime uzaktan devam etmesi öğretmen ve öğrencilere ulaşmayı zorlaştırmıştır. Ulaşılan öğretmenlerden bazıları ise soruları cevaplamak istememesi uygulama aşamasında karşılaşılan diğer zorluklardır.

3.5. Verilerin Analizi

Tarih öğretmenleri ve lise 10. ve 11. sınıf öğrencilerine gönüllülük esasına dayanarak anketler gönderilmiş ve yanıtlanan anketler analiz edilmiştir. Anketlerden elde edilen veriler Excel programında analiz edilerek frekans ve yüzde ile çözümlenmiştir. Betimsel veriler elde edilmesi amaçlandığı için değişkenler arası ilişkiler ve aralarındaki anlamlı bir fark olup olmadığı incelenmemiştir.

BÖLÜM 4

4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde öğretmen ve öğrencilere yöneltilen anket sorularına verdikleri cevaplarla oluşturulan kategoriler doğrultusunda öğretmen ve öğrencilerin tarihi filmlere ve bu filmlerin gerçekliği hakkındaki yanıtlarına dair bulgulara yer verilmiştir. Söz konusu bulgular, öğretmen yanıtları ve öğrenci yanıtları olmak üzere iki başlık altında değerlendirilmiştir.

4.1.Tarihi Filmler ve Gerçeklik Hakkında Öğretmen Yanıtları

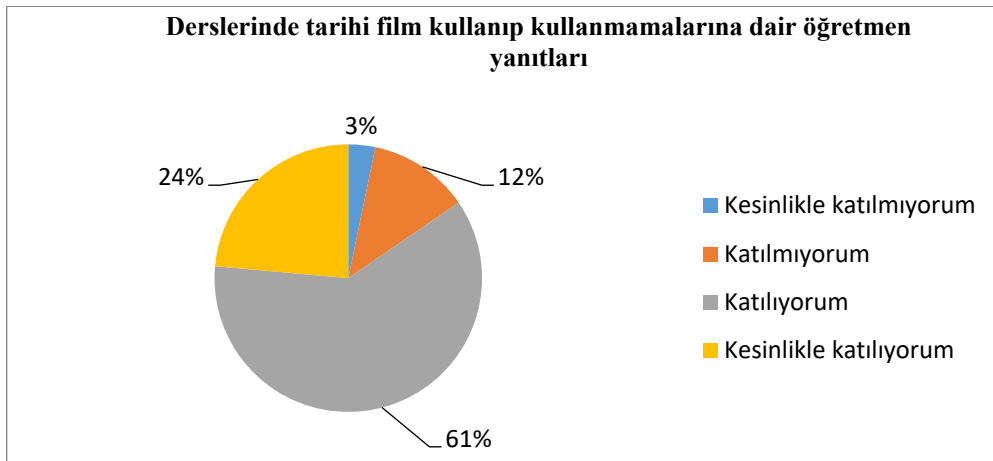
Çalışmanın ilk katılımcı grubu olan tarih öğretmenlerine yönelik hazırlanan anketin sorularına yönelik yanıtları değerlendirilmiştir.

4.1.1. “Derslerimde Tarihi Film Kullanırım.” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.1. Derslerinde Tarihi Film Kullanıp Kullanmamalarına Dair Öğretmen Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	4	3,3
Katılmıyorum	15	12,2
Katılıyorum	75	61
Kesinlikle katılıyorum	29	23,6
Toplam	123	100

Grafik 4.1. Tarih Öğretmenlerinin Derslerinde Tarihi Film Kullanmaları Sorusuna Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

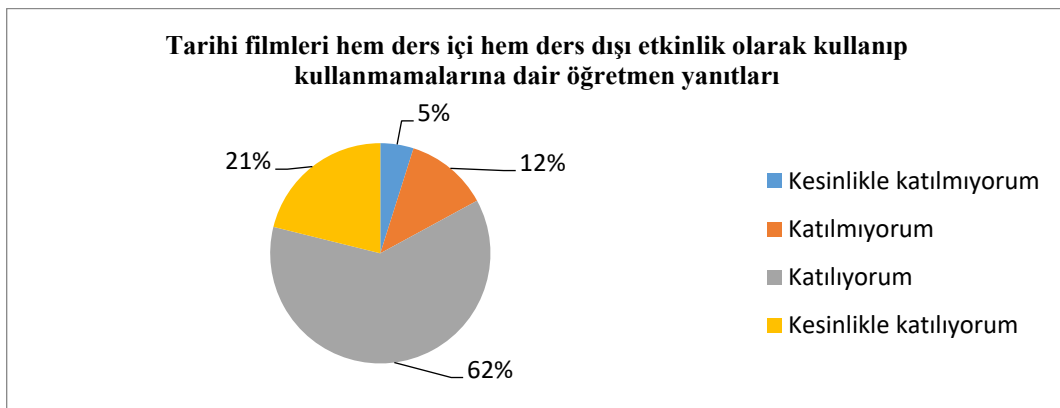
Tarih öğretmenlerinin derslerinde tarihi film kullanıp kullanmamalarına dair soruya verdikleri cevabın sonucunun ele alındığı Tablo 4.1 ve Grafik 4.1 incelendiğinde ankete cevap veren 123 öğretmenden yüzde 3,3'lük bir orana karşılık gelen 4 kişi tarihi film kullanılmasının önemine kesinlikle katılmadıklarını, 12,2'lik bir oranı oluşturan 15 kişi katılmadığını, yüzde 61'lik bir oranı oluşturan 75 öğretmen bu görüşe katıldığını, yüzde toplam katılımcı içinde 23,6'lık bir oranı oluşturan 29 öğretmen ise bu görüşe kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. Bu durum ankete katılan öğretmenlerin yüzde 84,6 gibi bir orana tekabül eden 104 gibi büyük bir çoğunluğun derslerde tarihi film kullanılmasının önemine inandıklarını göstermektedir.

4.1.2. “Tarihi Filmleri Hem Ders İçi Hem Ders Dışı Etkinlik Olarak Kullanırım.” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.2. Tarihi Filmleri Hem Ders İçi Hem Ders Dışı Etkinlik Olarak Kullanıp Kullanmamalarına Dair Öğretmen Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	6	4,9
Katılmıyorum	15	12,2
Katılıyorum	76	61,8
Kesinlikle katılıyorum	26	21,1
Toplam	123	100

Grafik 4.2. Tarih Öğretmenlerinin Tarihi Filmleri Hem Ders İçi Hem Ders Dışı Etkinlik Olarak Kullanmaları Sorusuna Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

Tarih öğretmenlerinin tarihi filmlerin dersin öncesinde veya sonrasında bir ders etkinliği olarak görmelerine dair soruya verdikleri cevabın sonucunun ele alındığı tablo 4.2. ve grafik

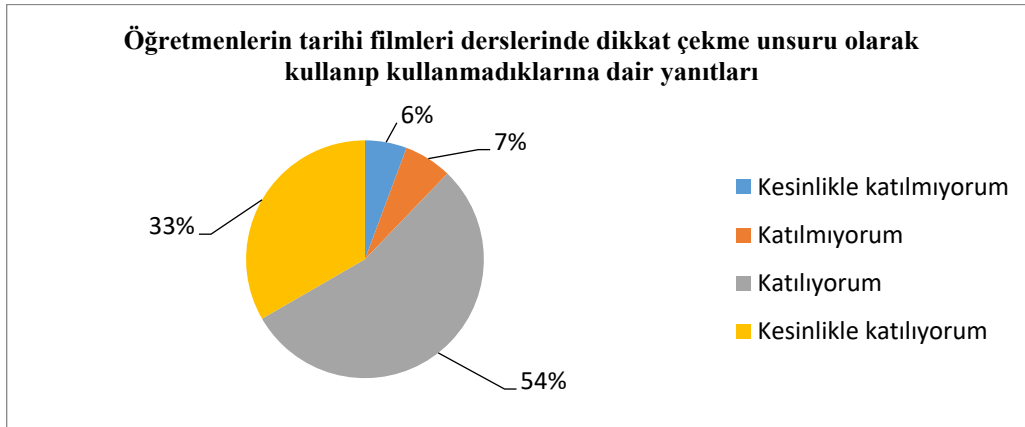
4.2. incelendiğinde ankete cevap veren 123 öğretmenden yüzde 4,9'luk orana karşılık gelen 6 öğretmen tarihi filmlerin etkinlik olarak kullanılmasına kesinlikle katılmadıklarını, yüzde 12,2'lik oranı oluşturan 15 kişi katılmadığını, yüzde 61,8'lik oranı karşılayan 76 öğretmen bu görüşe katıldığını ve yüzde 21,1'lik oranı oluşturan 26 öğretmen ise tarihi filmlerin derslerde etkinlik olarak kullanılmasına kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. Bu durum ankete katılan 123 öğretmenden yüzde 82,9 orana karşılık gelen 102 öğretmenin tarihi filmlerin ders içi ve ders dışında etkinlik olarak kullanılması gerekliliğini göstermektedir.

4.1.3. “Tarihi Filmleri Derslerimde Dikkat Çekme Unsuru Olarak Kullanırım” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.3. Öğretmenlerin Tarihi Filmleri Derslerinde Dikkat Çekme Unsuru Olarak Kullanıp Kullanmadıklarına Dair Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	7	5,7
Katılmıyorum	8	6,5
Katılıyorum	67	54,5
Kesinlikle katılıyorum	41	33,3
Toplam	123	100

Grafik 4.3. Tarih Öğretmenlerinin Tarihi Filmleri Derslerinde Dikkat Çekme Unsuru Olarak Kullanmaları Sorusuna Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

Tarih öğretmenlerinin derslerinde dikkat çekme unsuru olarak tarihi filmleri kullanmaları hakkındaki yanıtları yer alan tablo 4.3. ve grafik 4.3 incelendiğinde yüzde 5,7 oranla 7 öğretmen derslerinde dikkat çekme unsuru olarak tarihi filmleri kullanmaya kesinlikle katılmadıklarını, yüzde 6,5 oranla 8 öğretmen katılmadığını, yüzde 54,5 orana karşılık gelen 67

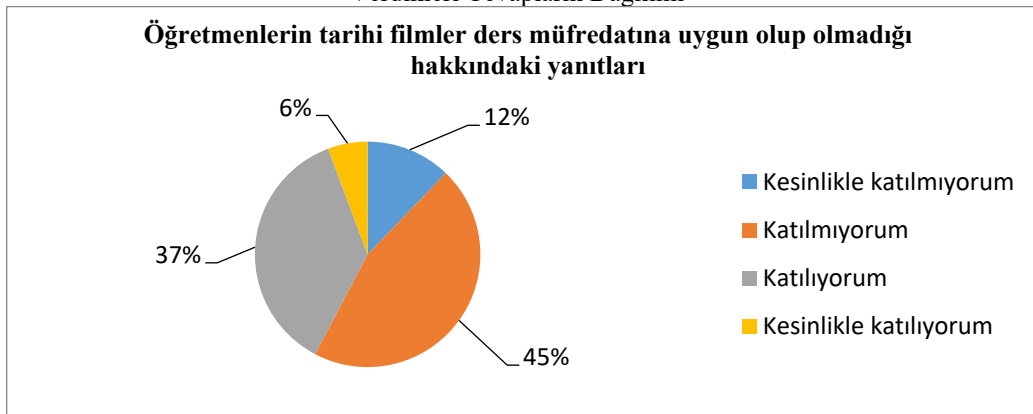
öğretmen bu görüşe katıldığını ve yüzde 33,3 orana tekabül eden 41 öğretmen ise derslerinde dikkat çekme unsuru olarak tarihi filmlerin kesinlikle kullanılması gerekliliği hakkında görüş belirtmişlerdir. Tabloya göre ankete katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu yüzde 87,8 gibi bir oranla 108 öğretmen derslerinde tarihi filmleri dikkat çekme unsuru olarak kullanılması gerekliliğine inandıklarını göstermektedir.

4.1.4. “Tarihi Filmler Ders Müfredatına Uygundur” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.4. Öğretmenlerin Tarihi Filmler Ders Müfredatına Uygun Olup Olmadığı Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	15	12,2
Katılmıyorum	56	45,5
Katılıyorum	45	36,6
Kesinlikle katılıyorum	7	5,7
Toplam	123	100

Grafik 4.4. Tarih Öğretmenlerinin Tarihi Filmlerin Ders Müfredatına Uygunluğuna Dair Soruya Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

Tarih öğretmenlerinin tarihi filmlerin ders müfredatına uygun olup olmadığı hakkındaki yanıtlarının değerlendirildiği tablo 4.4. ve grafik 4.4. incelendiğinde ankete cevap veren 123 öğretmenden yüzde 12,2’li orana karşılık gelen 15 kişi tarihi filmlerin ders müfredatına uygunluğuna kesinlikle katılmadıklarını, yüzde 45,5’lik bir oranla 56 öğretmen bu duruma katılmadıklarını, yüzde 36,6 oranla 45 öğretmen katıldıklarını ve yüzde 5,7 oranla 7 öğretmen tarihi filmlerin ders müfredatına uygunluğuna kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. Ankete

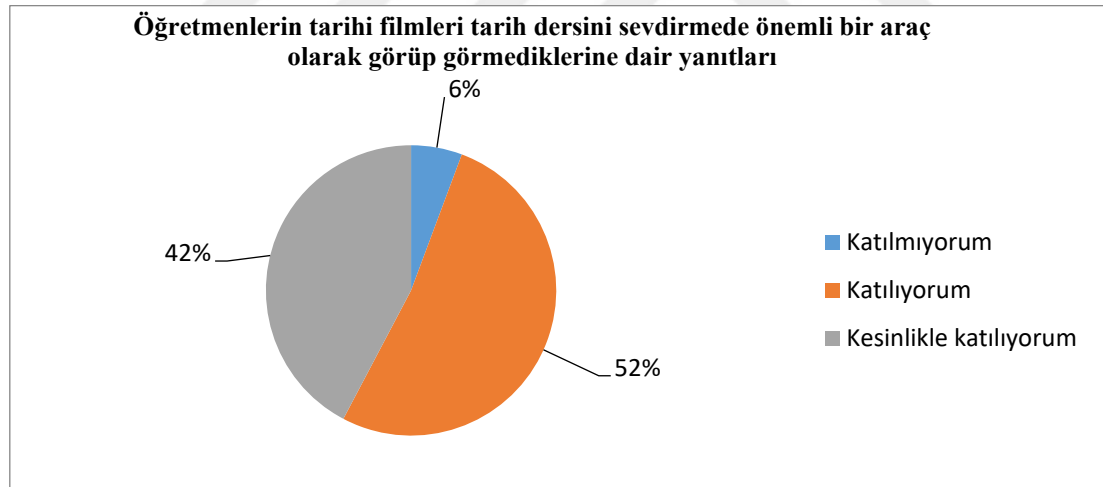
katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu yüzde 57,7'lik bir oranla 71 öğretmen tarihi filmlerin ders müfredatına uygun olmadığını belirtmişlerdir.

4.1.5. “Tarihi Filmler Tarih Dersini Sevdirmede Önemli Bir Araçtır” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.5. Öğretmenlerin Tarihi Filmleri Tarih Dersini Sevdirmede Önemli Bir Araç Olarak Görüp Görmediklerine Dair Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	0	0
Katılmıyorum	7	5,7
Katılıyorum	64	52
Kesinlikle katılıyorum	52	42,3
Toplam	123	100

Grafik 4.5. Tarih Öğretmenlerinin Tarihi Filmlerin Tarih Dersini Sevdirmede Önemli Araç Olduğu Hakkındaki Soruya Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

Tarih öğretmenlerinin tarihi filmlerin tarih dersini sevdirmek adına önemli bir araç olarak görüp görmemelerine dair soruya verdikleri cevabın sonucunun ele alındığı tablo 4.5. ve grafik 4.5. incelendiğinde ankete katılan yüzde 5,7 orana karşılık gelen 7 öğretmen tarih dersini sevdirmek için tarihi filmleri kullanmaya katılmadıklarını, yüzde 52 oranla 64 öğretmen katıldıklarını, yüzde 42,3 orana tekabül eden 52 öğretmen ise tarihi filmleri dersi sevdirmek için önemli araç olarak gördüklerine kesinlikle katılarak görüş beyan etmişlerdir.

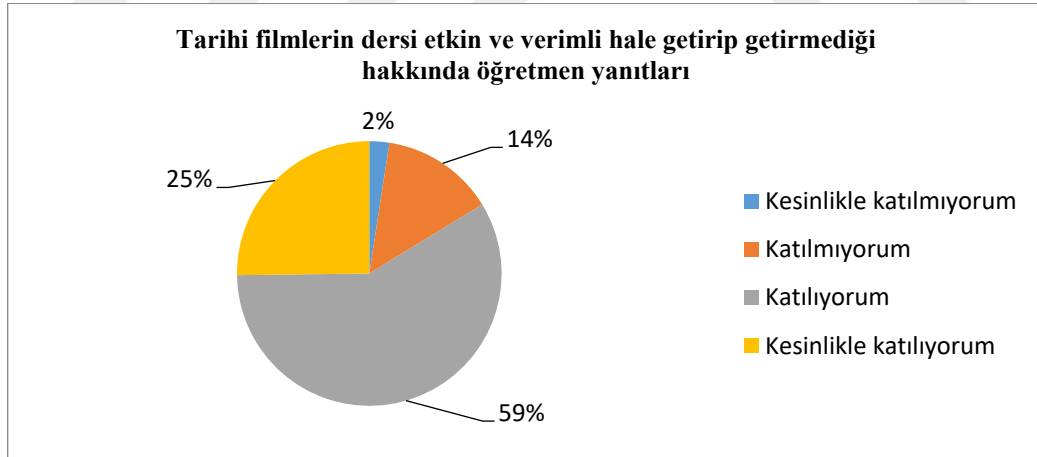
Bu durumda ankete katılan 123 öğretmeninden 7 kişi tarihi filmlerin tarih dersini sevdirmedeki rolü hususunda olumsuz görüş beyan ederken, geriye kalan 116 kişi olumlu görüş beyan etmişlerdir. Buna göre öğrencilerin tarihi filmler aracılığıyla tarihi konulara ve derse karşı ilgileri artmaktadır.

4.1.6. “Tarihi Filmler Dersi Etkin ve Verimli Hale Getirir” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.6. Tarihi filmlerin dersi etkin ve verimli hale getirip getirmediği hakkında öğretmen yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	3	2,4
Katılmıyorum	17	13,8
Katılıyorum	72	58,5
Kesinlikle katılıyorum	31	25,2
Toplam	123	100

Grafik 4.6. Tarih Öğretmenlerinin Tarihi Filmlerin Tarih Dersini Etkin Ve Verimli Hale Getirmesi Hakkındaki Soruya Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

Tarih öğretmenlerinin tarihi filmlerin dersi etkin ve verimli hale getirir ifadesine verdikleri cevabın sonucunun değerlendirildiği Tablo 4.6. ve Grafik 4.6. ele alındığında yüzde 2,4 oranla 3 öğretmen tarihi filmlerin dersi etkin ve verimli hale getirmesi konusuna kesinlikle katılmazken, yüzde 13,8 orana karşılık gelen 17 öğretmen katılmadığını, yüzde 58,5’lik bir oranı oluşturan 72 öğretmen bu görüşe katıldıklarını, yüzde 25,2 oranı teşkil eden 31

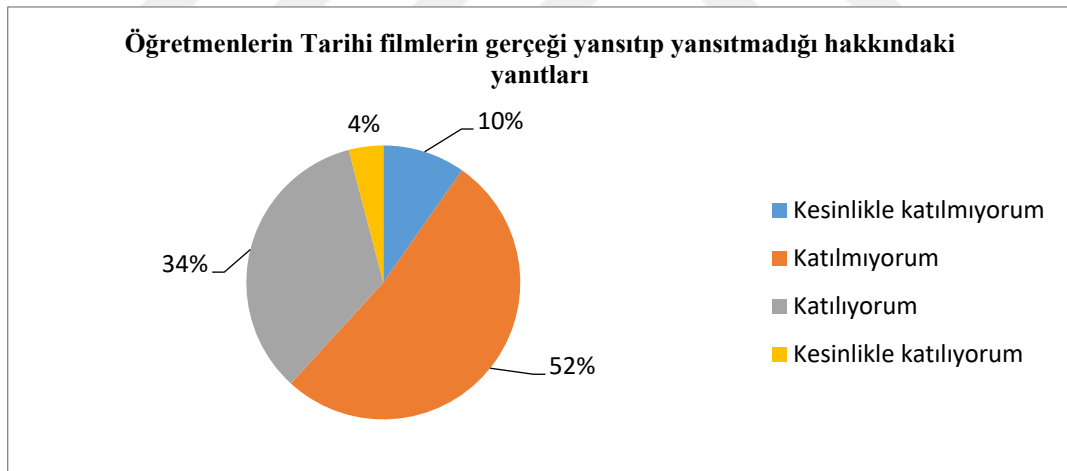
öğretmen ise tarihi filmlerin dersi etkin ve verimli hale getirdiğine kesinlikle katıldığını beyan etmiştir. Bu durum ankete katılan öğretmenlerin yüzde 83,7’lik gibi bir orana tekabül eden 103 öğretmenin tarihi filmlerin dersi daha etkin ve verimli hale getirdiğine inandıklarını göstermektedir.

4.1.7. “Tarihi Filmler Gerçeği Yansır” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.7. Öğretmenlerin Tarihi Filmlerin Gerçeği Yansıtıp Yansıtmadığı Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	12	9,8
Katılmıyorum	64	52
Katılıyorum	42	34,1
Kesinlikle katılıyorum	5	4,1
Toplam	123	100

Grafik 4.7. Tarih Öğretmenlerinin Tarihi Filmlerin Gerçeği Yansıtıp Yansıtmasına Dair Soruya Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

Tarih öğretmenlerinin tarihi filmler gerçeği yansır ifadesine verdikleri cevabın değerlendirildiği Tablo 4.7. ve Grafik 4.7. incelendiğinde ankete katılan yüzde 9,8’lik bir oranı oluşturan 12 öğretmen tarihi filmlerin gerçekliğine kesinlikle katılmadıklarını, yüzde 52’lik oranı oluşturan 64 öğretmen bu görüşe katılmadığını, yüzde 31,4’lik oranla 42 öğretmen bu görüşe katıldığını ve yüzde 4,1’lik orana karşılık gelen 5 öğretmen tarihi filmlerin gerçekliğine kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. Bu durum ankete katılan yüzde

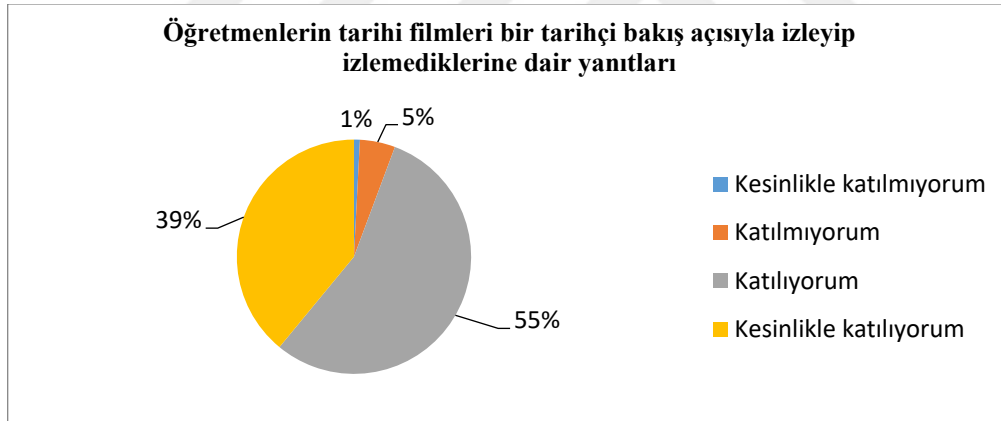
61,8'lik orana karşılık gelen 76 öğretmenin büyük çoğunluğu tarihi filmlerin gerçekliği yansıtmadığı, tarihi filmlerin amacının bütünüyle tarihi yansıtmak olmadığını göstermektedir.

4.1.8. “Tarihi Filmleri Bir Tarihçi Bakış Açısıyla İzlerim” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.8. Öğretmenlerin Tarihi Filmleri Bir Tarihçi Bakış Açısıyla İzleyip İzlemediklerine Dair Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	1	0,8
Katılmıyorum	6	4,9
Katılıyorum	68	55,3
Kesinlikle katılıyorum	48	39
Toplam	123	100

Grafik 4.8. Tarih Öğretmenlerinin Tarihi Filmleri Bir Tarihçi Bakış Açısıyla İzleyip İzlemediklerine Dair Soruya Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

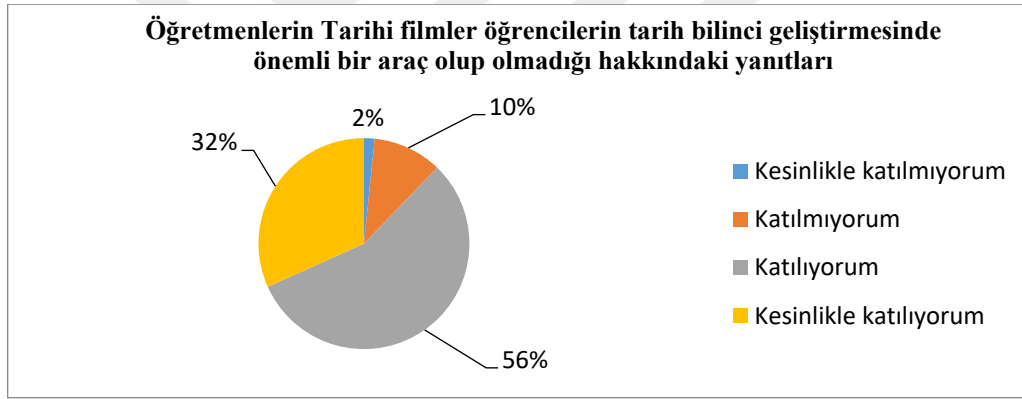
Tarih öğretmenlerinin tarihi filmleri tarihçi bakış açısıyla izleyip izlemediklerine dair soruya verdikleri cevabın sonucunun değerlendirildiği tablo 4.8. ve Grafik 4.8. ele alındığında ankete katılan 123 öğretmenden 1 kişi tarihi filmleri tarihçi bakışıyla izlemelerine kesinlikle katılmadığını yüzde 4,9'luk orana karşılık gelen 6 öğretmen bu görüşe katılmadığını, yüzde 55,3 gibi bir orana karşılık gelen 68 öğretmen bu görüşe katıldığını ve yüzde 39 oranla 48 öğretmen tarihi filmleri tarihçi bakış açısıyla izlemelerinde kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. Bu durum ankete katılan öğretmenlerden yüzde 94,3'lük bir orana tekabül eden 116 kişi tarih bilgilerinin bir kenara bırakmayıp tarihçi bakış açısıyla izlediklerini göstermektedir.

4.1.9. “Tarihi Filmler Öğrencilerin Tarih Bilinci Geliştirmesinde Önemli Bir Araçtır” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.9. Öğretmenlerin Tarihi Filmler Öğrencilerin Tarih Bilinci Geliştirmesinde Önemli Bir Araç Olup Olmadığı Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	2	1,6
Katılmıyorum	13	10,6
Katılıyorum	69	56,1
Kesinlikle katılıyorum	39	31,7
Toplam	123	100

Grafik 4.9. Tarih Öğretmenlerinin Tarihi Filmlerin Öğrencilerin Tarih Bilinci Geliştirmesinde Araç Olmasına Yönelik Soruya Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

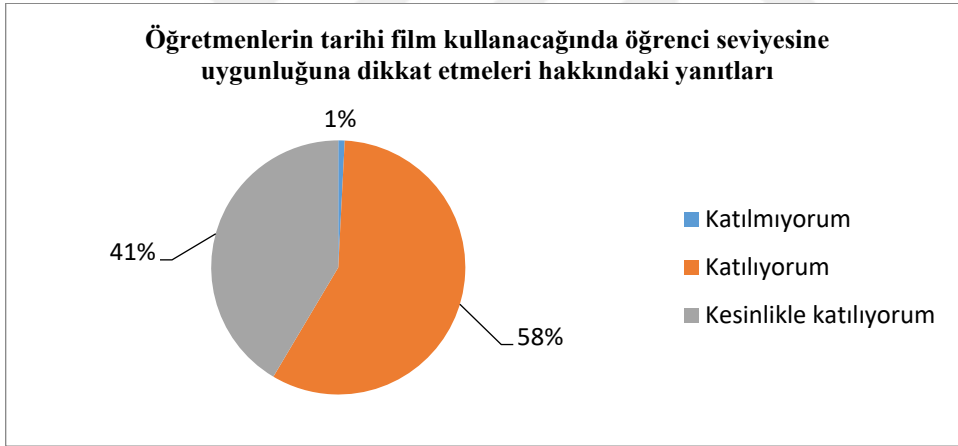
Tarih öğretmenlerinin tarihi filmlerin öğrencilerde tarih bilinci geliştirmesinde önemli bir araç olup olmadığına dair soruya verdikleri cevabın ele alındığı tablo 4.9. ve Grafik 4.9. incelendiğinde ankete katılan öğretmenlerin yüzde 1,6’lık oranı oluşturan 2 öğretmen tarihi filmlerin öğrencilerde tarih bilinci geliştirmesinde araç olmasına kesinlikle katılmadığını belirtirken, yüzde 10,6 oranla 13 öğretmen bu görüşe katılmadığını, yüzde 56,1’lik orana karşılık gelen 69 öğretmen bu görüşe katıldığını ve yüzde 31,7 oranla 39 öğretmen ise tarihi filmlerin öğrencide tarih bilinci geliştirmede önemli araç olduğuna kesinlikle katıldığını beyan etmişlerdir. Bu durum ankete katılan 123 öğretmenden yüzde 87,8’lik orana karşılık gelen 108 kişi gibi büyük bir çoğunluğun tarihi filmlerin içerikleri dolayısıyla öğrencilerde tarih bilinci geliştirmesinde önemli araç olarak değerlendirdiklerini göstermektedir.

4.1.10. “Tarihi Film Kullanacağımda Öğrenci Seviyesine Uygunluğuna Dikkat Ederim” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.10. Öğretmenlerin Tarihi Film Kullanacağımda Öğrenci Seviyesine Uygunluğuna Dikkat Etmeleri Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	0	0
Katılmıyorum	1	0,8
Katılıyorum	71	57,7
Kesinlikle katılıyorum	51	41,5
Toplam	123	100

Grafik 4.10. Tarih Öğretmenlerinin Tarihi Film Kullanacağımda Öğrenci Seviyesini Göz Önünde Bulundurmaları Sorusuna Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

Tarih öğretmenlerinin tarihi film kullanacağımda öğrenci seviyesine uygunluğuna dikkat etmeleri hakkındaki soruya verdikleri cevabın sonucunun değerlendirildiği tablo 4.10. ve Grafik 4.10 ele alındığında ankete katılan 123 öğretmenden yüzde 0,8 oranla 1 öğretmen tarihi filmlerin öğrenci seviyesine uygunluğuna katılmadığını, yüzde 57,7’lik orana karşılık gelen 71 öğretmen bu görüşe katıldığını ve yüzde 41,5’lik oranla 51 öğretmen tarihi filmleri kullanacağımda öğrenci seviyesine dikkat etmelerine kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. Bu durum ankete katılan 123 öğretmenden yüzde 99,2 gibi bir orana karşılık gelen 122

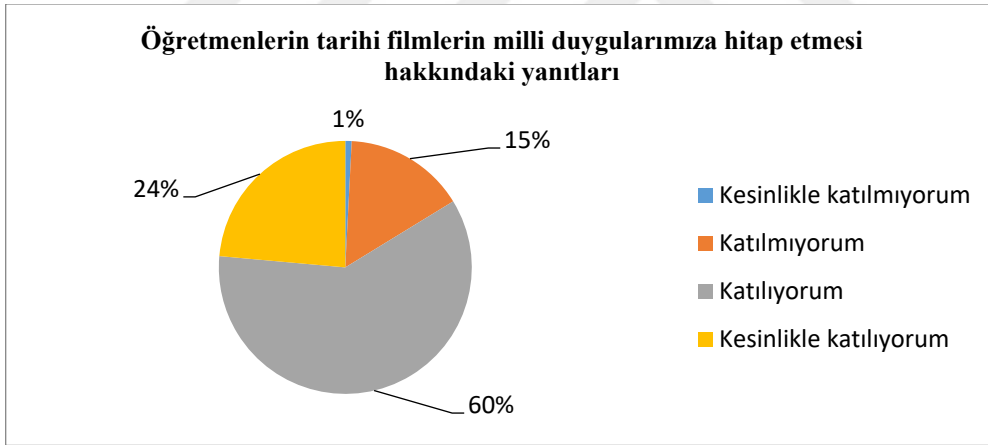
öğretmenin büyük çoğunluğuyla tarihi filmleri seçip kullanacağında özellikle belli kriterler kullanarak öğrenci seviyesine uygunluğuna dikkat ettiklerini göstermektedir.

4.1.11. “Tarihi Filmler Milli Duygularımıza Hitap Eder” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.11. Öğretmenlerin Tarihi Filmlerin Milli Duygularımıza Hitap Etmesi Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	1	0,8
Katılmıyorum	19	15,4
Katılıyorum	74	60,2
Kesinlikle katılıyorum	29	23,6
Toplam	123	100

Grafik 4.11. Tarih Öğretmenlerinin Tarihi Filmlerin Milli Duygularımıza Hitap Etmesi Sorusuna Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

Tarih öğretmenlerinin tarihi filmlerin milli duygularımıza hitap etmesine dair ifadeye verdikleri cevabın sonucunun ele alındığı Tablo 4.11. ve Grafik 4.11. değerlendirildiğinde ankete katılan 123 öğretmenden yüzde 0,8 oranla 1 kişi tarihi filmlerin milli duygulara hitap etmesine kesinlikle katılmadığını beyan ederken, yüzde 15,4'lük oranla 19 öğretmen bu görüşe katılmadığını, yüzde 60,2'lik orana karşılık gelen 74 öğretmen bu görüşe katıldığını ve yüzde 23,6'luk orana karşılık gelen 29 öğretmen tarihi filmlerin milli duygulara hitap ettiğine kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. Bu durum ankete katılan öğretmenlerin yüzde 83,8'lik bir

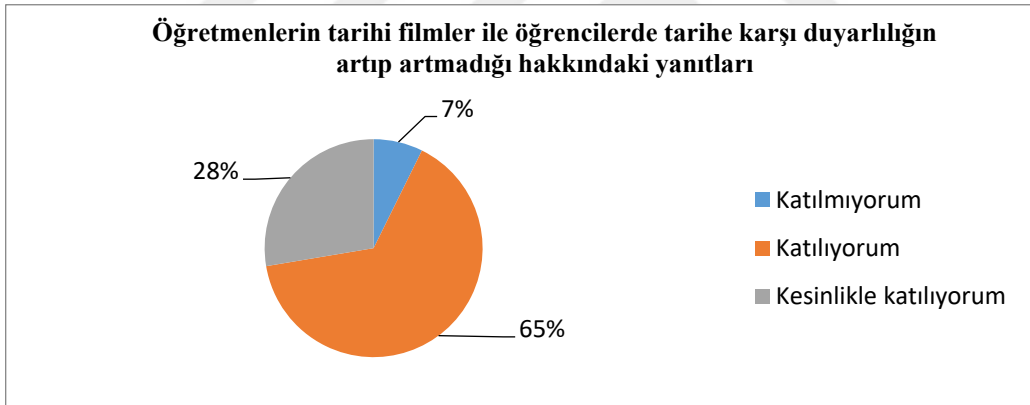
orana tekabül eden 103 öğretmenin ifadelerine göre tarihi filmlerin milli duygulara hitap ettiğini göstermektedir.

4.1.12. “Tarihi Filmler ile Öğrencilerde Tarihe Karşı Duyarlılık Artar” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.12. Öğretmenlerin Tarihi Filmler İle Öğrencilerde Tarihe Karşı Duyarlılığın Artıp Artmadığı Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	0	0
Katılmıyorum	9	7,3
Katılıyorum	80	65
Kesinlikle katılıyorum	34	27,6
Toplam	123	100

Grafik 4.12. Tarih öğretmenlerinin tarihi filmler ile öğrencilerde tarihe karşı duyarlılığın artıp artmadığı hakkındaki sorusuna yönelik verdikleri cevapların dağılımı

Tarih öğretmenlerinin tarihi filmler ile öğrenciler de tarihe karşı duyarlılığın artar ifadesine dair soruya verdikleri cevabın sonucunun ele alındığı Tablo 4.12. ve Grafik 4.12. incelendiğinde ankete katılan 123 öğretmenden yüzde 7,3'lük oranı oluşturan 9 öğretmen tarihi filmler ile öğrencilerde tarihe karşı duyarlılığın artmasına katılmadığını, yüzde 65'lik orana karşılık gelen 80 öğretmen bu görüşe katıldıklarını ve yüzde 27,6'lık bir oranla 34 öğretmen ise tarihi filmler ile öğrencilerde tarihe karşı duyarlılığın artmasına kesinlikle katılarak görüşlerini beyan etmişlerdir. Bu durum ankete katılan yüzde 92,6'lık bir orana

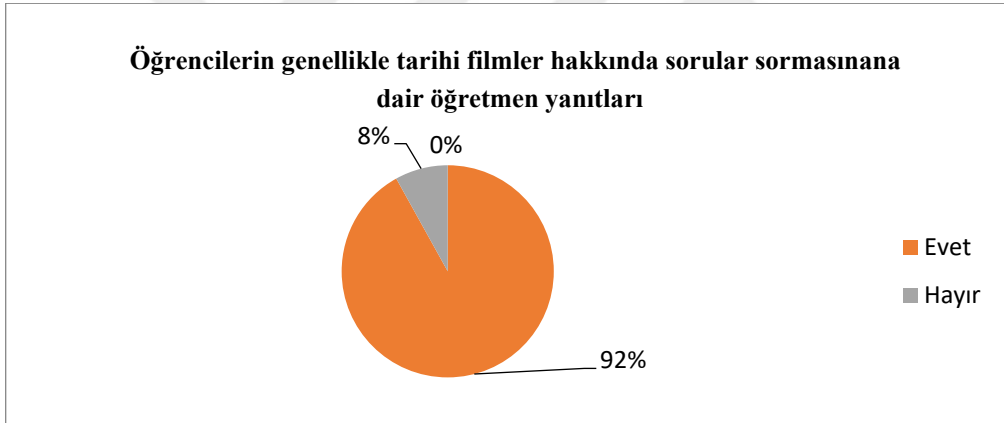
tekabül eden 114 öğretmenin çoğunluğuyla tarihi filmler ile öğrencilerde tarihe karşı bir duyarlılık uyandırdığını göstermektedir.

4.1.13. “Öğrenciler Genellikle Tarihi Filmler Hakkında Sorular Sorar” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.13. Öğrencilerinin Genellikle Tarihi Filmler Hakkında Sorular Sormasına Dair Öğretmen Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Evet	114	92,7
Hayır	10	8,1
Toplam	123	100

Grafik 4.13. Tarih Öğretmenlerinin Öğrencilerinin Genellikle Tarihi Filmler Hakkında Sorular Sormasına Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

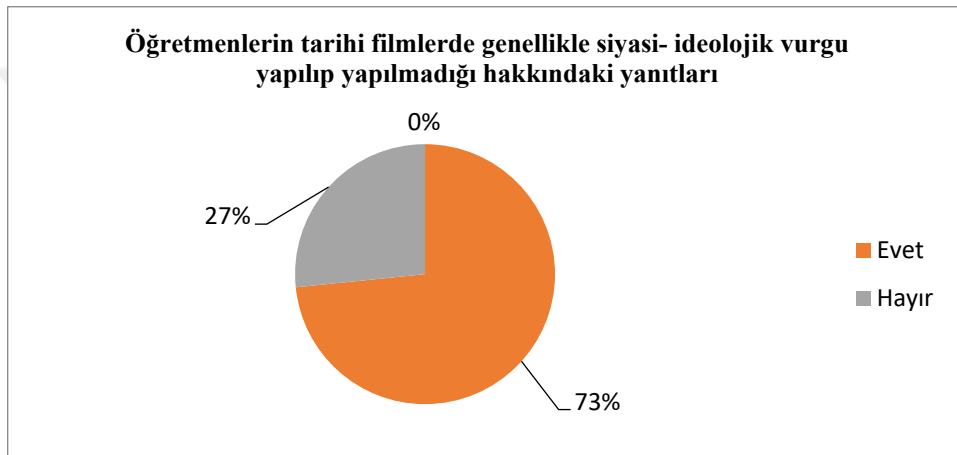
Yukarıda tablo 4.13. ve grafik 4.13. incelendiğinde görüldüğü gibi öğrencilerin tarihi filmler hakkında tarih öğretmenlerine soru sormalarına dair öğretmenlerin verdiği cevabın sonucu ele alınmıştır. 123 öğretmenden yüzde 92,7’lik gibi bir orana karşılık gelen 114 öğretmen evet şeklinde öğrencilerin soru sorduklarını beyan ederken yüzde 8,1’lik oranı teşkil eden 10 öğretmen hayır şeklinde öğrencilerin soru sormadığını belirtmiştir. Bu durum ankete katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunu oluşturan 114 kişinin ortak görüşüyle öğrencilerin tarihi filmler hakkında tarih öğretmenlerine sorular yönelttiğini göstermektedir.

4.1.14. “Tarihi Filmlerde Genellikle Siyasi-İdeolojik Vurgu Yapılır” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.14. Öğretmenlerin Tarihi Filmlerde Genellikle Siyasi-İdeolojik Vurgu Yapılıp Yapılmadığı Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Evet	91	74
Hayır	33	26,8
Toplam	123	100

Grafik 4.14. Tarih Öğretmenlerinin Tarihi Filmlerde Genellikle Siyasi-İdeolojik Vurguların Olması Sorusuna Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

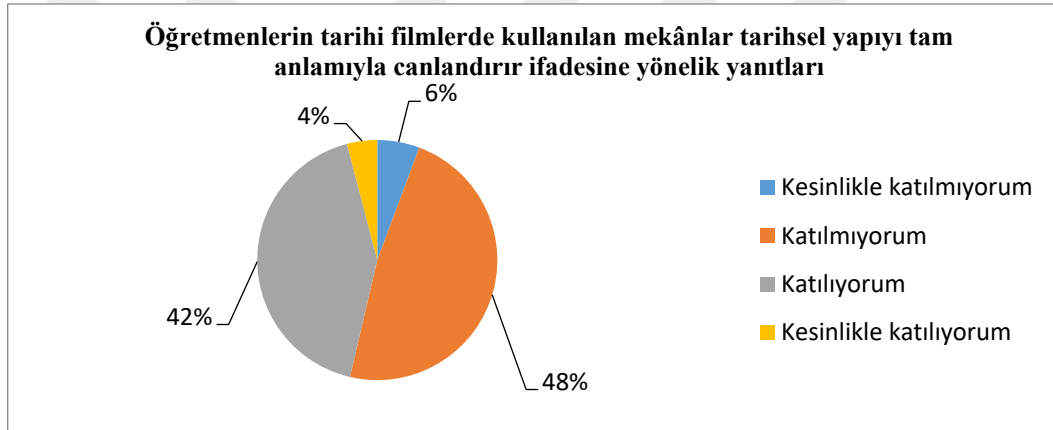
Tarih öğretmenlerinin tarihi filmlerde genellikle siyasi-ideolojik vurgu yapılır ifadesine verdikleri cevabın sonucunun değerlendirildiği tablo 4.14. ve Grafik 4.14. ele alındığında ankete katılan 123 öğretmenden yüzde 74'lük orana karşılık gelen 91 öğretmen evet yanıtını vererek tarihi filmlerde siyasi-ideolojik vurgu yapıldığını ifade ederken, yüzde 26,8'lik oranı oluşturan 33 öğretmen ise hayır yanıtını vererek tarihi filmlerde siyasi-ideolojik vurgu yapılmadığını beyan etmişlerdir. Bu durum ankete katılan 123 öğretmenden yüzde 74'lük kısmını oluşturan 91 öğretmenin çoğunluğuyla tarihi filmlerde siyasi-ideolojik vurguların büyük yer kapladığını göstermektedir.

4.1.15. “Tarihi Filmlerde Kullanılan Mekânlar Tarihsel Yapıyı Tam Anlamıyla Canlandırır” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.15. Öğretmenlerin Tarihi Filmlerde Kullanılan Mekânlar Tarihsel Yapıyı Tam Anlamıyla Canlandırır İfadesine Yönelik Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	7	5,7
Katılmıyorum	59	48
Katılıyorum	52	42,3
Kesinlikle katılıyorum	5	4,1
Toplam	123	100

Grafik 4.15. Tarih Öğretmenlerinin Tarihi Filmlerde Kullanılan Mekanların Tarihsel Yapıyı Tam Anlamıyla Canlandırması Sorusuna Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

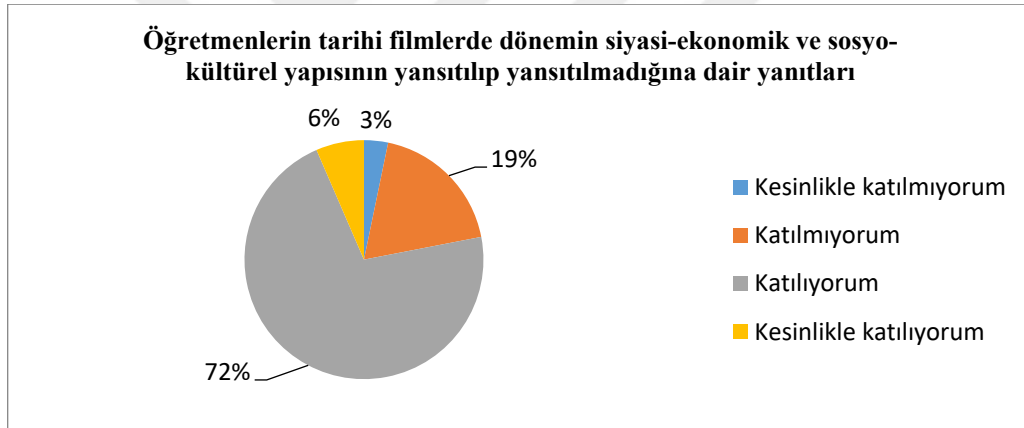
Tarih öğretmenlerinin tarihi filmlerde kullanılan mekanların tarihsel yapıyı tam anlamıyla canlandırır ifadesine verdikleri cevabın incelendiği tablo 4.15. ve Grafik 4.15'e göre ankete katılan yüzde 5,7'lik orana karşılık gelen 7 öğretmen tarihi filmlerde kullanılan mekanların tarihsel yapıyı tam anlamıyla canlandırmasına kesinlikle katılmadıklarını beyan ederken, yüzde 48'lik oranla 59 öğretmen bu görüşe katılmadıklarını, yüzde 42,3'lük kısma tekabül eden 52 öğretmen bu görüşe katıldığına ve yüzde 4,1'lik kısma karşılık gelen 5 öğretmen tarihi filmlerde kullanılan mekanların tam anlamıyla tarihsel yapıyı canlandığına dair kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. Bu durum ankete katılan öğretmenlerden yüzde 53,7 gibi bir orana karşılık gelen 66 öğretmen tarihi filmlerde kullanılan mekanların hep aynı tarz platolarda çekilmesinden dolayı filmlerin tam olarak tarihsel yapıyı canlandıramadığını göstermektedir.

4.1.16. “Tarihi Filmlerde Dönemin Siyasi-Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Yapısı Yansıtılır” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.16. Öğretmenlerin Tarihi Filmlerde Dönemin Siyasi-Ekonomik Ve Sosyo-Kültürel Yapısının Yansıtılıp Yansıtılmadığına Dair Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	4	3,3
Katılmıyorum	23	18,7
Katılıyorum	88	71,5
Kesinlikle katılıyorum	8	6,5
Toplam	123	100

Grafik 4.16. Tarih Öğretmenlerinin Tarihi Filmlerde Dönemin Siyasi-Ekonomik Ve Sosyo-Kültürel Yapısını Yansıtılması Sorusuna Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

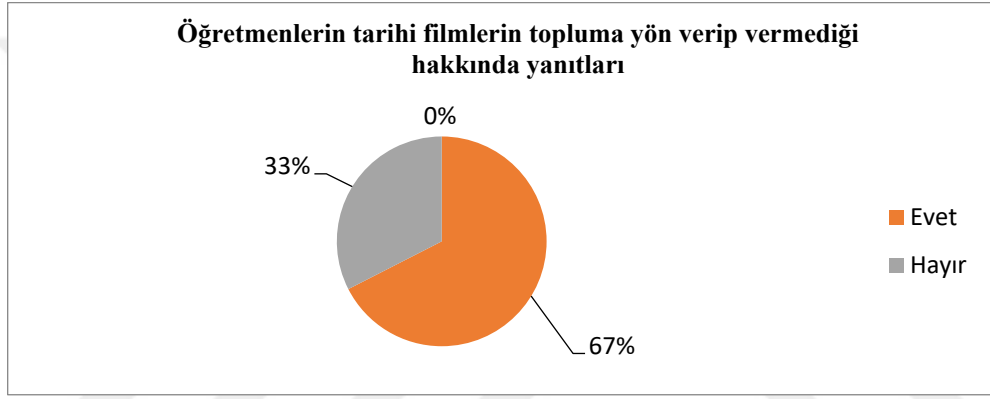
Tarih öğretmenlerinin tarihi filmlerde dönemin siyasi-ekonomik ve sosyo-kültürel yapısının yansıtılır ifadesine verdikleri cevabın sonucunun ele alındığı tablo 4.16. ve Grafik 4.16. incelendiğinde ankete katılan 123 öğretmenden yüzde 3,3 oranla 4 öğretmen tarihi filmlerde dönemin siyasi-ekonomik ve sosyo-kültürel yapısının yansıtılmasına kesinlikle katılmazken, yüzde 18,7’lik oranla 23 öğretmen bu görüşe katılmadıklarını, yüzde 71,5’lik orana karşılık gelen 88 öğretmen bu görüşe katıldıklarını ve yüzde 6,5’lik oranı teşkil eden 8 öğretmen tarihi filmlerde dönemin siyasi-ekonomik ve sosyo-kültürel yapısının yansıtıldığına kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. Bu durum ankete katılan öğretmenlerden yüzde 78 gibi bir orana karşılık gelen 96 öğretmenin ortak değerlendirmesi ile tarihi filmlerde dönemin siyasi-ekonomik ve sosyo-kültürel yapısının yansıtıldığını göstermektedir.

4.1.17. “Tarihi Filmler Topluma Yön Verir” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.17. Öğretmenlerin Tarihi Filmlerin Topluma Yön Verip Vermediği Hakkında Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Evet	83	67,5
Hayır	40	32,5
Toplam	123	100

Grafik 4.17. Tarih Öğretmenlerinin Tarihi Filmlerin Topluma Yön Vermesi Sorusuna Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

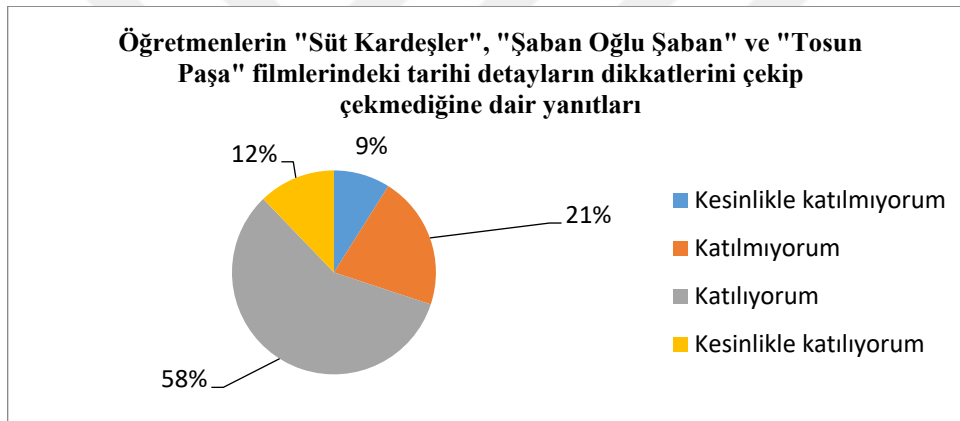
Tarih öğretmenlerinin tarihi filmlerin topluma yöne verir ifadesine verdikleri cevabın sonucunun ele alındığı tablo 4.17. ve Grafik 4.17. incelendiğinde ankete katılan 123 öğretmenden yüzde 67,5’lik orana karşılık gelen 83 öğretmen tarihi filmlerin topluma yön vermesine dair evet şeklinde görüşlerini beyan ederken, yüzde 32,5’lik orana karşılık gelen 40 öğretmen tarihi filmlerin topluma yön vermesine dair hayır şeklinde görüşlerini ifade etmişleridir. Bu durum ankete katılan 123 öğretmenden 83 öğretmen tarihi filmlerin topluma yön verdiğini savunurken, 40 öğretmen yön vermediği şeklinde değerlendirme yapmıştır. Ankete katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğuyla yüzde 67,5’lik orana karşılık gelen 83 öğretmenin tarihi filmlerin izleyiciler üzerinde büyük etkisi olduğunu ve izleyicilerin geçmişi günümüze yormalarının önu açıldığını göstermektedir.

4.1.18. "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" Filmlerindeki Tarihi Detaylar Dikkatimi Çeker" İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.18. Öğretmenlerin "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" Ve "Tosun Paşa" Filmlerindeki Tarihi Detayların Dikkatlerini Çekip Çekmediğine Dair Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	11	8,9
Katılmıyorum	26	21,1
Katılıyorum	71	57,7
Kesinlikle katılıyorum	15	12,2
Toplam	123	100

Grafik 4.18. Tarih Öğretmenlerinin "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" Ve "Tosun Paşa" Filmlerindeki Tarihi Detayların Dikkatlerini Çekip Çekmediği Sorusuna Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

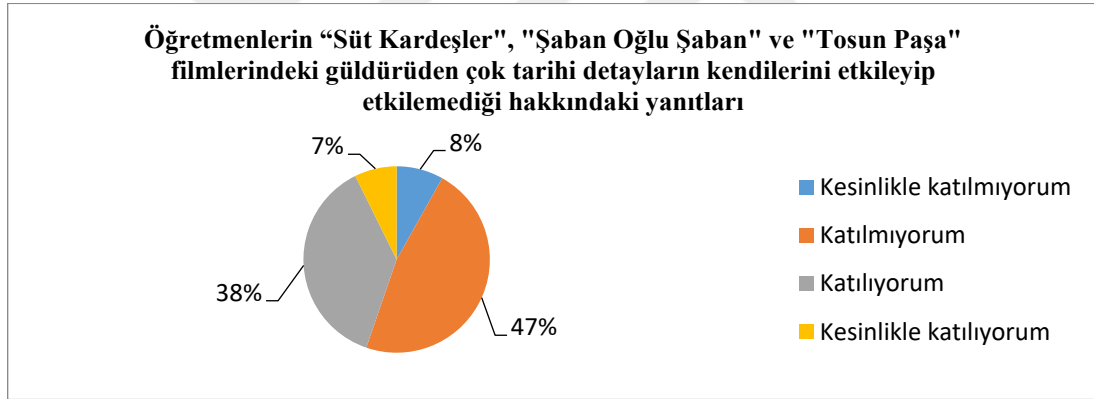
Tarih öğretmenlerinin "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerindeki tarihi detayların dikkatlerini çekip çekmediğine dair soruya verdikleri cevabın sonucunun ele alındığı tablo 4.18. ve Grafik 4.18. incelendiğinde ankete katılan yüzde 8,9'luk orana karşılık gelen 11 öğretmen bu filmlerdeki tarihi detayların dikkat çekmesine kesinlikle katılmadığını, yüzde 21,1 orana karşılık gelen 26 öğretmen bu duruma katılmadığını, yüzde 57,7 oranı teşkil eden 71 öğretmen bu görüşe katıldığını ve yüzde 12,2 oranla 15 öğretmen "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerindeki tarihi detayların dikkat çekmesine kesinlikle katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum ankete katılan 123 öğretmenden yüzde 69,9 orana tekabül eden 86 öğretmen gibi büyük bir çoğunlukla "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerindeki tarihi detayların dikkat çektiğini göstermektedir.

4.1.19. "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" Filmlerindeki Güldürüden Çok Tarihi Detaylar Beni Etkiler" İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.19. Öğretmenlerin "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" Ve "Tosun Paşa" Filmlerindeki Güldürüden Çok Tarihi Detayların Kendilerini Etkileyip Etkilemediği Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	10	8,1
Katılmıyorum	58	47,2
Katılıyorum	46	37,4
Kesinlikle katılıyorum	9	7,3
Toplam	123	100

Grafik 4.19. Tarih Öğretmenlerinin "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" Ve "Tosun Paşa" Filmlerindeki Güldürüden Çok Tarihi Detayların Kendilerini Etkilemesi Sorusuna Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

Tarih öğretmenlerinin "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerindeki güldürüden çok tarihi detayların kendilerini etkilemesine dair soruya verdikleri cevabın değerlendirildiği tablo 4.19. Grafik 4.19. incelendiğinde ankete katılan 123 öğretmenden yüzde 8,1 orana karşılık gelen 10 öğretmen "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerinde güldürünün daha çok ön planda olduğu görüşünü savunarak kesinlikle katılmadığını, yüzde 47,2 orana karşılık gelen 58 öğretmen bu görüşe katılmadığını, yüzde 37,4 oranla 46 öğretmen "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerindeki güldürüden çok tarihi detayların kendilerini etkilediğine katıldığını ve yüzde 7,3 oranı teşkil eden 9 öğretmen bu görüşe kesinlikle katıldığını ifade

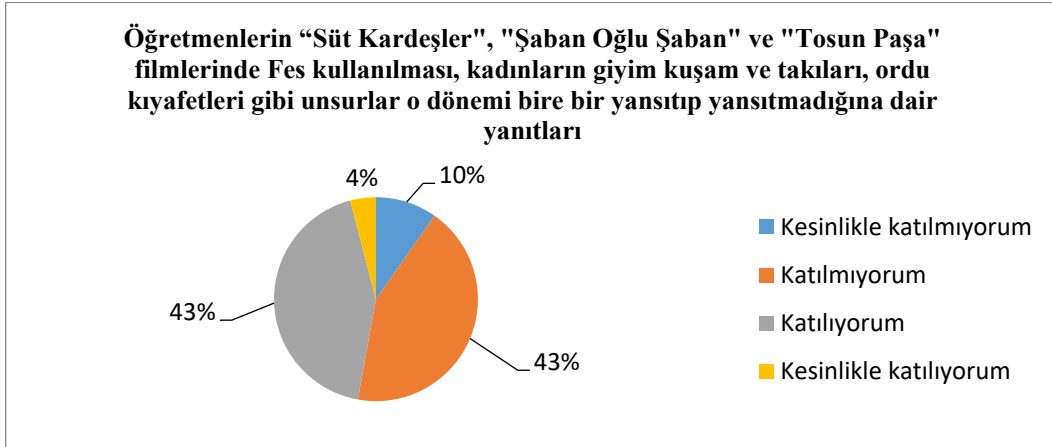
etmişlerdir. Bu durum ankete katılan 123 öğretmenin büyük çoğunluğu tarafından yüzde 55,3 gibi bir orana karşılık gelen 68 öğretmenin değerlendirmelerine göre tarih ve güldürü unsurları beraber verildiğinde ve güldürü unsuru ağır bastığında tarihi detayların etkileme düzeyinin azaldığını göstermektedir.

4.1.20. “"Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" Filmlerinde Fes Kullanılması, Kadınların Giyim Kuşam ve Takıları, Ordu Kıyafetleri Gibi Unsurlar O Dönemi Bire Bir Yansıtıp Yansıtmadığına Dair Yanıtları

Tablo 4.20. Öğretmenlerin “Süt Kardeşler”, “Şaban Oğlu Şaban” Ve “Tosun Paşa” Filmlerinde Fes Kullanılması, Kadınların Giyim Kuşam ve Takıları, Ordu Kıyafetleri Gibi Unsurlar O Dönemi Bire Bir Yansıtıp Yansıtmadığına Dair Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	12	9,8
Katılmıyorum	53	43,1
Katılıyorum	53	43,1
Kesinlikle katılıyorum	5	4,1
Toplam	123	100

Grafik 4.20. Tarih Öğretmenlerinin "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" Ve "Tosun Paşa" Filmlerinde Fes Kullanılması, Kadınların Giyim Kuşam ve Takıları, Ordu Kıyafetleri Gibi Unsurlar O Dönemi Bire Bir Yansıtması Hakkındaki Sorusuna Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

Tarih öğretmenlerinin “Süt Kardeşler”, “Şaban Oğlu Şaban” ve “Tosun Paşa” filmlerinde Fes kullanılması, kadınların giyim kuşam ve takıları, ordu kıyafetleri gibi unsurlar o dönemi bire bir yansıtıp yansıtmadığına dair verdikleri cevabın sonucunun ele alındığı tablo 4.20. ve Grafik 4.20. incelendiğinde ankete katılan 123 öğretmenden yüzde 9,8 oranla 12

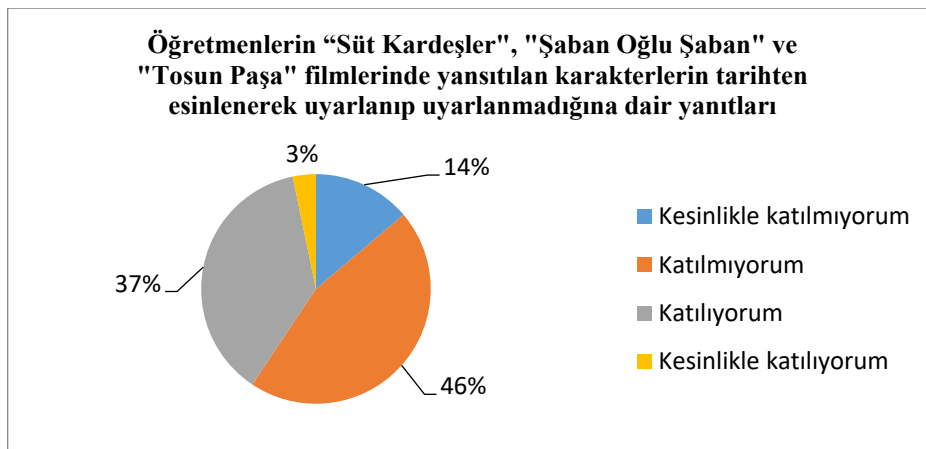
öğretmen filmlerde kullanılan tüm dekor ürünlerinin o dönemi yansıtmamasına kesinlikle katılmadığını, yüzde 43,1 orana karşılık gelen 53 öğretmen bu görüşe katılmadığını, yüzde 43,1 orana karşılık gelen 53 öğretmen bu filmlerde kullanılan dekor ürünlerinin dönemi yansıtmamasına katıldığını ve yüzde 4,1 oranla 5 öğretmen bu görüşe kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. Bu durum ankete katılan öğretmenlerin yüzde 52,9 gibi bir orana karşılık gelen 65 öğretmenin çoğunluğuyla "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerinde Fes kullanılması, kadınların giyim kuşam ve takıları, ordu kıyafetleri gibi unsurlar o dönemi bire bir yansıtmadığını göstermektedir.

4.1.21. "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" Filmlerinde Yansıtılan Karakterler Tarihten Esinlenerek Uyarlanmıştır" İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.21. Öğretmenlerin "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" Ve "Tosun Paşa" Filmlerinde Yansıtılan Karakterlerin Tarihten Esinlenerek Uyarlanıp Uyarlanmadığına Dair Yanıtları

Yanıtlar	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	17	13,8
Katılmıyorum	56	45,5
Katılıyorum	46	37,4
Kesinlikle katılıyorum	4	3,3
Toplam	123	100

Grafik 4.21. Tarih Öğretmenlerinin "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" Ve "Tosun Paşa" Filmlerinde Yansıtılan Karakterlerin Tarihten Esinlenerek Uyarlanması Sorusuna Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

Tarih öğretmenlerinin “Süt Kardeşler”, "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerinde yansıtılan karakterlerin tarihten esinlenerek uyarlanıp uyarlanmadığına dair yanıtlarının sonuçlarının yer aldığı tablo 4.21. ve Grafik 4.21. incelendiğinde ankete katılan 123 öğretmenden yüzde 13,8 orana karşılık gelen 17 öğretmen “Süt Kardeşler”, "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerinde yansıtılan karakterlerin tarihten esinlenerek uyarlanmasına kesinlikle katılmadığını, yüzde 45,5 oranı teşkil eden 56 öğretmen bu görüşe katılmadığını, yüzde 37,4 orana karşılık gelen 46 öğretmen “Süt Kardeşler”, "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerinde yansıtılan karakterlerin tarihten esinlenerek uyarlanmasına katıldığını ve yüzde 3,3 oranla 4 öğretmen bu görüşe kesinlikle katıldığını beyan etmiştir. Bu durum ankete katılan öğretmenlerden yüzde 59,3 gibi bir orana tekabül eden 73 öğretmenin görüşlerine göre “Süt Kardeşler”, "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerinde yansıtılan karakterlerin tarihten esinlenerek uyarlanmadığını ve filmlerin tarihi film niteliği taşımadığını göstermektedir.

4.1.22. “Günümüzde Çekilen Tarihi Filmlerden En Beğendiğiniz Film Hangisidir?” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.22. Öğretmenlerin Günümüzde Çekilen Filmlerden En Beğendikleri Filmlere Dair Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Ayla	52	42,3
Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu	28	22,8
Çiçero	9	7,3
Direnış Karatay	7	5,7
Fetih 1453	4	3,2
Türk İşı Dondurma	3	2,4
Son Umut	3	2,4
Yok	3	2,4
Diriliş Ertuğrul	2	1,6
Kuruluş Osman	2	1,6
Uyanış Büyük Selçuklu	2	1,6
Payitaht Abdülhamit	2	1,6
İnce Kırmızı Hat (The Thin Red Line)	1	0,8
Çernobil	1	0,8
Er Ryan’ı Kurtarmak	1	0,8
TRT Osmancık Serisi	1	0,8
4. Murat (TRT 1980 yapımı 4 bölüm)	1	0,8
Toplam	123	100

Tarih öğretmenlerinin günümüzde çekilen tarihi filmlerden en çok beğendiklerine dair soruya verdikleri cevabın sonuçlarının ele alındığı tablo 4.22. incelendiğinde ankete katılan 123 öğretmenden yüzde 42,3 orana karşılık gelen 52 öğretmen 2017 yapımı Ayla filmini , yüzde 22,8 orana karşılık gelen 28 öğretmen 2019 yapımı Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu filmini , yüzde 7,3 oranla 9 öğretmen 2019 Çiçero filmini , yüzde 5,7 oranla 7 öğretmen 2018 yapımı Direniş Karatay filmin , yüzde 3,2 oranla 4 öğretmen 2012 yapımı Fetih 1453 filmini , yüzde 2,4 oranla 3 öğretmen 2019 yapımı Türk İşi Dondurma filmini , yüzde 2,4 oranla 3 öğretmen 2014 yapımı Son Umut filmini beğendiğini belirtirken Her biri 0,8'lik bir oranı oluşturan 1 öğretmen Küçük Ağa filmini , 1 diğer öğretmen Cengiz Han filmini , başka 1 öğretmen Yabancı Filmleri , 1 öğretmen Taş Mektep filmini , yine 1 öğretmen İnce Kırmızı Hat (The Thin Red Line) filmini , 1 öğretmen Çernobil filmini , 1 öğretmen ise Er Ryan'ı Kurtarmak ve Abdülhamit yapımlarını beğendiklerini ifade etmişler. Ayrıca 1 öğretmen Diriliş Ertuğrul dizisini, başka 1 öğretmen Kuruluş Osman dizisini , 1 öğretmen Uyanış Büyük Selçuklu dizisini , 1 öğretmen Payitaht Abdülhamit dizisini ve ankete cevap veren yüzde 2,4 oranla 3 öğretmen ise beğendiği film olmadığını ifade etmiştir.

4.1.23. “Günümüzde Çekilen Tarihi Filmlerin En Gerçekçi Olanı Hangisidir?” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.23. Öğretmenlerin Günümüzde Çekilen Tarihi Filmlerin En Gerçekçi Olanına Dair Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Ayla	50	40,7
Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu	41	33,3
Türk İşi Dondurma	5	4,1
Son Umut	5	4,1
Çiçero	3	2,4
Direnış Karatay	3	2,4
Yok	3	2,4
Diriliş Ertuğrul	3	2,4
Kuruluş Osman	2	1,6
Uyanış Büyük Selçuklu	2	1,6
Malkoçoğlu	1	0,8
Çernobil	1	0,8
Vatanım Sensin	1	0,8
Payitaht Abdülhamit	1	0,8
Toplam	175	100

*Bir kişi birden fazla yanıt vermiştir.

Tarih öğretmenlerinin günümüzde çekilen filmlerin en gerçekçi olanına dair soruya verdikleri cevabın sonucunun değerlendirildiği tablo 4.23.'e bakıldığında ankete katılan öğretmenlerin gerçekliğe en yakın buldukları film yüzde 40,7 gibi bir oranla 50 öğretmen 2017 yapımı olan Ayla filmi, yüzde 33,3 orana karşılık gelen 41 Öğretmen; 2019 yapımı olan Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu filmini gerçekçi bulduğunu, yüzde 4,1 oranla 5 öğretmen Türk İşi Dondurma filmini gerçekçi bulduğunu, yine yüzde 4,1 oranla 5 öğretmen Son Umut filmin gerçeğe yakın bulduğunu, yüzde 2,4 oranla 3 öğretmen Çiçero filmini gerçekçi bulduğunu, yine orana karşılık gelen 3 öğretmen ise Direniş Karatay filmini gerçekçi olarak değerlendirdiklerini ifade etmiştir. Toplam katılımcı içinde yüzde 10,8 gibi bir orana karşılık gelen 12 öğretmen ise Küçük Ağa, Fetih 1453, Yabancı Filmler, Malkoçoğlu, Çernobil, Vatanım Sensin, Diriliş Ertuğrul, Kuruluş Osman, Uyanış Büyük Selçuklu, Payitaht Abdülhamit, Diriliş ve Kuruluş Osman gibi dizi ve filmlerin gerçek olduğunu beyan etmişlerdir. Yüzde 2,4 orana karşılık gelen 3 öğretmen gerçekçi bir film olmadığını ifade etmiştir.

4.1.24. “Öğrencilere Tavsiye Ettiğiniz veya Derste Kullandığınız Tarihi Film?” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.24. Öğretmenlerin Öğrencilerine Tavsiye Ettikleri veya Derslerinde Kullandıkları Filmlere Dair Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Ayla	41	33,3
Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu	23	18,7
Direnış Karatay	12	9,8
Fetih 1453	7	4
Kuruluş Osman	5	4,1
Uyanış Büyük Selçuklu	5	4,1
Çiçero	4	3,3
Yok	4	3,3
120	3	2,4
Veda	2	1,6
Çağrı	3	2,4
Son Umut	3	2,4
Diriliş Ertuğrul	3	2,4
Yabancı Filmler	1	0,8
Truva	1	0,8
Vatanım Sensin	1	0,8
Payitaht Abdülhamit	1	0,8
Er Rayn’ı Kurtarmak	1	0,8
12 Years A Slave	1	0,8
İstanbul Kanatlarımın Altında	1	0,8
Dersimiz Atatürk	1	0,8
Kingdom of Heaven- 1492 Cennetin Keşfi	1	0,8
Kımalı Kuzular	1	0,8
Toplam	123	100

*Bir kişi biden fazla yanıt vermiştir.

Tarih öğretmenlerinin öğrencilere tavsiye ettiği veya derste kullandığı tarihi filmlere dair soruya verilen cevapların sonuçlarının ele alındığı tablo 4.24. incelendiğinde ankete katılan öğretmenlerden yüzde 33,3 orana karşılık gelen 41 öğretmen 2017 yapımı olan Ayla filmi en çok tavsiye edip kullandıklarını ifade ederken, yüzde 18,7 oranı teşkil eden 23 öğretmen Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu filmi tavsiye edip kullandıklarını, yüzde 9,8 oranla 12 öğretmen Direniş Karatay filmi, yüzde 4 oranla 5 öğretmen Fetih 1453 filmi, yüzde 3,3 oranla 4 öğretmen Çiçero filmi beğenip tavsiye ettiklerini beyan etmiştir. Ankete katılan

yüzde toplam katılımcı içinde yüzde 31,6 gibi bir orana karşılık gelen 38 kişi Türk İşi Dondurma, son umut, Küçük Ağa, Çağrı , Yabancı Filmler, Truva, Vatanım Sensin, Diriliş Ertuğrul, Kuruluş Osman, Uyanış Büyük Selçuklu, Payitaht Abdülhamit, Diriliş Ertuğrul- Er Rayn'ı Kurtarmak, 12 Years A Slave, Veda- Dersimiz Atatürk, Uyanış Selçuklu- Kuruluş Osman, Bozkır Aslanı Celalleddin- Uyanış Selçuklu, Fetih 1453- Uyanış Selçuklu, 120, Cengiz Han- Fetih 1453, Dersimiz Atatürk, Yandım Ali- Dedemin İnsanları- Kuruluş (Kemal'in Askerleri)- Cumhuriyet- Veda- İstanbul Kanatlarımın Altında, Kingdom of Heaven- 1492 Cennetin Keşfi, Diriliş Ertuğrul- Kuruluş Osman- Kınalı Kuzular gibi yapımları derslerinde kullanıp öğrencilerine tavsiye ettiklerini belirtmiştir. Yüzde 3,2 orana tekabül eden 4 öğretmen ise hiçbir filmi önermediğini ifade etmiştir.

4.1.25. “En Çok Eleştirdiğiniz Film Hangisidir?” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.25. Öğretmenlerin En Çok Eleştirdiği Filmlere Dair Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Türk İşi Dondurma	42	34,1
Direnış Karatay	18	14,6
Çiçero	15	12,2
Muhteşem Yüzyıl	10	8,1
Son Umut	9	7,3
Yok	8	6,5
Ayla	6	4,9
Fetih 1453	4	3,3
Diriliş Ertuğrul	4	3,3
Kuruluş Osman	3	2,4
Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu	2	1,6
Deliler	1	0,8
300 Spartalı	1	0,8
Köroğlu	1	0,8
Son Mektup	1	0,8
Çanakkale 1915	1	0,8
Toplam	123	100

Tarih öğretmenlerinin en çok eleştirdiği filmlere dair soruya verdikleri cevabın ele alındığı tablo 4.25. incelendiğinde ankete katılan 123 öğretmenden yüzde 34,1 orana karşılık

gelen 42 öğretmen Türk İşi Dondurma filmini eleştirirken, yüzde 14,6 oranla 18 öğretmen Direniş Karatay filmini, yüzde 12,2 oranla 15 öğretmen Çiçero filmini, yüzde 7,3 oranla 9 öğretmen Son Umut filmini, yüzde 7,3 oranla 9 öğretmen Muhteşem Yüzyıl dizisini ve yüzde 4,9 oranla 6 öğretmen Ayla filmini eleştirmektedir. Ankete katılan yüzde toplam katılımcı içinde 15 öğretmen Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu, Fetih 1453, Deliler, 300 Spartalı Köroğlu, Diriliş Ertuğrul, Kuruluş Osman, Son Mektup, Çanakkale 1915 gibi yapımları eleştirdiklerini ifade etmiştir. Yüzde 6,5 gibi bir orana karşılık gelen 8 öğretmen herhangi bir film hakkında eleştiri yapmadıklarını belirtmiştir.

4.1.26. “Bir Film Çekmek İsteseydiniz Bu Film Hangi Dönem Hakkında Olurdu?” İfadesine Yönelik Öğretmen Yanıtları

Tablo 4.26. Öğretmenlerin Çekmek İstedikleri Tarihi Film Dönemine Dair Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
İslamiyet Öncesi Türk Tarihi	26	20,8
Osmanlı Dönemi	19	15,2
Milli Mücadele Dönemi	17	13,6
Cumhuriyet Dönemi	7	5,6
Fatih Dönemi	7	5,6
İlk Çağ- Eski Çağ	7	5,6
20. ve 21. Yüzyılı Kapsayan Dönem	6	4,8
Yanıt vermeyen	6	4,8
Yavuz Sultan Selim Dönemi	6	4,8
Orta Çağ	5	4
Atatürk Dönemi	4	3,2
Büyük Selçuklu Dönemi	4	3,2
Bilim Tarihi Üzerinden Bilim Kurgu Serisi	2	1,6
Birinci ve İkinci Dünya Savaşı	2	1,6
Türkiye Selçuklu Devleti Dönemi Tasavvuf Alimlerinin Hayatı	2	1,6
Berke Han Abbasi Dönemi Türk Tarihi	1	0,8
Saaadet Devri	1	0,8
Selahattin Eyyübi	1	0,8
Toplam	159	100

*Bir kişi birden fazla yanıt vermiştir.

Tarih öğretmenlerinin imkanları olsaydı hangi döneme ait bir film çekmek istediklerine dair soruya verdikleri cevabın sonucunun ele alındığı tablo 4.26 incelendiğinde

ankete katılan 123 öğretmenden yüzde 20,8 oranını teşkil eden 26 öğretmen İslamiyet Öncesi Trük Tarihini, yüzde 15,2 oranla 19 öğretmen Osmanlı Dönemini, yüzde 13,8 oranla 17 öğretmen Milli Mücadele Dönemini, yüzde 5,6 oranla 7 öğretmen ilkçağ ve eskiçağ dönemlerini, yüzde 5,6 oranla 7 öğretmen özellikle Fatih Sultan Mehmet dönemi hakkında, yüzde 5,6 oranla 7 öğretmen Cumhuriyet dönemini anlatmak istediklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerden yüzde 4,8 oranla 6 öğretmen özellikle Yavuz Sultan Selim dönemini, yüzde 4,8 oranla 6 öğretmen 20.ve 21. yüzyılı kapsayan bir filmi, yüzde 4 oranla 5 öğretmen Ortaçağ dönemini, yüzde 3,2 oranla 4 öğretmen Büyük Selçuklu dönemine dair, yüzde 3,2 oranla 4 öğretmen Atatürk dönemini, yüzde 1,6 oranla 2 öğretmen birinci ve ikinci dünya savaşları hakkında film çekmek istediklerini ifade etmişlerdir. öğretmenlerden yüzde 0,2 oranı teşkil eden 1 kişi berke han Abbasi dönemini, yüzde 0,2 oranla 1 kişi Türk tarihi ve Alemdar'ın 3. Selimi kurtarmaya gelmesini, Vakayı Hayriye olayını, 1876 darbesi gibi konularında, yüzde 0,2 oranla 1 kişi Türkiye Selçuklu inhitat sürecinde 13. yy son çeyreğindeki Anadolu'nun yapısını, yüzde 0,2 oranla 1 kişi bilim tarihi üzerinden bilim kurgu zamansal bütünlük içinde bir seriyi, yüzde 0,2 oranla 1 kişi Lale Devri'ni ayrıca Türkiye Selçuklu Devleti dönemi Tasavvuf alimlerinin hayat hikayeleri, sonrasında Sultan Abdülaziz dönemini ve Gazi Mustafa Kemal döneminin kamuoyunda yarattığı milli ekonomi hamlelerini anlatmayı, yüzde 0,2 oranla 1 kişi Türk tarihi ile alakalı olarak Avrupa Hunları ve Roma ilişkileri ile ilgili film çekmek istediklerini ifade ederken yüzde 4,8 oranı teşkil eden 6 öğretmen bu soruya herhangi bir yanıt vermemişlerdir.

4.2. Tarihi Filmler ve Gerçeklik Hakkında Öğrenci Yanıtları

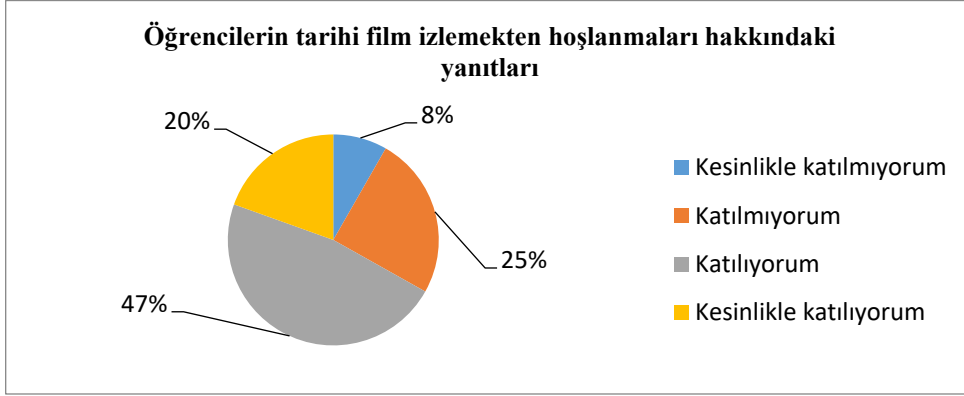
Çalışmanın ikinci katılımcı grubu olan lise 10. ve 11. Sınıf öğrencilerine yönelik hazırlanan anketin sorularına yönelik yanıtları değerlendirilmiştir.

4.2.1. “Tarihi Film İzlemekten Hoşlanırım” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları

Tablo 4.27. Öğrencilerin Tarihi Film İzlemekten Hoşlanmaları Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	28	8,3
Katılmıyorum	84	24,9
Katılıyorum	160	47,3
Kesinlikle katılıyorum	66	19,5
Toplam	338	100

Grafik 4.22. Öğrencilerin Tarihi Film İzlemekten Hoşlanmaları Hakkındaki Soruya Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

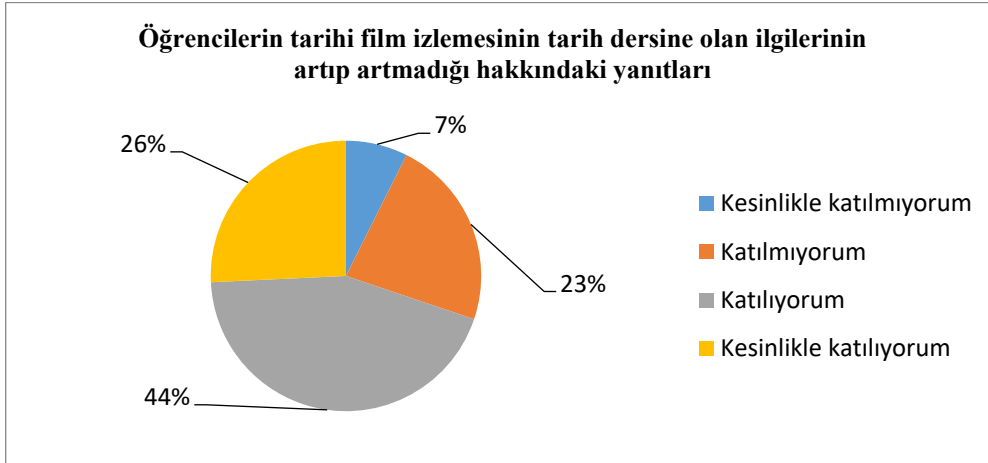
Lise öğrencilerinin tarihi film izlemekten hoşlanmalarına dair soruya verdikleri cevabın sonucunun değerlendirildiği tablo 4.27 ve Grafik 4.22. incelendiğinde ankete katılan 338 öğrenciden yüzde 8,3 orana karşılık gelen 28 öğrenci tarihi film izlemekten hoşlanmalarına kesinlikle katılmadığını, yüzde 24,9 orana karşılık gelen 84 öğrenci bu görüşe katılmadıklarını, yüzde 47,3 orana karşılık gelen 160 öğrenci tarihi film izlemekten hoşlanmalarına katıldığını ve yüzde 19,5 oranla 66 öğrenci bu görüşe kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. Bu durum ankete katılan lise 10. ve 11. Sınıf öğrencilerinin yüzde 66,8 gibi bir orana karşılık gelen 226 kişi gibi büyük bir çoğunluğun tarihi film izlemekten hoşlandıklarını göstermektedir.

4.2.2. “Tarihi Film İzlenmesinin Tarih Dersine Karşı İlgimi Artırır” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları

Tablo 4.28. Öğrencilerin Tarihi Film İzlenmesinin Tarih Dersine Olan İlgilerinin Artıp Artmadığı Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	25	7,4
Katılmıyorum	77	22,8
Katılıyorum	149	44,1
Kesinlikle katılıyorum	87	25,7
Toplam	338	100

Grafik 4.23. Öğrencilerin Tarihi Film İzlemesinin Tarih Dersine Olan İlgilerinin Artıp Artmadığı Hakkındaki Soruya Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

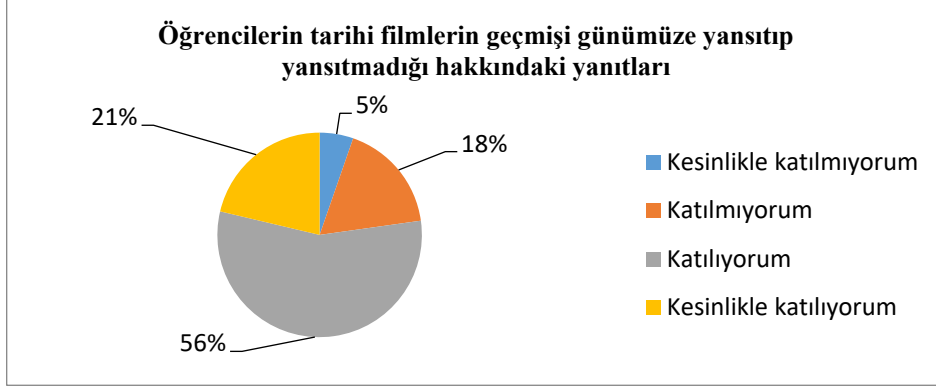
Lise öğrencilerinin öğrencilerin tarihi film izlenmesinin tarih dersine olan ilgisinin artırır ifadesine verdikleri cevabın sonucunun ele alındığı tablo 4.28 ve Grafik 4.23. incelendiğinde ankete katılan öğrencilerden yüzde 7,4 oranla 25 öğrenci tarihi film izlemelerinin tarih dersine olan ilgisine kesinlikle katılmadığını, yüzde 22,8 oranla 77 öğrenci bu görüşe katılmadığını, yüzde 44,1 orana karşılık gelen 149 öğrenci tarihi film izlemelerinin tarih dersine ilgilerine katıldığını ve yüzde 25,7 oranla 87 öğrenci bu görüşe kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. Bu durum ankete katılan öğrencilerden yüzde 69,8 gibi bir orana karşılık gelen 236 öğrencinin değerlendirmesiyle tarihi filmler tarih dersine karşı ilgiyi artırdığı görülmektedir.

4.2.3. “Tarihi Filmler Geçmiş Günümüze Yansıtır” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları

Tablo 4.29. Öğrencilerin Tarihi Filmlerin Geçmiş Günümüze Yansıtıp Yansıtmadığı Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	18	5,3
Katılmıyorum	59	17,3
Katılıyorum	189	55,9
Kesinlikle katılıyorum	72	21,3
Toplam	338	100

Grafik 4.24. Öğrencilerin Tarihi Filmlerin Geçmiş Günümüze Yansıtması Hakkındaki Soruya Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

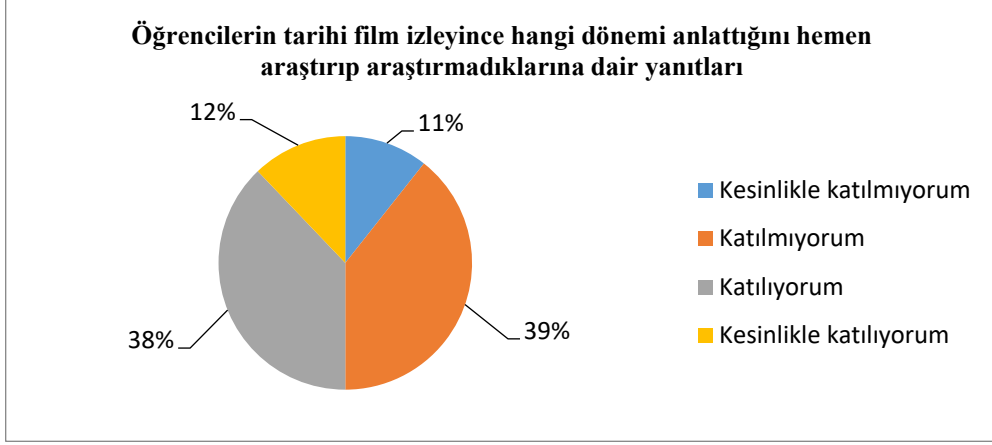
Lise öğrencilerinin tarihi filmlerin geçmişi günümüze yansıtıp yansıtması hakkındaki soruya verdikleri cevabın sonucunun değerlendirildiği tablo 4.29. ve Grafik 4.24. ele alındığında ankete katılan öğrencilerden yüzde 5,3 orana karşılık gelen 18 öğrenci tarihi filmlerin geçmişi günümüze yansıtmasına kesinlikle katılmadığını, yüzde 17,3 oranla 59 öğrenci bu görüşe katılmadığını, yüzde 55,9 orana karşılık gelen 189 öğrenci tarihi filmlerin geçmişi günümüze yansıtmasına katıldığını ve yüzde 2,3 oranı oluşturan 72 öğrenci bu görüşe kesinlikle katıldığını beyan etmiştir. Bu durum ankete katılan 338 öğrenciden yüzde 77,2 gibi bir orana karşılık gelen 261 öğrenci tarihi filmlerin geçmişi günümüze yansıttığına inandıklarını göstermektedir.

4.2.4. “Tarihi Film İzleyince Hangi Dönemi Anlattığını Hemen Araştırırım” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları

Tablo 4.30. Öğrencilerin Tarihi Film İzleyince Hangi Dönemi Anlattığını Hemen Araştırıp Araştırmadıklarına Dair Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	36	10,7
Katılmıyorum	133	39,3
Katılıyorum	128	37,9
Kesinlikle katılıyorum	41	12,1
Toplam	338	100

Grafik 4.25. Öğrencilerin Tarihi Film İzleyince Hangi Dönemi Anlattığını Araştırmaları Hakkındaki Soruya Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

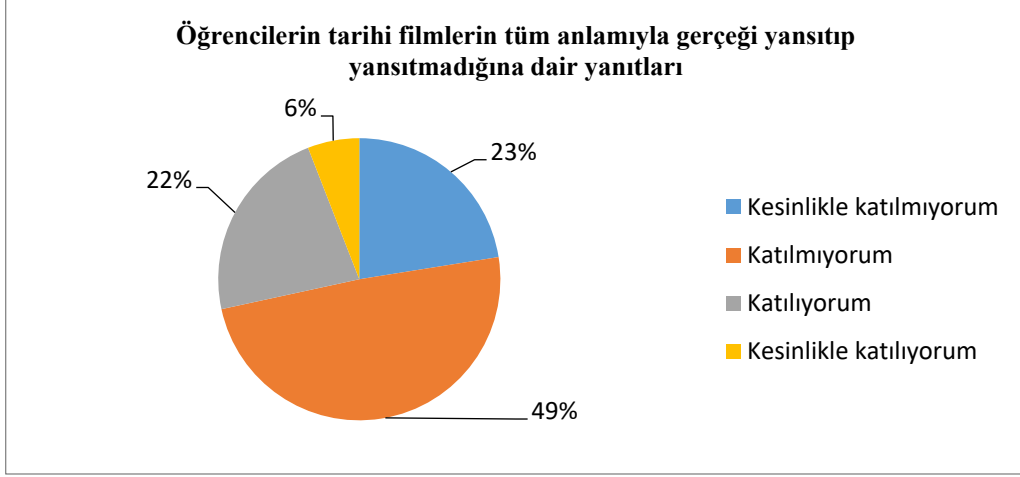
Lise öğrencilerinin tarihi film izlediklerinde hangi dönemi anlattığını araştırmalarına dair soruya verdikleri cevabın sonucunun ele alındığı tablo 4.30. ve Grafik 4.25. incelendiğinde ankete katılan toplam 338 öğrenciden yüzde 10,7 orana karşılık gelen 36 öğrenci bu görüşe kesinlikle katılmadığını, yüzde 39,3 orana karşılık gelen 133 öğrenci bu duruma katılmadığını, yüzde 37,9 orana karşılık gelen 128 öğrenci bu görüşe katıldığını ve yüzde 12,1 orana karşılık gelen 41 öğrenci tarihi film izlediklerinde hangi dönemi anlattığını araştırmalarına kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. Bu durum ankete katılan öğrencilerin ortak görüşlerine göre yüzde 50 orana karşılık gelen 169 öğrenci tarihi film izlediklerinde herhangi bir araştırma yapmadığını ve yüzde 50 orana karşılık gelen 169 öğrenci ise tarihi film izlediklerinde araştırma yaptıklarını göstermektedir.

4.2.5. “Tarihi Filmler Tüm Anlamıyla Gerçeği Yansıtır” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları

Tablo 4.31. Öğrencilerin Tarihi Filmlerin Tüm Anlamıyla Gerçeği Yansıtır Yansıtmadığına Dair Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	76	22,5
Katılmıyorum	166	49,1
Katılıyorum	76	22,5
Kesinlikle katılıyorum	20	5,9
Toplam	338	100

Grafik 4.26. Öğrencilerin Tarihi Filmlerin Tüm Anlamıyla Gerçeği Yansıtmaması Hakkındaki Soruya Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

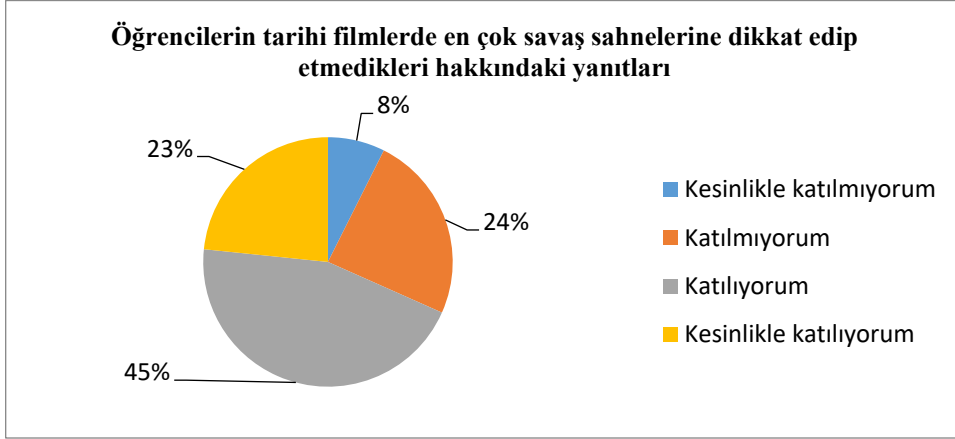
Lise öğrencilerinin tarihi filmlerin tüm anlamıyla gerçeği yansıtmayı yansıtmaması hakkındaki soruya verdikleri cevabın sonucunun ele alındığı tablo 4.31. ve Grafik 4.26. incelendiğinde ankete katılan öğrencilerden yüzde 22,5 oranı oluşturan 76 öğrenci tarihi filmlerin tüm anlamıyla gerçeği yansıtmamasına kesinlikle katılmadığını, yüzde 49,1 oranı oluşturan 166 öğrenci bu görüşe katılmadığını, yüzde 22,5 orana karşılık gelen 76 öğrenci tarihi filmleri tüm anlamıyla gerçeği yansıtmamasına katıldığını ve yüzde 5,9 oranla 20 öğrenci bu görüşe kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. Tabloya göre ankete katılan yüzde 71,6 gibi bir oranı oluşturan 242 öğrenci tarihi filmlerin tüm anlamıyla tarihi gerçekliği yansıtmadığına inandıklarını göstermektedir.

4.2.6. “Tarihi Filmlerde En Çok Savaş Sahneleri Dikkatimi Çeker” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları

Tablo 4.32. Öğrencilerin Tarihi Filmlerde En Çok Savaş Sahnelerine Dikkat Edip Etmedikleri Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	25	7,4
Katılmıyorum	82	24,3
Katılıyorum	152	45
Kesinlikle katılıyorum	79	23,4
Toplam	338	100

Grafik 4.27. Öğrencilerin Tarihi Filmlerde En Çok Savaş Sahnelerinin Dikkatlerini Çekmesine Dair Soruya Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

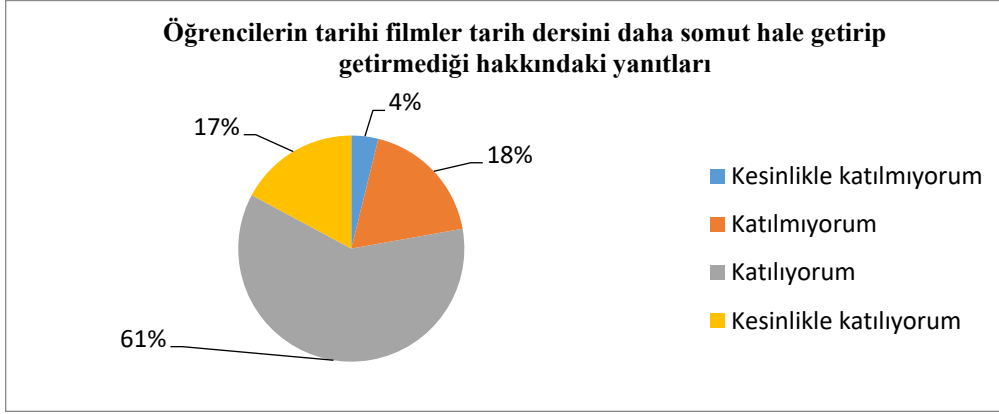
Lise öğrencilerinin tarihi filmlerde en çok dikkatini çeken savaş sahnelerinin olup olmamasına dair soruya verdikleri cevabın sonucunun nitelendirildiği tablo 4.32. ve Grafik 4.27. ele alındığında ankete katılan 338 öğrenciden yüzde 7,4 oranla 25 öğrenci tarihi filmlerde savaş sahnelerine dikkat etmelerine kesinlikle katılmadığını, yüzde 24,3 orana karşılık gelen 82 öğrenci bu görüşe katılmadığını, yüzde 45 oranı oluşturan 152 öğrenci tarihi filmlerde en çok dikkatini savaş sahnelerinin çekmesine katıldığını ve yüzde 23,4 oranla 79 öğrenci bu görüşe kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. Bu durum ankete katılan öğrencilerden yüzde 68,4 gibi bir orana karşılık gelen 231 öğrencinin çoğunluğuyla tarihi filmlerde en çok dikkat edilen sahnelerin savaş sahnesi olduğunu göstermektedir.

4.2.7. “Tarihi Filmler Tarih Dersini Daha Somut Hale Getirir” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları

Tablo 4.33. Öğrencilerin Tarihi Filmler Tarih Dersini Daha Somut Hale Getirip Getirmediği Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	13	3,8
Katılmıyorum	62	18,3
Katılıyorum	205	60,7
Kesinlikle katılıyorum	58	17,2
Toplam	338	100

Grafik 4.28. Öğrencilerin Tarihi Filmler Tarih Dersini Daha Somut Hale Getirmesine Dair Soruya Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

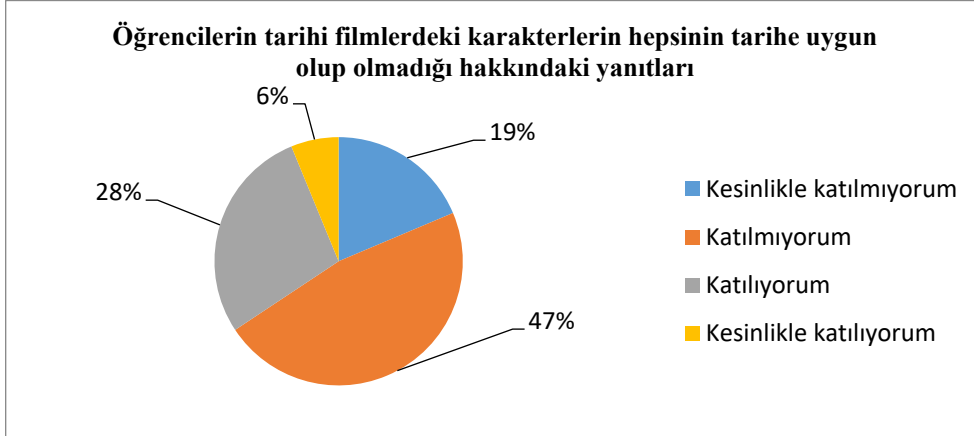
Lise öğrencilerinin tarih dersinin daha somut hale getirir ifadesine verdikleri cevabın sonucunun değerlendirildiği tablo 4.33. ve Grafik 4.28. incelendiğinde ankete katılan 338 öğrenciden yüzde 3,8 oranla 13 öğrenci tarihi filmlerin tarih dersini somut hale getirmesine kesinlikle katılmadığını, yüzde 18,3 oranla 62 öğrenci bu görüşe katılmadığını, yüzde 60,7 orana karşılık gelen 205 öğrenci tarihi filmlerin tarih dersini daha somut hale getirmesine katıldığını ve yüzde 17,2 oranı oluşturan 58 öğrenci ise bu görüşe kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. Bu durum ankete katılan öğrencilerden yüzde 77,9 gibi bir orana tekabül eden 263 öğrencinin ortak değerlendirmeleriyle tarihi filmlerin tarih dersini daha somut hale getirdiğini göstermektedir.

4.2.8. “Tarihi Filmlerdeki Karakterlerin Hepsi Tarihe Uygundur” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları

Tablo 4.34. Öğrencilerin Tarihi Filmlerdeki Karakterlerin Hepsinin Tarihe Uygun Olup Olmadığı Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	63	18,6
Katılmıyorum	159	47
Katılıyorum	95	28,1
Kesinlikle katılıyorum	21	6,2
Toplam	338	100

Grafik 4.29. Öğrencilerin Tarihi Filmlerdeki Karakterlerin Hepsinin Tarihe Uygun Olup Olmadığı Hakkındaki Soruya Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

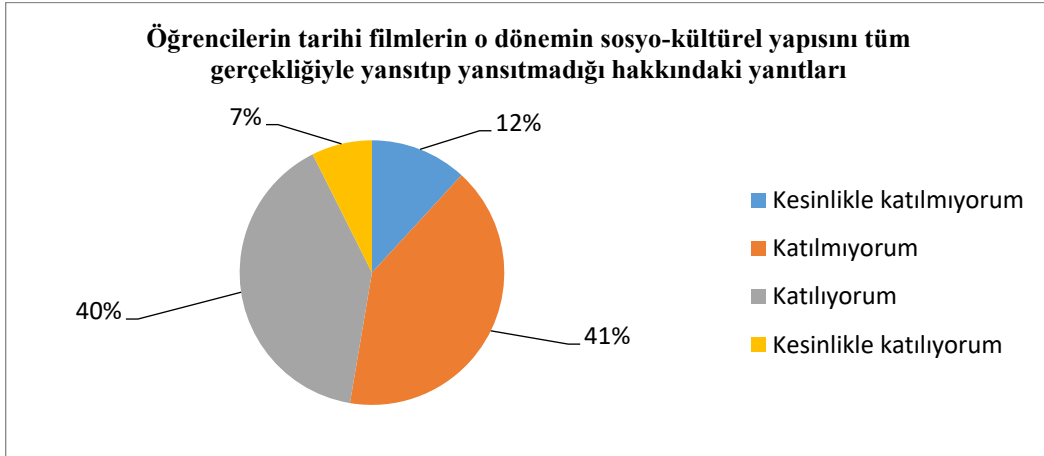
Lise öğrencilerinin tarihi filmlerdeki karakterlerin hepsinin tarihe uygun olup olmadığı hakkındaki soruya verdikleri cevabın sonucunun ele alındığı tablo 4.34. ve Grafik 4.29. incelendiğinde ankete katılan yüzde 18,6 orana karşılık gelen 63 öğrenci tarihi filmlerdeki karakterlerin tarihe uygunluğuna kesinlikle katılmadığını, yüzde 47 oran oluşturan 159 öğrenci bu görüşe katılmadığını, yüzde 28,1 öğrenci tarihi filmlerdeki karakterlerin tarihe uygunluğuna katıldığını ve yüzde 6,2 oranla 21 öğrenci bu görüşe kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. Bu durum ankete katılan öğrencilerden yüzde 65,6 gibi bir oranı oluşturan 222 öğrenci gibi büyük çoğunlukla tarihi filmlerdeki karakterlerin tarihe uygun olmadığını göstermektedir.

4.2.9. “Tarihi Filmlerin O Dönemin Sosyo-Kültürel Yapısını Tüm Gerçekliğiyle Yansıtır” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları

Tablo 4.35. Öğrencilerin Tarihi Filmlerin O Dönemin Sosyo-Kültürel Yapısını Tüm Gerçekliğiyle Yansıtıp Yansıtmadığı Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	40	11,8
Katılmıyorum	138	40,8
Katılıyorum	135	39,9
Kesinlikle katılıyorum	25	7,4
Toplam	338	100

Grafik 4.30. Öğrencilerin Tarihi Filmlerin O Dönemin Sosyo-Kültürel Yapısını Tüm Gerçekliğiyle Yansıtması Hakkındaki Soruya Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

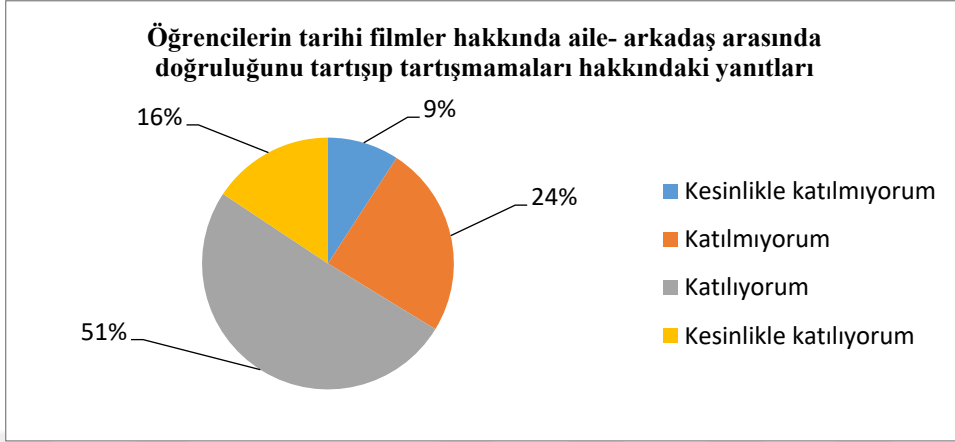
Lise öğrencilerinin tarihi filmlerin o dönemin sosyo-kültürel yapısını tüm gerçekliğiyle yansıtır ifadesine verdikleri cevabın sonucunun değerlendirildiği tablo 4.35. ve Grafik 4.30. incelendiğinde ankete katılan öğrencilerden yüzde 11,8 oranı oluşturan 40 öğrenci tarihi filmlerin o dönemin sosyo-kültürel yapısını tüm gerçekliğiyle yansıtmasına kesinlikle katılmadığını, yüzde 40,8 oranla 138 öğrenci bu görüşe katılmadığını, yüzde 39,9 orana karşılık gelen 135 öğrenci tarihi filmlerin o dönemin sosyo-kültürel yapısını tüm gerçekliğiyle yansıtmasına katıldığını ve yüzde 7,4 oranla 25 öğrenci bu görüşe kesinlikle katıldığını beyan etmiştir. Bu durum tabloya göre ankete katılan öğrencilerin yüzde 52,6 gibi bir orana tekabül eden 178 öğrencinin tarihi filmlerin o dönemin sosyo-kültürel yapısını tüm gerçekliğiyle yansıtmadığını vurguladıklarını göstermektedir.

4.2.10. “Tarihi Filmler Hakkında Aile- Arkadaş Arasında Doğruluğunu Tartışım” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları

Tablo 4.36. Öğrencilerin Tarihi Filmler Hakkında Aile- Arkadaş Arasında Doğruluğunu Tartışıp Tartışmamaları Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	31	9,2
Katılmıyorum	83	24,6
Katılıyorum	171	50,6
Kesinlikle katılıyorum	53	15,7
Toplam	338	100

Grafik 4.31. Öğrencilerin Tarihi Filmler Hakkında Aile- Arkadaş Arasında Doğruluğunu Tartışmalarına Dair Soruya Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

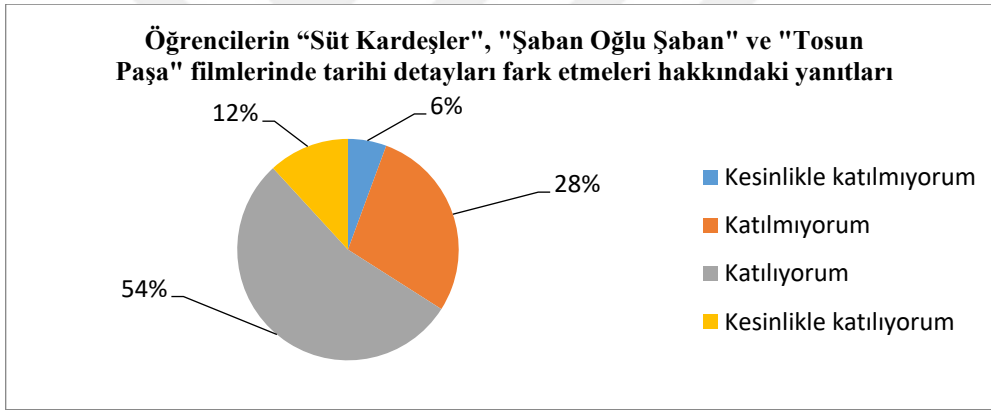
Lise öğrencilerinin tarihi filmler hakkında aile- arkadaş arasında doğruluğunu tartışıp tartışmadıklarına dair soruya verdikleri cevabın sonucunun ele alındığı tablo 4.36. ve Grafik 4.31. incelendiğinde ankete katılan yüzde 9,2 orana karşılık gelen 31 öğrenci tarihi filmler hakkında aile- arkadaş arasında doğruluğunu tartışmalarına kesinlikle katılmadığını, yüzde 24,6 oranla 83 öğrenci bu görüşe katılmadığını, yüzde 50,6 oranı oluşturan 171 öğrenci tarihi filmler hakkında aile- arkadaş arasında doğruluğunu tartışmalarına katıldığını ve yüzde 15,7 orana karşılık gelen 53 öğrenci bu görüşe kesinlikle katıldığını beyan etmiştir. Bu durum ankete katılan öğrencilerden yüzde 66,3 gibi bir orana tekabül eden 224 öğrenci çoğunluğuyla tarihi filmler hakkında aile- arkadaş arasında doğruluğunu tartışıp değerlendirmelerde bulduklarını göstermektedir.

4.2.11. ““Süt Kardeşler”, "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" Filmlerinde Tarihi Detayları Fark Ederim” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları

Tablo 4.37. Öğrencilerin “Süt Kardeşler”, "Şaban Oğlu Şaban" Ve "Tosun Paşa" Filmlerinde Tarihi Detayları Fark Etmeleri Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	19	5,6
Katılmıyorum	96	28,4
Katılıyorum	183	54,1
Kesinlikle katılıyorum	40	11,8
Toplam	338	100

Grafik 4.32. Öğrencilerin “Süt Kardeşler”, "Şaban Oğlu Şaban" Ve "Tosun Paşa" Filmlerinde Tarihi Detayları Fark Etmeleri Hakkındaki Soruya Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

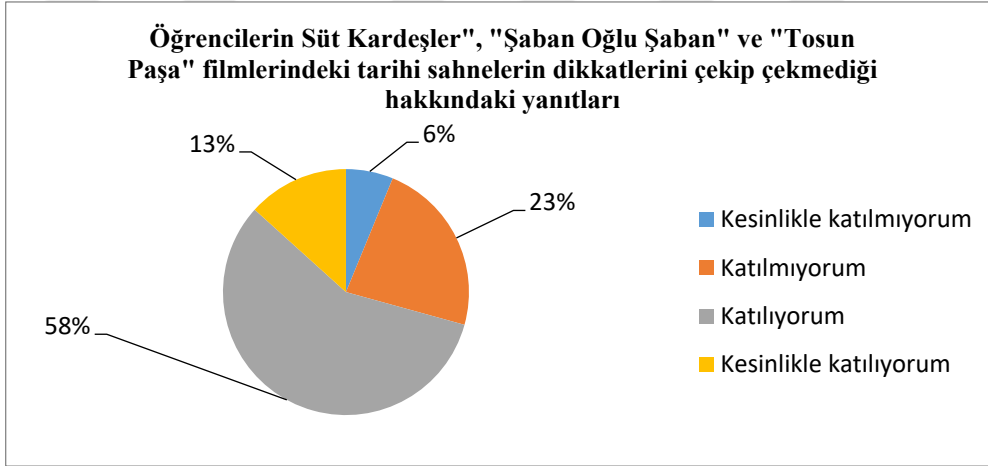
Lise öğrencilerinin “Süt Kardeşler”, "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerinde tarihi detayları fark etmelerine dair soruya verdikleri cevabın sonucunun ele alındığı tablo 4.37. ve Grafik 4.32. incelendiğinde ankete katılan 338 öğrenciden yüzde 5,6 oranı oluşturan 19 öğrenci bu görüşe kesinlikle katılmadığını, yüzde 28,4 orana karşılık gelen 96 öğrenci bu görüşe katılmadığını, yüzde 54,1 oranı oluşturan 183 öğrenci bu görüşe katıldığını ve yüzde 11,8 oranla 40 öğrenci “Süt Kardeşler”, "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerinde tarihi detaylara dikkat etmelerine kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. Bu durum tabloya göre ankete katılan öğrencilerin yüzde 65,9 gibi bir orana tekabül eden 223 öğrenci görüşünün çoğunluğuyla “Süt Kardeşler”, "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerinde tarihi detayların varlığına dikkat ettiklerini göstermektedir.

4.2.12. “Süt Kardeşler”, “Şaban Oğlu Şaban” ve “Tosun Paşa” Filmlerindeki Tarihi Sahneler Dikkatimi Çeker” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları

Tablo 4.38. Öğrencilerin Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" Ve "Tosun Paşa" Filmlerindeki Tarihi Sahnelerin Dikkatlerini Çekip Çekmediği Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	21	6,2
Katılmıyorum	78	23,1
Katılıyorum	194	57,4
Kesinlikle katılıyorum	45	13,3
Toplam	338	100

Grafik 4.33. Öğrencilerin “Süt Kardeşler”, “Şaban Oğlu Şaban” Ve “Tosun Paşa” Filmlerindeki Tarihi Sahnelerin Dikkatlerini Çekmesi Hakkındaki Soruya Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

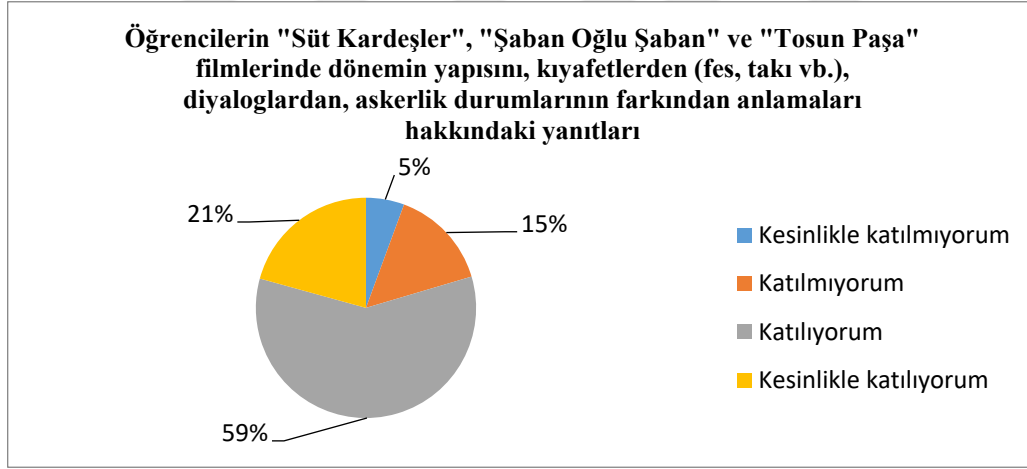
Lise öğrencilerinin “Süt Kardeşler”, “Şaban Oğlu Şaban” ve “Tosun Paşa” filmlerindeki tarihi sahnelerin dikkatlerini çekip çekmediğine dair soruya verdikleri cevabın sonucunun ele alındığı tablo 4.38. ve Grafik 4.33. incelendiğinde ankete katılan öğrencilerin yüzde 6,2 oranla 21 öğrenci bu görüşe kesinlikle katılmadığını, yüzde 23,1 oranla 78 öğrenci bu görüşe katılmadığını, yüzde 57,4 oranı oluşturan 194 öğrenci bu görüşe katıldığını ve yüzde 13,3 oranı oluşturan 45 öğrenci bu görüşe kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. bu durum ankete katılan 338 öğrenciden yüzde 70,7 gibi bir oranı oluşturan 239 öğrenci görüşünün çoğunluğuyla Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerini sadece güldürü niteliği ile izlemediklerini içerdiği sahnelerin tarihsel boyutuna da dikkat ettiklerini göstermektedir.

4.2.13. “"Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" Filmlerinde Dönemin Yapısını, Kıyafetlerden (Fes, Takı vb.), Diyaloglardan, Askerlik Durumlarının Farkından Anlarım” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları

Tablo 4.39. Öğrencilerin "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" Ve "Tosun Paşa" Filmlerinde Dönemin Yapısını, Kıyafetlerden (Fes, Takı Vb.), Diyaloglardan, Askerlik Durumlarının Farkından Anlamaları Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Kesinlikle katılmıyorum	19	5,6
Katılmıyorum	50	14,8
Katılıyorum	199	58,9
Kesinlikle katılıyorum	70	20,7
Toplam	338	100

Grafik 4.34. Öğrencilerin “Süt Kardeşler”, “Şaban Oğlu Şaban” Ve “Tosun Paşa” Filmlerindeki Dönemin Yapısını, Kıyafetlerden (Fes, Takı Vb.), Diyaloglardan, Askerlik Durumlarının Farkından Anlamaları Hakkındaki Soruya Yönelik Verdikleri Cevapların Dağılımı

Lise öğrencilerinin "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerinde dönemin yapısını, kıyafetlerden (fes, takı vb.), diyaloglardan, askerlik durumlarının farkından dönemi anlamalarına dair soruya verdikleri cevabın sonucunun ele alındığı tablo 4.39. ve Grafik 4.34. incelendiğinde ankete katılan öğrencilerden yüzde 5,6 oranla 19 öğrenci bu görüşe kesinlikle katılmadığını, yüzde 14,8 oranla 50 öğrenci bu görüşe katılmadığını, yüzde 58,9 oranı oluşturan 199 öğrenci "Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerinde dönemin yapısını, kıyafetlerden (fes, takı vb.), diyaloglardan, askerlik durumlarını

fark etmelerine katıldığını ve yüzde 20,7 orana karşılık gelen 70 öğrenci bu görüşe kesinlikle katıldığını ifade etmiştir. Bu durum ankete katılan öğrencilerden yüzde 79,6 gibi bir oranı teşkil eden 269 öğrenci görüşünün çoğunluğuyla “Süt Kardeşler”, "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerinde kıyafetlerden (fes, takı vb.), konuşmalara ve askeri düzene bakarak öğrencilerin filmlerin çekildiği dönemi fark ettiklerini göstermektedir.

4.2.14. “Son Dönemde En Beğendiğiniz Tarihi Film?” İfadesine Yönelik Öğrenci

Yanıtları

Tablo 4.40. Öğrencilerin Son Dönemde En Beğendikleri Tarihi Filmler Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Ayla	196	58
Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu	60	17,8
Direnış Karatay	33	9,8
Türk İşı Dondurma	21	6,2
Çiçero	7	2,1
Son Umut	5	1,5
Deliler Fatih’in Fermanı	2	0,6
Fetih 1453	2	0,6
Kuruluş Osman	2	0,6
Yok	1	0,3
Türkler Geliyor	1	0,3
Çanakkale Geçilmez	1	0,3
İzlemiyorum.	1	0,3
Hiçbiri	1	0,3
Bir Zamanlar Kıbrıs	1	0,3
Uyanış Büyük Selçuklu	1	0,3
King Arthur	1	0,3
Hayat Güzeldir (La Vita e Bella)	1	0,3
Süt Kardeşler	1	0,3
Toplam	338	100

Lise öğrencilerinin son dönemde en beğendikleri tarihi filmler sorusuna verdikleri cevabın sonucunun gösterildiği tablo 4.40. incelendiğinde ankete katılan öğrencilerden yüzde 58 oranı oluşturan 196 öğrenci en çok Ayla filmini beğendiğini, yüzde 17,8 oranı oluşturan 60 öğrenci Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu filmini beğendiğini, yüzde 9,8 oranı oluşturan 33

öğrenci Direniş Karatay filmini beğendiğini, yüzde 6,2 oranı oluşturan 21 öğrenci Türk İşi Dondurma filmini beğendiğini, yüzde 2,1 oranla 7 öğrenci Çiçero filmini beğendiğini ifade etmiştir. Ankete katılan çoğunluk içinde yüzde 5,1 gibi bir orana karşılık gelen 17 öğrenci Son Umut, Deliler Fatih'in Fermanı, Fetih 1453, Türkler Geliyor, Çanakkale Geçilmez, Bir Zamanlar Kıbrıs, Uyanış Büyük Selçuklu, Kuruluş Osman, King Arthur, Hayat Güzeldir (La Vita e Bella), Süt Kardeşler gibi yapımları beğendiklerini belirtmiştir. Yüzde 0,9 orana karşılık gelen 3 öğrenci ise izlemediğini ve beğenmediğini ifade etmiştir.

4.2.15. “Günümüzde Çekilen Filmler Arasında En Gerçeğe Yakın Tarihi Film?” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları

Tablo 4.41. Öğrencilerin Günümüzde Çekilen Filmler Arasında En Gerçeğe Yakın Tarihi Filmler Hakkındaki Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Ayla	169	50
Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu	91	26,9
Direniş Karatay	47	13,9
Türk İşi Dondurma	10	3
Çiçero	7	2,1
Son Umut	5	1,5
Yok	5	1,5
Uyanış Büyük Selçuklu	2	0,6
Çanakkale Geçilmez	1	0,3
Diriliş Ertuğrul	1	0,3
Toplam	338	100

Lise öğrencilerinin günümüzde çekilen filmler arasında en gerçeğe yakın tarihi filme dair soruya verdikleri cevabın sonucunun ele alındığı tablo 4.41. incelendiğinde ankete katılan öğrencilerden yüzde 50 oranı oluşturan 169 öğrenci Ayla filmini gerçeğe yakın bulduğunu, yüzde 26,9 oranı oluşturan 91 öğrenci Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu filmini gerçekçi bulduğunu, yüzde 13,9 oranı oluşturan 47 öğrenci Direniş Karatay filmini gerçeğe yakın bulduğunu, yüzde 3 oranla 10 öğrenci Türk İşi Dondurma filmini gerçekçi bulduğunu, yüzde 2,1 oranla 7 öğrenci Çiçero filmini gerçekçi bulduğunu, yüzde 1,5 oranla 5 öğrenci Son Umut filmini gerçekçi bulduğunu, yüzde 0,3 oranla 1 öğrenci Çanakkale Geçilmez filmini gerçekçi bulduğunu, yüzde 0,9 oranı oluşturan 3 öğrenci Diriliş Ertuğrul, Uyanış Büyük Selçuklu gibi

dizileri gerçeğe yakın bulduğunu ve yüzde 1,5 oranla 5 öğrenci çekilen tarihi filmleri izlemediğini ayrıca gerçeğe yakın bulmadığını ifade etmiştir.

4.2.16. “Bir Tarihi Filmde Oynama İmkânınız Olsaydı Hangi Karakteri Canlandırmak İsterdiniz?” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları

Tablo 4.42. Öğrencilerin Tarihi Filmde Canlandırmak İstedikleri Karakterlere İlişkin Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Hatun- Valide Sultan	111	32,9
Alp- Savaşçı	106	31,4
Padişah- Sultan	82	24,3
Düşman	29	8,6
İzlemiyorum	7	2,1
Bilim insanı	1	0,3
Ajan	1	0,3
General	1	0,3
Zırhlı gemi kaptanı	1	0,3
Padişaha stratejik açıdan yakın biri	1	0,3
Toplam	340	100

*Bir kişi birden fazla yanıt vermiştir.

Lise öğrencilerinin tarihi filmde canlandırmak istedikleri karakterlere ilişkin verdikleri yanıtların sonucunun ele alındığı tablo 4.42. incelendiğinde ankete katılan öğrencilerden yüzde 32,9 oranı oluşturan 111 öğrenci Hatun-Valide Sultan karakterini canlandırmayı, yüzde 31,4 oranı oluşturan 106 öğrenci Alp-Savaşçı karakterini canlandırmayı, yüzde 24,3 oranı oluşturan 82 öğrenci Padişah- Sultan karakterini canlandırmayı, yüzde 8,6 oranı oluşturan 29 öğrenci Düşman karakterini canlandırmayı, yüzde 2,1 oranla 7 öğrenci hiçbirini canlandırmayı istemediklerini, yüzde 0,3 oranla 1 öğrenci Bilim İnsanı karakteri canlandırmayı, yüzde 0,3 oranla 1 öğrenci Ajan, general, zırhlı gemi kaptanı canlandırmayı, yüzde 0,3 oranla 1 öğrenci Padişaha strateji anlamında herhangi bir yardımcı olabilecek birini canlandırmayı istediğini ifade etmiştir.

4.2.17. “Bir Tarihi Film Çekme İmkânınız Olsaydı Hangi Dönemi Anlatmak İsterdiniz?” İfadesine Yönelik Öğrenci Yanıtları

Tablo 4.43. Öğrencilerin Bir Tarihi Film Çekme İmkânı Olsaydı Hangi Dönemi Anlatmak İstediklerine Dair Yanıtları

Yanıtlar	<i>f</i>	%
Osmanlı Dönemi	164	48,5
Milli Mücadele	36	10,6
İslamiyet Öncesi Türk Tarihi	18	5,3
Selçuklu Dönemi	17	5
Herhangi bir dönemi anlatmak istemezdim	16	4,7
Orta Çağ Avrupası'nı	15	4,4
Birinci Ve İkinci Dünya Savaşı	14	4,1
İstanbul'un Fethi	13	3,8
Eski Çağ	12	3,5
Günümüz tarihini	7	2,07
Atatürk'ün Hayatı ve Yaşadığı Dönem	6	1,7
15 Temmuz	5	1,4
İslam Tarihi	3	0,8
Kore Savaşı	3	0,8
Harzemşahlılar	2	0,5
Karahanlılar	2	0,5
Haçlı Seferleri	1	0,29
Veba Salgını	1	0,29
Bizans / Roma	1	0,29
2020 Korana Virüsü	1	0,29
Bir askerin askerlik anısını	1	0,29
Toplam	338	100

Lise öğrencilerinin bir tarihi film çekme imkanı olsaydı hangi dönemi anlatmak istedikleri hakkındaki soruya verdikleri yanıtlarının sonucunun ele alındığı Tablo 4.43 incelendiğinde yüzde 48,5 oranla 164 öğrenci Osmanlı Tarihi hakkında, yüzde 10,6 oranla 36 öğrenci Milli Mücadele dönemini, yüzde 5,3 oranla 18 öğrenci İslamiyet Öncesi Türk Tarihine dair, yüzde 5 oranla 17 öğrenci Selçuklular Dönemini, yüzde 4,4 oranla 14 öğrenci Ortaçağ Avrupa'sını anlatmak istediklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerden yüzde 1,6 orana tekabül eden 6 kişi Atatürk Dönemini, yüzde 3,5 oranla 12 öğrenci Eskiçağı, yüzde 3,8 oranla 13 öğrenci İstanbul'un Fethi'ni, yüzde 1,4 oranla 5 öğrenci 15 Temmuz olayını, 0,8 oranla 3 öğrenci İslam Tarihi'ni, yüzde 0,8 oranla 3 öğrenci Kore Savaşını, yüzde 0,5 oranla 2 öğrenci

Harzemşahlar'ı, yüzde 0,5 oranla 2 öğrenci Karahanlılar'ı, öğrenciler arasında yüzde 0,2 oranla 1 öğrenci Haçlı Seferi'ni, yüzde 0,2 oranla 1 öğrenci Veba Salgını, yüzde 0,2 oranla 1 öğrenci 2020 Korana Virüsü, yüzde 0,2 oranla 1 öğrenci bir askeri askerlik anısını anlatmak istemiştir. Yüzde 4,7 orana karşılık gelen 16 öğrenci ise herhangi bir dönemi anlatmak istemediklerini ifade etmişlerdir.

BÖLÜM 5

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde tartışma, sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. Tartışma

Tarih öğretimi ve tarihi filmler arasındaki ilişki hakkında pek çok çalışma yapılmıştır. Günümüz sinema sektörünün gelişmesi ve tarih konulu yapımların fazlalığı nedeniyle tarih derslerine yansımaları araştırmalara konu olmaktadır.

Bu çalışmada Tarih öğretmenleri ve lise öğrencilerin tarihi filmler ve gerçeklik hakkındaki ifadelerine başvurulmuştur. Yapılan anket sonuçlarına göre tarihi yapımların derse yansımaları, gerçekliği ve Ertem Eğilmez'in filmleri hakkında yargılara ulaşılmıştır. Tarih öğretmenlerinin derslerinde tarihi filmlere yer verdiğini öğrencilerinde derslerinin filmler aracılığıyla somutlaştığını fakat tarihi yapımların gerçekliği yansıtmadığını kurgusal gerçeklikten beslendiği tespit edilmiştir.

Öztaş (2007), "Tarih Öğretimi ve Filmler: Tarih Öğretiminde Film Kullanılmasının Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi" adlı Doktora çalışmasında lise 11. Sınıf öğrencilerine yönelik deneysel yöntem kullanarak tarihi filmlerle yapılan öğretimin ders başarısına olan etkisini incelenmiştir. Çalışma sonucunda derslerde kullanılan tarihi yapımlar sayesinde öğrencilerin bilgi ve becerilerinin arttığı gözlemlenmiştir.

Bu çalışmada ise tarih öğretmenleri ile lise 10. ve 11. sınıf öğrencilerine yönelik hazırlanan anketin sonuçlarına göre tarihi filmlerin derse olan yansımaları ele alınmıştır. Çalışma, öğrencilerin ders başarısının artıp artmadığına yönelik değil öğrencilerin derse olan ilgisine ve zamanı algılayıp analiz etme becerilerinin üzerinde durulmuştur. Öğretmenlerin tarihi filmleri özenle seçtiği en yakın şekilde öğrenci seviyesine göre seçtikleri ayrıca öğrencilerin de gerçeklik ve kurgusal gerçeklik arasındaki farkı gördükleri ve tarihi gerçekliği araştırdıkları tespit edilmiştir.

Muratalan (2011) yılında "Tarih Öğretmenlerinin Tarihî Filmlerden Yararlanırken Karşılaştıkları Sorunlar" adlı yüksek lisans çalışmasında 40 soruluk bir anketi Sakarya ilinde 127 tarih öğretmenine uygulamıştır. Çalışmasında öğretmenlerin derslerde materyal olarak kullandıkları filmlerle ilgili sorun yaşayıp yaşamadıklarını tespit etmeyi amaçlamıştır. Uyguladığı anket sonucu ulaştığı sonuçlar ışığında öğretmenler, her filme ulaşmanın kolay

olmadığı belli sınırlıkların olduğunu dile getirmişlerdir. Fakat derslerde tarihi filmlerin kullanılması tarih dersini sevdirmede önemli bir araç olduğu hakkında ortak bir görüş beyan etmişlerdir.

Bu çalışma da ise tarihi filmlerin tarih derslerinde materyal olarak kullanıldığında dersi somutlaştırdığını ve sevdirdiğine aynı şekilde ulaşılmıştır. Fakat ders esnasında karşılaşılan zorluklara değinilmemiş olup tarihi filmlerin öğretmen ve öğrencilerin görüşlerine dayanarak gerçeklik algısı ortaya konulmuştur.

Çoban (2011), "Tarih Derslerinde Tarihi Film ve Dizilerin Kullanımına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri" üzerine yaptığı çalışmasında öğretmen ve öğrencilerle mülakat ve anket yöntemi kullanarak 439 öğrenci ile anket, 20 öğrenci ve 13 öğretmenle de mülakat yapılarak veriler elde etmiştir. Çalışmada öğrenciler tarihi yapımların dersi somutlaştırdığını vurgulasa da öğretmenlerin yeterli zaman ve kaynağın olmadığını belirtmişlerdir.

Bu çalışma da ise tarihi filmler kullanmak için yeterli zaman ve kaynak sorgulanmamış ders içi ve ders dışı etkinlik olarak değerlendirilmiştir. Tarihi filmlerin derslerde kullanılması öğrenciler açısından dersin etkin ve verimli geçmesine bu yüzden ders ortamını olumlu etkilediği tespit edilmiştir.

Bozkurt ve Bayındır (2015), "Öğretmen Adaylarının Tarih Eğitiminde Popüler Olan Tarih Yapımları Hakkındaki Görüşleri" adlı çalışmalarında Kütahya Dumlupınar Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 87 Sınıf Öğretmeni, 208 Sosyal Bilgiler Öğretmeni, 41 Tarih Öğretmenine anket yöntemi kullanarak veri elde edilmiştir. Araştırmada popüler tarih dergileri, televizyon programları, filmler, diziler ve belgesellerin kullanımına değinilmiştir. Ayrıca televizyon yapımlarının diğer yapımların önüne geçtiği belirtilmiştir. Tarih derslerinde popüler yapımların kullanılması tarihi bilgilerin kalıcılığını artıracığı ortaya konulmuştur.

Bu çalışma ise tarih öğretmenleri ve lise öğrencilerinin ifadelerine göre tarihi filmlerin derslerde kullanılması öğrencilerin tarih dersine olan ilgileri ve dikkatlerinin artacağı şeklinde belirtilmiştir.

Ocak ve Selimoğlu (2016), "Tarih Öğretiminde Tarih Dizilerinin Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri-Nitel Bir Analiz" adlı çalışmalarını Afyon ilinde Anadolu ve Endüstri Meslek Lisesinde öğrenim gören 14 öğrenci ile informal ortamda görüşme ile veriler

toplanılmıştır. Çalışmanın amacı öncelikle tarih derslerinde tarih konulu dizilerin kullanımına ilişkin öğrencilerin görüşlerini belirlemek olmuştur. Katılımcıların bazılarının görüşlerine göre yapıtlarda tarihi gerçekliğin yansıtılmadığından dolayı derslerde kullanımının mümkün olmayacağını belirtmişlerdir. Dizilerin sadece zaman geçirmek için bir araç olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca öğrencilerin dizi karakterlerinden kaynaklı olarak tarihi unsurlara algılarının değiştiği tespit edilmiştir.

Bu çalışmada ise hem tarih öğretmenleri hem lise öğrencilerinin ortak ifadelerine ulaşmak amaçlanmıştır. Televizyon dizileri direkt olarak araştırmamıza konu olmayıp tarihi filmlerdeki gerçeklik algısı üzerinde durulmuştur. Araştırmaya katılanlar arasında dizileri de tercih eden olmuştur. Öğretmen ve öğrencilerin tarihi filmlerdeki karakterlerden hoşlanıp hoşlanmadıkları değil o karakterlerin ve tarihi dönemin gerçeğine uygun olup olmadığı sorgulanmıştır.

Wagner (2018), “Teachers’ Use of Film in the History Classroom: A Survey of 19 High School Teachers in Norway” adlı makalesinde Norveç’te 19 öğretmenin derslerinde tarihi film kullanmasının öğrenciler üzerindeki etkisini incelemiştir. Filmlerin öğrencilerin üst düzey becerilerini geliştirmesinin yanında tarih kitaplarındaki bilgilere destek olduğu öne sürülmüştür. Araştırmaya göre tarihi filmler öğrencilerin motivasyonunu artırmada yetersiz kalmıştır. Fakat hafızalarında çok yer edinmiştir. Bu açıdan öğretim materyali olarak önemi vurgulanmıştır.

Bu çalışma da ise Türkiye’de çekimi yapılmış olan tarihi filmler hakkında öğretmen ve öğrencilerin ifadeleri yer almıştır. Aynı şekilde öğrencilerde geliştirilen becerilere ulaşılmıştır. Fakat burada tarihi filmler öğrencilerin tarih dersine olan ilgisini artırarak dersi etkin ve verimli hale getirmekte olduğu tespit edilmiştir. Öğretim materyali olarak ders içi ve ders dışı etkinliklerde kullanılabileceği belirtilmiştir.

Okumuş (2020), “Tarih Derslerinde Tarihsel Film Uygulaması Hakkında Öğrenci Düşünceleri” adlı araştırmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanmış olup 71 üniversite öğrencilerinin katılımı ile veriler elde etmiştir. Araştırma kapsamında film izleme uygulaması yapılmış olup öğrencilerden tarih derslerinde tarihi film kullanımına yönelik düşünceleri alınmıştır. Katılımcılar tarihi filmler ile konunun daha iyi anlaşıldığını, milli bilinç oluşturduğunu ve tarih bilincini artırması, motivasyon sağlayıp derse ilgiyi artırması bakımından derslerde kullanılmasını gerektiğini belirtmişlerdir.

Bu çalışmada ise tarihi filmlerde siyasi-ideolojik vurguların yapıldığını aynı zamanda milli bilinç oluşturup topluma yön verdiğini tarih öğretmenleri belirtmiştir. Öğrenciler tarihi filmler ile dersin somut hale geldiğini ve derse olan ilgilerinin arttığını ifade etmişlerdir. Aynı zamanda güldürü niteliğindeki Ertem Eğilmez filmlerindeki tarihi detayların varlığını değerlendirmişlerdir. Günümüzde giderek artan tarih konulu yapımların farkındalığı ile öğretmen ve öğrencilerde gerçeklik algısı tespit edilmiştir.

5.2. Sonuç

Günümüzün en etkili iletişim aracı olan görsel medya aynı zamanda eğitim ve öğretim süreçlerini etkilemektedir. Son yıllarda popüler olan tarihi filmler seyirciyi ekranlara bağlamıştır. Yoğun bir ilgiyle izlenen tarihsel konulu yapımlar dolayısıyla tarih öğretimini de etkisi içine almaktadır. Tarih öğretiminde araç olarak kullanılan tarihi filmler öğretimi etkin ve verimli kılmak adına görsel medyadan yararlanan tarih öğretmenleri de öğrencilerin derse dikkatlerini canlı tutmayı hedeflemiştir. Öğrenciler ise tarihi filmler aracılığıyla olayları daha iyi kavramakta, öğretmenlerine konu ile ilgili sorular yöneltmekte ve eleştirel becerilerin gelişmesinin faydalarını almaktadır.

Yapılan bu çalışma kapsamında tarihi filmlerin gerçekliği sorgulanmakla beraber tarih öğretmenleri ve lise öğrencilerinin ifadelerine yer verilmiştir. Bu konuda sadece günümüz tarihi yapımlar ele alınmamıştır. Bununla beraber tarihi film kategorisinde değerlendirilmeyen ancak içeriğinde tarihi detaylar barındıran 1976-1977 yıllarında çekilen Ertem Eğilmez filmlerinden olan Süt Kardeşler, Tosun Paşa ve Şaban Oğlu Şaban filmleri de inceleme kapsamına alınmıştır. Görünürde güldürü niteliğinde olsa da tarihsel bir alt yapı içermektedir. Bu bağlamda tarih öğretmenleri ve öğrencilere anket soruları yöneltilmiş ve verdikleri ifadeler değerlendirmeye alınmıştır.

Çalışmaya katılan tarih öğretmenleri derslerinde kullanacağı tarihi filmleri öğrencilerin seviyesine uygun olan tarihi filmleri saptayıp bunu ders içi ve ders dışı etkinliklerle dersi çekici hale getirmekte araç olarak kullanıp dersi etkin ve verimli sürdürmeyi amaçlamışlardır. Lise 10. ve 11. sınıf öğrencileri ise tarih öğretmenlerinin kullanmayı amaçladığı bu materyali destekler nitelikte tarihi filmleri izlemekten hoşlandıklarını ve tarih dersine karşı ilgilerinin arttığını dile getirmiştir.

Tarihi filmler ve gerçekliğe dair yansıtılan sorular karşısında tarih öğretmenleri tarihi filmlerin gerçeği yansıtmadığını belirtirken içeriklerine göre siyasi ve ideolojik vurguların

yapıldığını, kullanılan mekanların tam anlamıyla tarihsel yapıyı canlandırmadığı fakat çekilen tarihi dönemin siyasi-ekonomik ve sosyo-kültürel yapısının yansıtıldığını ifade etmişlerdir. Lise öğrencileri tarihi filmlerin gerçekliği konusunda tarihi yapımların gerçeklik barındırmadığını, çekilen tarihi dönemin sosyo-kültürel yapısının tüm gerçekliğiyle yansıtılmadığını ve filmlerdeki karakterlerin tarihe uygun olmadığı hakkında yanıtlar vermişlerdir. Tarih öğretmenleri ve lise öğrencileri tarihi yapımların kurgusal bir gerçekliğe dayanıp kurgusal bir senaryo üzerinde hareket edildiğinin farkındadırlar. Tarihi filmlerin gerçekliğini artırmak adına yapılan tüm dekor, sahne, kıyafetler ve kurulan platolar tam anlamıyla gerçeklik sunamamaktadır. Yapım ekipleri ne kadar büyük sermaye ayırsalar da bu konuda çok başarılı olamamaktadırlar. Çünkü farklı tarihi filmler için aynı tarz platolar, dekorlar, kıyafetler ve üç boyutlu sahneler kullanılması tarihi gerçekliği zedelemektedir.

Tarih öğretmenleri tarihi filmlere derslerinde yer vermişlerdir. Buna karşılık orta öğretim öğrencileri de tarihi filmlerdeki savaş sahnelerinin dikkatlerini çektiğini ve böylelikle tarihi filmlerin tarih dersini daha somut hale getirdiğini belirtmişlerdir. Görsel medyada tarih dersinde etkisini bu açıdan hissettirmektedir.

Tarih öğretmenleri tarihi filmleri tarihçi bakış açısıyla incelediklerini ve bu yapımların milli duygularımıza hitap ederek izleyicide bıraktığı etki sayesinde topluma yön verdiğini ifade etmişlerdir.

Tarih öğretmenleri tarihi filmler hakkında öğrencilerinin sorular sorduğunu böylelikle öğrencilerde tarihe karşı duyarlılığın arttığını ve tarihi filmlerin öğrencilerde tarih bilincini geliştirmede araç olduğunu vurgulamışlardır. Lise öğrencileri tarihi filmler hakkında aile-arkadaş ve sosyal çevrelerinde filmlerin doğruluğunu tartışabilecek boyuta gelmeleri öğretmenlerin ifadelerine göre de öğrencilerin derse karşı duyarlılıklarının artırdığını kanıtlar niteliktedir.

Tarihi filmlerin gerçekliği yansıtma konusunda aktarmaya çalışılan dönemin gerçekliğini araştıran veya araştırmayan Lise öğrencilerinin düştüğü ikilem sonucunda tarihi filmlerin geçmişi günümüze yansıttığını ifade ederken izledikleri herhangi bir tarihi filmin hangi dönemi anlattığı hakkında araştırma yapmaya yönelip yönelmediklerine dair ortak bir yargıya ulaşılamamıştır. İzlenen filmin hangi dönemi yansıttığı ile ilgilenmeyen ve sadece filme odaklanan öğrencilerin yanında meraklanıp tarihi dönemini araştıran öğrencilerde bulunmaktadır.

Günümüz popüler yapımlarının yanı sıra tarihi film niteliğinde olmayan fakat tarihi detaylar barındıran Ertem Eğilmez filmlerinden Süt Kardeşler, Tosun Paşa ve Şaban Oğlu Şaban filmleri hakkında tarih öğretmenleri bu filmlerdeki tarihi detayların dikkatlerini çektiğini ancak tarihi detayların etkileyici olmadığını güldürü unsurunun ağır bastığını belirtmişlerdir. Tarih öğretmenleri Süt Kardeşler, Tosun Paşa ve Şaban Oğlu Şaban filmlerinde kullanılan tüm dekor, kıyafetler, takılar bire bir çekilen dönemi yansıtmadığını ve bu filmlerdeki karakterlerin tarihten esinlenerek uyarlandığını düşünmemektedirler. Lise öğrencileri Süt Kardeşler, Tosun Paşa ve Şaban Oğlu Şaban filmlerindeki tarihi detaylara dikkat ettiklerini ve tarihi sahnelerin farkında olduklarını ifade etmişlerdir. Öğrenciler özellikle bu filmlerde kullanılan kıyafetlerin, askerlik durumlarının ve karşılıklı diyalogların dönemin yapısını yansıttığını belirtmişlerdir. Bu durumda tarih öğretmenleri Süt Kardeşler, Tosun Paşa ve Şaban Oğlu Şaban filmlerini tarihi detayların olduğunu ifade etseler de kullanılan kıyafet ve dekorların, karakterlerin tarihsel gerçekliği olmadığını savunmuşlardır. Öğrenciler ise tarih öğretmenlerine karşılık Süt Kardeşler, Tosun Paşa ve Şaban Oğlu Şaban filmlerinin tarihsel bir alt yapıya dayandığını içeriklerinden anlaşılacağını belirtmişlerdir. Bu filmler doğal olarak tarihi film kategorisinde yer almadığı için değerlendirmeyi tarihsel yapamayız fakat günümüzde de bu tarz güldürü niteliğinde olup tarihsel detayların kullanıldığı birçok yapım vardır. Tarihi detayları görmezden gelip sadece güldürü açısından bakarsak eksik ve yanlış yönlendirmeler olabilmektedir.

Tarih öğretmenleri günümüzde çekilmiş olan Ayla filmini çok beğendiklerini, gerçeklik açısından en yakın film olduğunu ve derslerinde de önerdiklerini belirtirken en çok eleştirdikleri film ise Türk İşi Dondurma filmi olmuştur. Lise öğrencilerinin en beğendikleri film Ayla filmi ve en gerçeğe yakın film yine Ayla filmini ifade etmişlerdir. Tarih öğretmenleri ve öğrencilerin ortak görüşüne dayanarak günümüzün en beğenilen ve gerçeğe yakın olan filmi 2017 yapımı olan Ayla filmidir. Beğenilen diğer ortak filmler arasında Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu, Direniş Karatay, Çiçero, Fetih 1453 gibi yapımlar olmuştur. Bunun yanı sıra günümüzde çekimi devam eden Kuruluş Osman, Alparslan: Büyük Selçuklu gibi televizyon dizileri de beğenilen yapımlar arasında kendilerini göstermektedir.

Öğretmen ve öğrencilere yöneltilen bir tarihi film çekme imkanınız olsaydı hangi dönem olurdu sorusuna yanıtları çok çeşitli olmuştur. Her dönemden bir filmin çekilmesini ifade eden öğretmen ve öğrenciler ortak bir cevap ile aslında ne kadar köklü bir geçmişimizin olduğunu ve bu geçmişin izlerini filmlerle günümüze yansıtmamanın önemini göstermişlerdir.

Tarih öğretiminde kullanılan tarihi filmlerin gerçeklik ekseninde öğretmen ve öğrenci görüşlerine dayanarak incelenmiştir. Görsel medya toplumu etkisi altına almakta ve tarihi yapımlar furyasıyla izleyiciyi ekrana bağlamaktadır. Dolayısıyla bu durum tarih derslerine de yansımaktadır. Günümüz televizyon yapımlarında en çok tarihi diziler yer tutmaktadır. 2014 yılı TRT’de yayın hayatına başlayan Diriliş Ertuğrul dizisinin almış olduğu bol reytingler sayesinde yapımcıları tarih konulu film ve diziler çekmeye yöneltmiştir. Bugün hemen hemen her kanalda ayrı bir dönemi anlatan tarihi diziler yer almaktadır. Kuruluş Osman, Destan, Aziz, Barbaroslar Akdeniz’in Kılıcı, Alparslan:Büyük Selçuklu gibi birçok yapımın çekimleri devam etmektedir. Halkın beğeniyle takip etse de akıllara takılan büyük soru bu yapımların gerçekliğidir. Çekilen dönemlere bakıldığında yazılı kaynaklarda rastlanmayan karakter ve olaylara yer verilmesi kurgusal olduğunu kanıtlamaktadır. Yapım ekipleri de bu konu da gerçek diye sunmamakta ve tarihi dönemlerden esinlendiğini ifade etmektedirler. Tarih öğretmenleri bu yapımlardan faydalanırken özenle seçmelidir. Çünkü kullandıkları filmler sayesinde öğrencilerde değişim ve sürekliliği algılama, tarihsel sorgulamaya dayalı araştırma, kanıt temelli öğrenme, tarihsel empati gibi beceriler kazandırmaktadırlar.

5.3. Öneriler

- Tarihi filmlerden dersi etkin ve verimli hale getirdiği hakkında öğretmen ve öğrencilerin olumlu görüşlerinden yola çıkılarak derslerde ders içi ve ders dışı etkinlik olarak daha çok yararlanılabilir.
- Tarihi filmlerin değerlendirilmesinde görsel okuryazarlık gibi eğitimler verilmelidir.
- Tarihi filmlerin ve dizilerin karakterlerinin öğrenci davranışlarına etkisi ele alınabilir.
- Yabancı filmlerdeki tarihi yapımların Türkiye’de öğretmen ve öğrencilerin gözünden değerlendirmeleri ele alınabilir.

KAYNAKLAR

Akbaba, B. (2009). *Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Öğretiminde Çoklu Ortam Kullanımının Akademik Başarı ve Tutumlara Etkisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Altın, H. (2008). 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ve Öğretmen Yetiştirme Tarihimizdeki Yeri, *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 13(1), s.271-283.

Arı, H. (2019). *Ertem Eğilmez Komedi Filmlerinde Toplumsal ve Siyasal Mesajlar*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ordu.

Aslan, H. & Turan, İ. (2016). Tarih Öğretmenlerinin Görsel Materyal Kullanım Düzeyleri. *Kafkasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18, s.347-361.

Bağır, M. (2016). *Türk Sinemasında Tarihi Film Olgusu*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır?. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), s.368-388.

Bıçakçıoğlu, Ö. (2014). *Türk Sinemasında Bir Tür Olarak Güldürü: Ertem Eğilmez Filmleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Bircan, T. (2016). Teknoloji Destekli Tarih Öğretiminin Öğrencilerin Mekan Algılarına ve Akademik Başarılarına Etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), s.1-15.

Bozkurt N. & Bayındır, N. (2015). Öğretmen Adaylarının Tarih Eğitiminde Popüler Olan Tarih Yapımları Hakkındaki Görüşleri. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi* 2(4), s.205-215.

Büker, S. (1989). *Film ve Gerçek*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2019), *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (26.Baskı). Ankara: Pegem.

Çapa, M. (2002). Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Tarih Öğretimi. *Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, 29-30, s.39-55.

Çapa, M. (2017). Erken Cumhuriyet Döneminde Tarih Eğitimi (1923-1938). Ahmet Şimşek (ed.) *Türkiye'de Tarih Öğretimi* içinde (s.63-104). Ankara: Pegem.

Çatal, B. (2010). *Kurgunun Gücü: Tarih Öğretiminde Tarihsel Film Kullanımı*. Mehmet Öz (ed.), Cumhuriyet Döneminde Türkiye'de Tarihçilik ve Tarih Yayıncılığı Sempozyumu, 18-20 Mart Ankara.

Çencen, N. & Şimşek, A. (2015). Usta tarihçilerin bakış açısı ile “Diriliş Dizisi”. *International Journal of Human Sciences*, 12(2), s.1377-1396.

Çencen, N. (2017). 1980’lerde Tarih Eğitimi. Ahmet Şimşek (ed.), *Türkiye’de Tarih Öğretimi* içinde (s.254-267), Ankara: Pegem

Çoban, Z. (2011). *Tarih Derslerinde Tarihi Film ve Dizilerin Kullanımına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

Demir, Ö. & Çencen, N. (2015). Türk Sinema Etkileşiminin Popüler Kültürdeki Yeri. *E-Kafkas Araştırmaları Dergisi*, 2(1), s.13-18.

Demircioğlu, İ. (2007). Tarih Öğretiminde Filmlerin Yeri ve Önemi. *Bilig Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 42, s. 77-93.

Demircioğlu, İ. (2008). Türkiye’de Tarih Eğitiminin Tarihi. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 6(12), s.431-450.

Dinç, E. (2011). Tarih Bilinci Açısından Tarih Öğretiminin Amaçları. Mustafa Safran (ed.) *Tarih Nasıl Öğretilir?* içinde (s.70-76), İstanbul: Yeni İnsan Yayınları.

Dinç, M. (2018). *Kemal Sunal Filmlerinde Folklor ve Mizah* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.

Duruel, S. (2002). *Sinema Tarih İlişkileri ve Türk Sinemasında Tarihe Bakış* (Yayımlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi). Mimar Sinan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Erdemir Göze, F. (2018). Sinema-Gerçeklik İlişisini Tarihi Filmler Ekseninde Tartışmak. *Turkish Studies*, 13(3) s.299-314.

Erişti, S. Uluuysal, B. & Dindar, M. (2013). Görsel Algı Kuramlarına Dayalı Etkileşimli Bir Öğretim Ortamı Tasarımı ve Ortama İlişkin Öğrenci Görüşleri, *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 3(1), s. 47-66.

İnce Yakar, H. (2013). Sinema Filmlerinin Eğitim Amaçlı Kullanımı: Tarihsel Bir Değerlendirme. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, s.21-36.

Jindal, N., Narula, S. & Srivastava Aa. (2015). An Analysis of Movies based on World War II: A Qualitative Content Analysis of a Romantictragedy and a Historical Period Drama. *Journal of Mass Communication & Journalism*, 5(10), s.2-4.

Kalçık, C. & Ünal F. (2017). Tarihi Dizilerin Öğrencilerin Yaşam Boyu Öğrenme Sürecinde Öğrenmeyi Öğrenme ve Tarih Bilgisine Katkısı. *Anadolu Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 1(1), s.1-16.

Karasar, N. (2019). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler*. Ankara: Nobel.

Kaya, A. (2014). Meşrutiyet Dönemi Tarih Eğitiminin Amaç ve Yöntemleri, Kullanılan Araç-Gereçler Hakkında Bir İnceleme- Tedrisat Mecmuası Örneği. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8, s.583-592.

Kaya, R. & Günel, H. (2015). Tarih Öğretmenlerinin Muhteşem Yüzyıl Dizisi Özelinde Tarih Konulu Film ve Dizilerin Öğretimde Kullanımına Yönelik Görüşleri. *Türk Tarih Eğitimi Dergisi*, 4(1), s.1-48.

Kök, C. (2007). Sinema ve Gerçeklik. *Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), s.112-123.

Muratalan, T. (2011). *Tarih Öğretmenlerinin Tarihi Filmlerden Yararlanırken Karşılaştıkları Sorunlar* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Ocak, G. & Selimoğlu, S. (2016). Tarih Öğretiminde Tarih Dizilerinin Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri-Nitel Bir Analiz. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(1), s.431-452.

Okumuş, O. (2020). Tarih Derslerinde Tarihsel Film Uygulaması Hakkında Öğrenci Düşünceleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(1), s.202-224.

Onaran, A. (1994). *Türk Sineması (1.Cilt)*. İstanbul: Kitle Yayınları.

Oruç, Ş. (2017). II. Meşrutiyet Döneminde Tarih Öğretimi. Ahmet Şimşek (ed.), *Türkiye'de Tarih Öğretimi* içinde (s.37-61), Ankara: Pegem.

Özön, N. (2013). *Türk Sineması Tarihi 1896-1960 (4.Baskı)*. İstanbul: Doruk Yayınları.

Öztaş, S. (2007). *Tarih Öğretimi ve Filmler: Tarih Öğretiminde Film Kullanılmasının Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Öztaş, S. (2008). Tarih Öğretimi ve Filmler. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(2), s.543-556.

Öztaş, S. (2015). Tarih Öğretiminde Tarihî Film ve Tarihî Dizilerin Kullanılmasına İlişkin Tarih Bölümü Öğrencilerinin Görüşleri (Kırklareli Üniversitesi Örneği). *Türk Tarih Eğitimi Dergisi*, 4(2), s.1-37.

Öztaş, S. (2017). Ortaöğretim Tarih Derslerinde Tarihî Filmlerin Değer Eğitiminde Kullanımı. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(5), s.3076-3099.

Öztaş, S., Anıl, N. & Kılıç, B. (2013). Tarihî Film veya Tarihî Dizilerin Tarihe İlgiyi Artırmada Etkisine İlişkin MYO Öğrencilerinin Görüşleri. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 3(4), s.107-120.

Savaş, B. & Arslan Ö. (2014). T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Öğretiminde Filmlerin Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Dergisi*, 3(8), s.129-147.

Scognamillo, G. (1998). *Türk Sinema Tarihi* (genişletilmiş baskı). İstanbul: Kabalcı Yayınları.

Şahin, K. (2019). *Öğretmen Adaylarının Tarihi Dizi/Filmlerle Yaşam Boyu Öğrenme Algısı ve Tarih Şuuru Oluşumu Hakkındaki Görüşlerinin Belirlenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.

Şahin, M. (2014). *2000 Sonrası Türk Sinemasında Tarihi Filmlerde Milli Kimliğin Yeniden İnşası* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Şimşek, A. & Yazıcı, F. (2013). Türkiye’de Tarih Öğretiminin Dünü, Bugünü. *Türkiye Yazarlar Birliği Akademi Dil, Tarih ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 3, s.9-35.

TDK, <https://sozluk.gov.tr/>, alıntı tarihi: 07.07.2020.

TDK, <https://sozluk.gov.tr/>, alıntı tarihi:07.07.2020.

Turan, İ. (2017). 1990’larda Tarih Eğitimi. Ahmet Şimşek (ed.), *Türkiye’de Tarih Eğitimi* içinde (s.275-289), Ankara: Pegem.

Türk, İ. & Çağır, M. (2017). 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ve Türk Eğitim Tarihindeki Yeri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 4(11), s.62-75.

Wagner, A. (2018). Teachers’ Use of Film in the History Classroom: A Survey of 19 High School Teachers in Norway. *Nordidactica – Journal of Humanities and Social Science Education*, 1, s.22-44.

Yazıcı, F. (2017). 2000'lerde Tarih Eğitimi (2000-2017). Ahmet Şimşek (ed.), *Türkiye'de Tarih Öğretimi* içinde (s. 369-383), Ankara: Pegem.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, A. (2017). Milli Şef (İsmet İnönü) Döneminde Tarih Eğitimi (1938-1950). Ahmet Şimşek (ed.), *Türkiye'de Tarih Öğretimi* içinde (s.133-165), Ankara: Pegem.

EKLER

Tarihi Filmler ve Gerçeklik Anketi

Kıymetli Hocalarım

Bu anket, Tarihi Filmlerin anlattığı dönemi ne kadar gerçekçi yansıttığı konusunda Tarih öğretmenlerinin düşüncelerini ölçmek amacıyla düzenlenmiştir.

Zaman ayırıp bir bilimsel çalışmaya sunduğunuz katkı için teşekkür ederiz.

Tarih Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi
Fatma AKTAŞ

Cinsiyetiniz *

1. Kadın
2. Erkek

Görev Yaptığınız Okul *

Kısa yanıt metni

Meslekte Kaçınıcı Yılınız? *

- 0-5
- 5-10
- 10-15
- 15+

Öğrenim Düzeyiniz *

- Lisans
- Yüksek Lisans
- Doktora

Derslerimde tarihi filmler kullanırım. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

Tarihi filmleri hem ders içi hem ders dışı etkinliklerde kullanırım. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

Tarihi filmleri derste dikkat çekme unsuru olarak kullanırım. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle Katılıyorum

Tarihi filmler okuldaki ders müfredatına uygundur. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

Tarihi filmler tarih dersini sevdirmede önemli bir araçtır. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

...

Tarihi filmler dersimi etkin ve verimli hale getirir. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

Tarihi filmler gerçeği yansıtır. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

Tarihi filmleri bir tarihçi bakışıyla izlerim. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

Tarihi filmler öğrencilerin tarih bilinci geliştirmesinde önemli bir araçtır. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

Tarihi film kullanacağımda öğrenci seviyesine uygunluğuna dikkat ederim. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

Tarihi filmler milli duygularımıza hitap eder. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

Tarihi filmler ile öğrenciler de tarihe karşı duyarlılık artar. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

Öğrenciler genellikle tarihi filmler hakkında sorular sorar. *

- Evet
- Hayır

Tarihi filmlerde genellikle siyasi-ideolojik vurgu yapılır. *

- Evet
- Hayır

⋮

Tarihi filmlerde kullanılan mekanlar tarihsel yapıyı tam anlamıyla canlandırır. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

Tarihi filmlerde dönemin siyasi-ekonomik ve sosyo-kültürel yapısı yansıtılır. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

⋮

Tarihi filmler topluma yön verir. *

- Evet
- Hayır

"Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerindeki tarihi detaylar dikkatimi çeker. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

"Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerindeki güldürüden çok tarihi detaylar beni etkiler. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

"Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerinde Fes kullanılması, kadınların giyim kuşam ve takıları, ordu kıyafetleri gibi unsurlar o dönemi bire bir yansıtır. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

...

"Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerinde yansıtılan karakterler tarihten esinlenerek uyarlanmıştır. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

Günümüzde çekilen tarihi filmlerden en beğendiğiniz film hangisidir? *

- Ayla
- Çiçero
- Türk İşi Dondurma
- Direniş Karatay
- Son Umut
- Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu
- Diğer...

Günümüzde çekilen tarihi filmlerin en gerçekçi olanı hangisidir? *

- Ayla
- Çiçero
- Türk İşi Dondurma
- Direniş Karatay
- Son Umut
- Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu
- Diğer...

Öğrencilere tavsiye ettiğiniz veya derste kullandığınız tarihi film? *

- Ayla
- Çiçero
- Türk İşi Dondurma
- Direniş Karatay
- Son Umut
- Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu
- Diğer...

En çok eleştirdiğiniz film hangisidir? *

- Ayla
- Çiçero
- Türk İşi Dondurma
- Direniş Karatay
- Son Umut
- Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu
- Diğer...

Bir film çekmek isteseydiniz bu film hangi dönem hakkında olurdu?

Kısa yanıt metni

.....

Tarihi Filmler ve Gerçeklik Anketi

Bu anket Tarihi filmlerin anlattığı dönemi ne kadar gerçekçi yansıttığı konusunda ortaöğretim öğrencilerinin düşüncelerini ölçmek amacıyla düzenlenmiştir.

Zaman ayırıp bir bilimsel çalışmaya sunduğunuz katkı için teşekkür ederiz.

Tarih Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi
Fatma AKTAŞ

Cinsiyetiniz *

1. Kadın
2. Erkek

Yaşınız? *

Kısa yanıt metni

Hangi Okulda okuyorsunuz? *

Kısa yanıt metni

Kaçıncı Sınıftasınız? *

1. 10. Sınıf
2. 11. Sınıf

Tarihi film izlemekten hoşlanırım. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

Tarihi filmler tarih dersine karşı ilgimi artırır. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

⋮

Tarihi filmler geçmişî günümüze yansıtır. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

Tarihi film izleyince hangi dönemi anlattığını hemen araştırırım. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

Tarihi filmler tüm anlamıyla gerçeği yansıtır. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

Tarihi filmlerde en çok savaş sahneleri dikkatimi çeker. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

Tarihi filmler tarih dersini daha somut hale getirir. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

Tarihi filmlerdeki karakterlerin hepsi tarihe uygundur. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

"Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerinde tarihi detayları fark ederim. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

"Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerindeki tarihi sahneler dikkatimi çeker. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

"Süt Kardeşler", "Şaban Oğlu Şaban" ve "Tosun Paşa" filmlerinde dönemin yapısını, kıyafetlerden (fes, takı vb.), diyaloglardan, askerlik durumlarının farkından anlarım. *

- Kesinlikle katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Katılıyorum
- Kesinlikle katılıyorum

Son dönemde en beğendiğim tarihi film? *

- Ayla
- Çiçero
- Türk İşi Dondurma
- Direniş Karatay
- Son Umut
- Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu

...

Günümüzde çekilen filmler arasında en gerçeğe yakın tarihi film? *

- Ayla
- Çiçero
- Türk İşi Dondurma
- Direniş Karatay
- Son Umut
- Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu
- Diğer...

...

Bir tarihi filmde oynama imkanınız olsaydı hangi karakteri canlandırmak isterdiniz? *

- Padişah-Sultan
- Alp-Savaşçı
- Hatun- Valide Sultan
- Düşman
- Diğer...

Bir tarihi film çekme imkanınız olsaydı hangi dönemi anlatmak isterdiniz? *

Kısa yanıt metni

.....

T.C.
KONYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-83688308-605.99-25597577
Konu : Araştırma İzni (Fatma AKTAŞ)

26.05.2021

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21.01.2020 tarihli ve 2020/2 sayılı Genelgesi.
b) 27/04/2021 tarihli ve E-48178250-300-39194 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Tarih Eğitimi Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Fatma AKTAŞ'ın "Tarihi Filmler ve Gerçeklik (Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri)" konulu araştırmasını uygulama talebi incelenmiştir.

Araştırmanın; Karatay, Meram ve Selçuklu ilçelerinde bulunan ekli listede ismi yazılı ortaöğretim okullarında görevli tarih öğretmenleri ile 10. ve 11. sınıflarda eğitim gören öğrencilere eğitim öğretimi aksatmamak ve ilgi (a) Genelgede belirtilen açıklamalara uyulması kaydıyla uygulanmasında sakınca görülmemektedir. Müdürlüğümüze bağlı eğitim kurumlarındaki çalışmaların 2020-2021 eğitim öğretim yılı içerisinde tamamlanması zorunludur. Araştırma kapsamında yürütülecek çalışmaların 2020-2021 eğitim öğretim yılında tamamlanmaması durumunda Müdürlüğümüzden tekrar izin alınması gerekmektedir.

Araştırmada Müdürlüğümüz tarafından onaylanarak gönderilen veri toplama araçlarının kullanılması, elde edilecek kişisel verilerin gizliliği hususuna dikkat edilmesi ve araştırma sonucunun çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde CD ortamında bir nüsha olarak Müdürlüğümüze gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve adı geçene tebliğini arz ederim.

Seyit Ali BÜYÜK
İl Millî Eğitim Müdürü